

OG MGA GINANG

nog mga sahabat ni Isa Al Masih

Og sinulat ni Lukas diyon ni Teyopilus

1 ¹ Kolasahan Tuwan Teyopilus,
Sog suksugan ku nog mikuna^a dinika, sinulat u og lam nog tinagnaan ni Isa moginang bu mongnasihat, ² sampoy sog gondow nog mialap yanin sog langit. Sugaid sog da' pa yanin patoy, migbogoy yanin nog mga suguan biyan sog Ru nog Tuhan sog mga sahabat in nog pinili' in kitu'. ³ Sog bon nog pat pulu' ondow, lolayun yanin mokpotongow dinilon biyan sog modakol nog gindanan nog mitubu' yanin puli' tidu sog kopatoy. Miktalu' sop yanin dinilon nog pasal sog Pogbaya' nog Tuhan.

⁴ Solobuk waktu, soliyon nilon kuman, sinugu' in ilon nog sumboy di' ilon mawa' sog siyudad nog Yerusalem, bu talu' in pa, "Bagadan niyu og jinanji' nog Gomma' diniyu, yonin na og midongog niyu dinakon tagna^b, ⁵ po' si Yahiya, og tubig og pigligu' in, sugaid mga sanu ondow, og Ru nog Tuhan na og pogligu' diniyu^c."

^a**1:1** Sog ponabut nog mga mokokosun, si Lukas og miksulat nini. Yanin da sop og miksulat nog Injil Lukas posungu' ni Teyopilus kini. Milabit sop yanin sog Lukas 1:1,3.

^b**1:4** Bastahon niyu Lukas 24:49

^c**1:5** Bastahon niyu Matiyu 3:11

Og poginat ni Panghu' Isa sog langit

⁶Na dangan miglimud ilon, miksak ilon, "Panghu', yonin na ta' kini og waktu nog populion nu og pomarinta sog Israel mama' nog tagna^d?" ⁷Sugaid tinaluan in ilon, "Ondi' niyu sumboy kosunan og waktu atawa timpu nog ginanta' nog Gomma' po' koyon og kopatut in tidu sog kopogbaya' in. ⁸Tibuwa bogoyan amu nog kowasa nog Ru nog Tuhan sog waktu mogonong yanin diniyu, bu sumaksi' amu pasal dinakon dini sog bonuwa Yerusalem, Yahudya, Samariya bu sampoy sog koliwagan nog dunya."

⁹Pogdoku' in koyon taluon, miinat yanin sog tas langit soliyon mogbantoy nog mga mulidin toktoy di' na yanin motongow kobalan nog gabun. ¹⁰Soliyon nilon moglonglong sog tas langit nog inangoyan in, ongon og timuwa' duwa' kotow laki mimonapot nog puti', migindog sog molani nilon. ¹¹Talu' nog duwa' kotow koyon, "Mga tow Jalil, manu migindog amu ma moglonglong sog langit? Si Isa kini nog miinat tidu diniyu posungu' sog langit, mokpuli' da dini. Bu og pokpuli' in, mama' da nog mitongow niyu kitu' nog pogangoy in sog langit."

¹²Doku' nitu', mikpuli' na mga mulid in sog Yerusalem tidu sog bontud nog iningalanan nog Bontud Jaytun nog molani da sog Yerusalem, og layu' in mga sokilumitru. ¹³Pogdatong nilon, minenek ilon sog tas bilik nog pigonongan nilon. Ilon kini silo' Petros, Yahiya, Yakub, Andariyas, Pilip, Tomas, Bartolomi bu si Matiyu, si Yakub og bata' ni Alpa, si Simon og ginollalan nog Selot^e, bu si Yudas,

^d**1:6** Mogdadi og pigbinaan nilon og waktu nog mimorinta pa nog mga sultan sog bonuwa nilon, sog da' pa koagow og bonuwa nilon nog len bangsa.

^e**1:13** Tontong niyu og pokpotampal pasal Selot sog Lukas 6:15.

og bata' ni Yakub. ¹⁴Lolayun ilon moksolobuk mongoni-ngoni sog Tuhan sampoy og mga kolibunan bu si Mariam nog gina' ni Isa bug mga gilug in nog laki.

Og bogu sahabat

¹⁵Na sog waktu kitu', minindog si Petros bangka poktalun' sog mga pigilugan in nog mga sogatus bu duwa' pulu' kotow og dakol in, long in, ¹⁶“Mga pigilugan ku, sumboy mounut og misulat sog Kitab, yonin na og tinalu' nog Ru nog Tuhan nog pibiyan ditu' ni Nabi Daud pasal ni Yudas, og mingulu sog mga sinumaggow ni Isa kitu'. ¹⁷Po si Yudas, og duma ta niyu tagna', bu kibahagian da sop yanin nog ginang ta kini.”

¹⁸Piksaluy in nog lupa' og piktindan diyanin sog pokponipu nin, bu mikuksok yanin bangka kobogdak og tiyan in bu limuwas og tene nin. ¹⁹Na kiosunan koyon nog lam nog tow sog Yerusalem, dadi iningalanan nilon og lupa' kitu' nog Akeldama sog bahasa nilon, og maana nin, Og Lupa' nog Dugu'.

²⁰Talu' pa ni Petros, “Yonin kini og sinulat sog diyalom Kitab nog Jabur^f, taluin, ‘Potiyangan na og baloy in nog da'dun na og mogonong dun bisan solokotow.’ Misulat pa sop sog len ayat^g, ‘Sumboy ongon og gumanti' sog ginang in.’ ”

²¹⁻²²Talu' pa ni Petros, “Dadi suboy ongon og len tow nog mampu' dinita sumaksi' nog mitubu' puli' si Isa tidu sog kopatoy. Og tow koyon suboy og duma ta sog bon ta mogdunut-dunut ni Isa tidu sog pogligu' ni Yahiya diyanin sampoy sog koinat diyanin sog langit.”

^f**1:20** Bastahon niyu Sabur 69:25.

^g**1:20** Bastahon niyu Sabur 109:8.

²³Dadi duwa' kotow og pikpilian nilon, si Yusup nog iningalanan nog Barsabbas bu poktawagon da sop nog Yustus, bu si Mattiyas. ²⁴Mingoni-ngoni ilon, talu' nilon, "Panghu', og mikokosun nog lam nog pongatoyan nog manusiya'. Potongow nu dinami bug sima og pinili' nu dinilon duwa' ²⁵nog gumanti' sog ginang kini nog poksahabat. Yonin na og tinolikudan ni Yudas bagun mangoy sog bonuwa nog dait diyanin." ²⁶Tubus nitu', migbunut-bunut ilon bu si Mattiyas og mipili', bu yanin og mikodungag sog sopulu' bu sala sahabat.

Og kidatongan nog Ru nog Tuhan

2 ¹Na dangan minatong og pokoradjaan nog iningalanan nog Limapulu^h, miglumpuk na og mga timomba' ni Isa sog solobuk baloy. ²Doksu' sunoy pa ongon og tingog nog midongog diyon tidu sog langit mama' nog dogus nog galu' mopagas, bu miulit sog diyalom baloy nog piglumpukan nilon. ³Mikotongow ilon nog mama' nog dila' nog gapuy, mibahagi' bu mitona' sog kokonya dinilon. ⁴Tubus sinolod ilon nog Ru nog Tuhan, bu miktagna' ilon moktalu' nog len-len baasa, po' binogoyan ilon nog kokosun nog Ru koyon.

⁵Na ongon og mga Yahudi nog migonong sog Yerusalem, boloammal ilon koyon, bu miktidu ilon sog len-len bonuwa. ⁶Sabap sog dogus kitu', minangoy og mga tow moktopuk diyon bu miglibug ilon po' og kokonya dinilon mikodongog nog miktalu' og mga mulid koyon nog baasa nilon. ⁷Misobu' ilon tokodoy, talu' nilon, "Uy, kana' ta' og mga miktalu' koyon og tow Jalil? ⁸Manu buwan mokopktalu' ma ilon nog ponaluon ta? ⁹Miktidu ita niyu le kini sog len-len bonuwa, mama' na

^h**2:1** Og gondow koyon og ikolimapulu' nog gondow pogdoksu' nog Halilaya Pogliyas, bu migjamu sop ilon sog gondow koyon nog Halilaya Poggani.

nog bonuwa Partiya, Mediya, Elam, Mesopotamiyaⁱ, Yahudya, Kappaduki, Pontus, Bata'-bata' Asiya, ¹⁰ Pirigiya, Pampilya^j, Misir, bu sog bonuwa nog Libiya posungu' sog siyudad nog Kirini, bu og duma sop dinita tidu sog bonuwa Rum, ¹¹ og bangsa Yahudi, bu og duma minuli' na sog bangsa Yahudi, og duma sop tidu sog Kreti bug Arabiya. Midongog ta ilon nog miktalu' nog baasa ta paali sog mokosobu'-sobu' nog ginang nog Tuhan.” ¹² Dadi og lam nilon koyon, misobu' bu miglibug tokodoy bu miksak-sinakoy ilon, “Olo bayu' og maana nini?” ¹³ Sugaid og duma miksudi' hadja, talu' nilon, “Milangu la' ilon koyon!”

Og posampoy ni Petros sog tumpukan nog tow

¹⁴ Na minindog si Petros bu og sopulu' bu sala kotow nog sahabat ni Isa. Doksu' miktalu' yanin nog mopagas, “Mga duma u nog Yahudi, bu og lam nog migonong sog Yerusalem, posunon ku diniyu og pasal nini; ponginongog amu mahatul sog taluon ku. ¹⁵ Onda' kolangu og mga tow kini mama' nog miniyat niyu, po' lisag siyam pa nog sisolom^k, ¹⁶ tibuwa yonin kini og tinalu' ni nabi Yoel sog tagna' kitu', long in:

¹⁷ Talu' nog Tuhan, “Sog waktu nog da' pa datong nog kotapusan nog dunya, bogoyon ku og Ru u sog lam nog manusiya'. Moktalu' og gumbata' niyu libun-laki bug olo og suguon ku dinilon, mongintongowan og mga kosubulan niyu, bu og mga mokogulang, monoginop. ¹⁸ Sampoy og mga gulipon ku libun-laki, bogoyan ku nog Ru u sog waktu koyon, bu moktalu' ilon bug olo og suguon ku dinilon.

ⁱ**2:9** Og pat bonuwa kini, og sakup nog Irak bug Iran ningkomun.

^j**2:10** Bata'-bata' Asiya, Pirigiya bug Pampilya og sakup nog Turki ningkomun.

^k**2:15** Onda' nilon kolayamoy nog molangu bila' sog ma' niyon nog oras.

¹⁹Potongowon ku og mga mokosobu'-sobu' sog tas langit bug mga gindanan sog dunya. Lumuwas og dugu', gapuy, bug bol nog modikpol. ²⁰Og mata gondow modolom bu og bulan mama' na nog dugu'. Motuman og lam niyon sog di' pa matong og mosolag nog gondow nog poghukum. ²¹Sugaid sima-sima og mongoni-ngoni nog tabang sog ngalan nog Panghu', moawon." ' " ²²Talu' pa ni Petros, "Dadi mga pigilugan ku tow Israel, inongogoy niyu og talu' u kini; tinantu nog Tuhan si Isa, og tow Nasaret biyanan sog mga piinang in dun nog mga mokowasa bu mokosobu'-sobu' sog gadapan niyu; kiosunan niyu na koyon.

²³Si Isa kini, inuwakil diniyu mounut sog maksud nog Tuhan bu yonin koyon og ginanta' in dun. Bu amu, tinabangan amu nog mga tow molaat bagun molansang yanin sog kayu bu mopatoy. ²⁴Sugaid pitubu' yanin mokpuli' nog Tuhan. Pinuwas yanin tidu sog kobinsanaan nog kopatoy, po' ondi' na doda' mokosagga' diyanin og kopatoy. ²⁵Po' si Nabi^l Daud miktalu' pasal ni Isa, long in, 'Mitongow u lolayun og Panghu' sog molani u, po' dini yanin sog dapit lintu u bagun ondi' mosasow og pongatoyan ku. ²⁶Saan na mobogan og pongatoyan ku, bu migloliyag u na moktalu'; Matoy u sooy, ongon da og dodamahan ku. ²⁷Po' ondi' nu potiyangan og nyawa u sog ahirat, bu di' nu potiyangan moglogodu' og solobuk-lobuk sutsi nu^m sog diyalom nog pongubulan. ²⁸Tinonduan nu na akon nog dalan nog kotubu' bu bogoyan nu akon nog landu' nog loliyag sog gadapan nu.' " Dini toktoy og talu' ni nabi Daud.

²⁹Miktalu' pa si Petros, "Mga koilugan ku, di' u mogalang-alang moktalu' dun diniyu, nog og pigbinaan ni Nabi Daud kini kana' og lawas in, po' minatoy da bu

^l**2:25** Yonin da sop og Sultan Daud.

^m**2:27** Og nu dini og Tuhan.

kinubul yanin, bu og kubul in, dini pa dinita sampoy ningkomun. ³⁰Tibuwa solobuk yanin nabi bu kiosunan in nog jinanjian yanin nog Tuhan nog ongon og solobuk nog ponupu' in nog moksultan mama' diyanin. ³¹Asal na kiosunan ni Daud bug olo og inangon nog Tuhan, saan na sinuksug in og pasal sog Al Masih nog onda' potiyangoy sog ahirat bu da' koludak og lawas in ditu' sog diyalom nog kubul. ³²Na si Isa kini, pitubu' puli' nog Tuhan, bu kisaksian nami kotanan. ³³Tubus ininat yanin ditu' sog lintu nog Tuhan. Mitabuk in og Ru nog Tuhan nog jinanji' diyanin nog Gomma', bangka nin sop bogoyoy dinami mama' na nog mitongow bu midongog niyu kini. ³⁴Po' si Daud, da' da koinat mama' ni Isa kitu' sog surga', sugaid tinalu' in, 'Miktalu' og Panghu' sog Panghu' u; "Inkud a sog dapit lintu u ³⁵sampoy nog podagon ku og mga banta nu dinikaⁿ." ' ³⁶Dadi sumboy tokodoy kosunan nog lam nog tow Israel nog og Tuhan ginollal in nog Panghu' bug Al Masih si Isa, og linansang niyu kitu' sog kayu."

³⁷Na dangan midongog nog mga tow og tinalu' ni Petros, landu' tokodoy og susahan nilon, bu talu' nilon ni Petros bug duma nog mga sahabat ni Isa, "Dadi mga koilugan, olo og inangon nami?"

³⁸Sambung ni Petros, "Poktowbat amu, bu pokpoligu' amu sosolokotow diniyu sog ngalan ni Isa Al Masih bagun ampunon og mga dusa niyu, bu motabuk niyu og Ru nog Tuhan. ³⁹Po' og janji' kitu', para diniyu bu sog mga gumbata' niyu bu sog lam nog ditu' sog molayu', sog lam nog sabihon nog Tuhan, Panghu' ta niyu."
⁴⁰Modakol pa og len nog pidinsama' ni Petros dinilon, bu pingoni nin dinilon, talu' in, "Pokiawon kamu tidu sog mulka' nog podatongon sog moliko' nog pangkatan

ⁿ**2:35** Bila' sog Grik tokodoy: "sampoy imungon ku og mga banta nu nog pogbotangan nog botis nu."

kini.” ⁴¹ Dadi og mga tinumolima' nog tinalu' in kitu', linigu' na, og gindanan nog timomba' ilon ni Isa, bu sog gondow nitu', kidungagan ilon mga tolu ngibu kotow. ⁴² Og mga tow kitu', inunut nilon tokodoy og mga pituwa nog mga sahabat bu lolayun ilon moglumpuk bug mga len nog miktotomba'. Miksolobuk ilon sog pogbobahagi' nog pan pomondoman sog kopatoy ni Isa^o bu sog pongoni-ngoni.

Og poglimud nog mga miktotomba'

⁴³ Na sinolod nog gondok og lam nog tow diyon bu modakol og mokosobu'-sobu' nog gindanan nog ininang nog mga sahabat. ⁴⁴ Og lam nog miktotomba' ni Isa, miglimud-limud bu piksalu-saluhan nilon og garta' nilon. ⁴⁵ Pigdagang nilon og mga garta' nilon bu pimogoy og halin sog mga tow nog kilogonan. ⁴⁶ Gondow-gondow ilon mokpulun-pulun sog Baloy nog Tuhan bu mogbobahagi' ilon bu moksalu-salu kuman sog mga baloy nilon dunut loliyag bu mobaba' og goytan nilon^p. ⁴⁷ Mikpuji ilon sog Tuhan, bu kisulitan dinilon og mga tow. Gondow-gondow pogdungagan nog Panghu' og dakol nog mga miawon kitu'.

Kiulian og daday

3 ¹ Solobuk gondow sog lisag tolu nog lolabung, timukad silo' Petros bug Yahiya posungu' sog Baloy nog Tuhan sog waktu nog pongoni-ngoni.

² Pogdopot nilon sog bongawan nog iningalanan nog Molvingkat, ongon og daday tidu pa sog kobata' dun og ugat pa kooyt diyon. Gondow-gondow yanin botangon

^o**2:42** Atawa: *Miksolobuk ilon sog poksalu kuman bu sog pongoni-ngoni.* Di' motampal sog Grik bila' ayn og maana nin.

^p**2:46** Atawa: *bu ihlas og pongatoyan nilon.*

sog bongawan koyon, bagun monglimus sog mga tow nog sumolod. ³ Dangan mitongow in si Petros bu si Yahiya nog posungu' sumolod sog Baloy nog Tuhan, mingoni yanin nog sin. ⁴ Na piglonglongan yanin ni Petros bu ni Yahiya, bangka poktalun' si Petros, "Tontong a dinami." ⁵ Dadi timontong yanin dinilon, po' og niyat in bogoyan yanin nog sin. ⁶ Tibuwa talu' ni Petros diyanin, "Da'dun tokodoy og sin ku, sugaid ongon og bogoyon ku dinika. Sog ngalan ni Isa Al Masih nog taga Nasaret, indog a bangka a panow." ⁷ Dadi inonggaydan ni Petros og daday koyon sog lintu bangka nin pindogoy. Na sododuun taga pagas na og botis in bug sakil in, ⁸ limoksu yanin mindog bangka panow. Migunut yanin dinilon sumolod sog Baloy nog Tuhan, mipanow yanin bu migloksu-loksu dunut puji sog Tuhan. ⁹ Mitongow nog lam nog tow nog mipanow yanin bu mikpuji sog Tuhan. ¹⁰ Kilalahan nilon nog yanin og migingkud mokponglimus ditu' sog Molvingkat nog Bongawan sog Baloy nog Tuhan, dadi misobu' tokodoy ilon bug olo og mikobiyan diyanin.

Og pongnasihat ni Petros sog Pogbiyanan ni Sulayman

¹¹ Dangan da' suwoy og tow koyon ni Petros bu ni Yahiya, gimobok moktopuk og lam nog tow dinilon sog pogingalanan nog Pogbiyanan ni Sulayman, po' kisobuan ilon tokodoy. ¹² Poktontong ni Petros niyon, tinaluan in, "Mga tow Israel, manu misobu' amu ma nini bu manu piglonglongan niyu ma ami? Sog niyat niyu mipopanow nami ta' og tow kini tidu sog kowasa atawa sog pogammal nami; na kana'. ¹³ Pitongow nog Tuhan nilo' Ibrahim, Isahak, Yakub, bug koapu'-apuan ta og solag nog sosuguon in nog si Isa diniyu. Tibuwa inuwakil niyu yanin sog mga kownutan bu pinoliluhan niyu sog gadapan ni Pilatu bisan og leg in poluwason in yanin. ¹⁴ Sugaid og solobuk-lobuk Sutsi bug Mologdong pinoliluhan niyu, bangka

niyu pongonihoy poluwason diniyu og tow nog polomunu'. ¹⁵Og piktiduhan nog kotobu', pinatoy niyu, sugaid pitubu' yanin nog Tuhan tidu sog kopatoy. Ami og saksi' sog pasal niyon.

¹⁶Og tow nog kilala niyu bu mitongow niyu kini, mikokuli' yanin sog gadapan niyu kobalan nog pagas nog ngalan ni Isa bug pongandol diyanin. ¹⁷Dadi mga pigilugan ku, kiosunan ku nog kulang og sene-sabut niyu bug mga kownutan niyu sog ininang niyu ni Isa. ¹⁸Sugaid biyan diyon, inunut nog Tuhan og olo-olo og pisampoy in sog mga konabihan sog timpu tagna', nog sumboy miyan sog kobinsanaan og Al Masih, og Mipili' in kitu'. ¹⁹Dadi poktowbat amu, bu pokpuli' amu sog Tuhan, bagun mopapas og lam nog dusa niyu, ²⁰bagun datongan amu nog kobaisan tidu sog gadapan nog Tuhan, bu pangoyon in puli' dini og Al Masih og mipili' para diniyu, yonin na si Isa. ²¹Sumboy ditu' pa si Isa sog surga' toktoob unuton nog Tuhan og lam nog pidinsama' tumalu' nog mga konabihan in nog sutsi^q. ²²Tinalu' na doda' ni Musa, 'Mokpoongon og Tuhan Pogbaya'-baya' tidu sog bangsa ta nog nabi mama' dinakon, sumboy niyu yanin tombaan sog lam nog tinalu' in. ²³Sima-sima og di' tumomba' sog nabi koyon, mopapas tidu sog mga piktowan nog Tuhan.' "

²⁴Talu' pa ni Petros, "Na og lam nog konabihan tidu ni Samuel bu sog mga simunu' diyanin, mikpodinsama' da sop tumalu' pasal sog ningkomun kini. ²⁵Amu og mga tow kitu' nog tinalu' nog mga konabihan bu misunu' amu sog jinanji' nog Tuhan sog mga koapu'-apuan niyu. Tinalu' in diyon ni Ibrahim, 'Sabap sog tupu'

^q**3:21** Atawa: *Sumboy ditu' pa si Isa sog surga' toktoob lam-lam na og waktu nog boguhon nog Tuhan og lam nitu', mama' na nog tinalu' in nog luwas tidu sog mga konabihan in nog sutsi.*

nu, mobarakat og lam nog bangsa sog dunya.' ²⁶Saan na piangoy nog Tuhan dinita poguna og sosuguon in bagun barakatan kamu biyan sog poktolikud niyu nog ginang nog molaat."

Si Petros bu si Yahiya sog gadapan nog mga monghuhukum

4 ¹Na soliyon ni Petros bu ni Yahiya moktalu', minangoy dinilon og mga gimam bu og kownutan nog mga mogogipat nog Baloy nog Tuhan bug mga Sadduki.

²Milingit ilon tokodoy nog minintulu' bu mikposampoy si Yahiya bu si Petros sog mga tow nog mitubu' puli' si Isa bu nog ongon og kotubu' tidu sog kopatoy biyan sog kotomba' ni Isa. ³Dadi sinaggow nilon si Petros bu si Yahiya. Og waktu nitu' gobi na, dadi pinirisu ilon toktob sumunu' nog gondow. ⁴Sugaid og mga mikodongog nog pokposampoy kitu', miksidakol og mga timomba'. Og dakol nog mga kolakihan hadja, simaut na mga lima ngibu kotow.

⁵Poglogondow, miglimud og mga kownutan nog mga Yahudi, mga migmokogulang sog bonuwa bug mga guru nog sara' agama ditu' sog Yerusalam.

⁶Ditu' sop silo' Anas og kinotasan nog gimam, bu si Kayapas, Yahiya, Aleksander bug duma pa nog lahasiya' nog mga mokotas nog gimam.

⁷Dadi pialap nilon si Yahiya bu si Petros bangka nilon sakoy, talu' nilon, "Ayn tidu og kowasa bu sog olo ngalanoy miinang niyu koyon?" ⁸Sinolod si Petros nog Ru nog Tuhan bangka tabal, "Mga kownutan nog mga tow bug mga migmokogulang sog bonuwa. ⁹Bila' sinusut niyu ami sog gondow kini pasal sog kobaisan nog miinang sog daday, bug poynoy kiulian yanin, ¹⁰na sumboy kosunan niyu bug lam nog tow Israel nog og tow kini nog migindog sog gadapan niyu, kiulian biyan sog ngalan ni Isa Al Masih nog taga Nasaret. Yonin na og linansang niyu sog kayu,

tibuwa pitubu' puli' nog Tuhan tidu sog kopatoy. ¹¹ Yanin og tinalu' kitu' sog Kitab nog,

'Og batu nog pinilak nog mga pandoy, yonin kitu' og miimung nog pagon in.' "

¹² Og talu' pa ni Petros; "Da'dun og mokoawon sog mga manusiya' luwal ni Isa po' da'dun og len ngalan sog dunya nog mokoawon dinita niyu."

¹³ Na misobu' og mga monghuhukum dangan mitongow nilon og kotowakkal moktalu' nilo' Petros bug Yahiya. Po' kiosunan nilon nog da' pokopongadji' og duwa' kotow koyon bu mobaba' da ilon nog tow, bu kiosunan nilon sop nog migdunut ilon sibon ni Isa. ¹⁴ Da'dun na og motalu' nog mga monghuhukum po' mitongow na nilon og tow kiulian migindog-indog sog molani ni Petros bu ni Yahiya. ¹⁵ Dadi piluwas nilon soliyon si Petros bu si Yahiya sog poghukuman bangka ilon pogisun-isun. ¹⁶ Talu' nilon, "Olohon ta na og mga tow kini? Po' og mokosobu'-sobu' nog ininang nilon, kiosunan na nog lam nog tow sog Yerusalem, bu di' ta koyon kopoliluhan. ¹⁷ Sugaid bagun ondi' na mokratat sog mga tow, podinsamaan ta ilon nog ondi' na mokposampoy pasalan ni Isa bisan sog sima towoy." ¹⁸ Dadi pitawag nilon si Petros bu si Yahiya bangka nilon pogondioy bisan ponoy og poktalu' atawa pomituwa, kana' pasal ni Isa.

¹⁹ Tibuwa tinabal ilon ni Petros bug Yahiya, talu' nilon, "Bila' amu og mokpikil, ayn og mobais sog ponontong nog Tuhan, unutan og talu' niyu atawa unutan og kolegan nog Tuhan? ²⁰ Po' di' nami kolotaan mokposampoy og pasal sog mitongow bug midongog nami."

²¹ Na dangan kipodinsamaan nilon na tokodoy og duwa' kotow koyon, binoluy nilon na. Da'dun og mobalak nilon nog dalanan nog mobinasa nilon og duwa' kotow koyon, po' og lam nog tow mikpuji sog Tuhan pasal sog biyan-biyan koyon.

²²Sabap og daday nog kiulian biyan sog ginang nog mokosobu'-sobu', labi na pat pulu' tahun og gumul in.

Og Pongoni-ngoni nog mga maktotomba'

²³Dangan piluwas na silo' Petros, minangoy ilon sog mga kodumahan nilon bangka nilon suksugoy og tinalu' nog kownutan nog gimam bug mga migmokogulang. ²⁴Pogdongog nilon niyon, migdongan ilon mongoni-ngoni sog Tuhan, talu' nilon, "U Tuhan Mahatinggi, og migimung nog langit bug lupa' sampoy og dagat bug lam nog diyon. ²⁵Biyanan sog Ru nu, miktalu' a nog limuwas tidu sog baba' nog pingapu' nami nog gulipon nu nog si Daud, long in,

'Manu milingit ma og mga bangsa bu mikpikil ma og mga tow nog molaat? ²⁶Og mga sultan sog dunya, miktopuk mongatu bu og mga kownutan, miksolobuk ilon manta sog Tuhan bu sog Al Masih, og Pinili' in.'

²⁷U Tuhan, motud og tinalu' in kitu', po' sog siyudad kini, miksolobuk na si Herod bu si Pontiyus Pilatu dunut nog mga tow len bangsa bug mga tow Israel bagun manta sog sosuguon nu nog sutsi, yonin na si Isa, og pinili' nu. ²⁸Og ininang nilon koyon, yonin og ginanta' nu nog mokobiyan. ²⁹Dadi ningkomun, u Tuhan, inongogan nu og pongondok nilon dinami, bu duhul nu dinami sog mga gulipon nu kini nog mokposampoy nog motowakkal. ³⁰Potongow nu og kowasa nu nog mokokuli' sog mga tow bu mokoinang nog mga gindanan bug mga mokosobu'-sobu' biyan sog sosuguon nu nog sutsi, yonin na si Isa."

³¹Dangan midoksu' ilon mongoni-ngoni, mikuyung og baloy nog piglumpukan nilon, bu og lam nilon sinolod nog Ru nog Tuhan bu towakkal ilon mokposampoy nog talu' nog Tuhan.

Og piksama-samahan nog mga moktotomba' og garta' nilon

³²Na og lam nog moktotomba' koyon, miksolobuk og pongatoyan bug pikilan nilon. Da'dun dinilon gapu' garta', og miktalu' nog diyanin dun, sugaid og olo-olo nitu', para sog kotanan. ³³Mikpoposampoy og mga sahabat dunut mosolag nog kowasa nog mitubu' si Panghu' Isa mokpuli', bu mosolag nog tabang nog Tuhan sog sosuku' nog timomba'. ³⁴Da'dun og kulang kabus dinilon po' sima-sima og taga lupa' atawa og baloy pogdagang nilon. ³⁵Og halin in bogoyon nilon sog mga sahabat ni Isa, tubus bahagion sog mga tow nog mikkogunahan.

³⁶Na ongon og tow nog binata' sog bonuwa nog Kipros, miktidu yanin sog bangsa Lebi. Og ngalan in si Yusup, sugaid ginollalan yanin Barnabas nog mga sahabat ni Isa, og maana nin "og mokpobogan nog pongatoyan". ³⁷Na si Yusup kini, taga lupa'. Dinagang in bangka nin bogoyoy sog mga sahabat ni Isa og halin in.

Og pongakkal nilo' Ananiyas bu Sappira

5 ¹Na ongon sop og tow og ngalan in Ananiyas sampoy og libun in nog si Sappira. Migdagang ilon nog lupa' nilon. ²Tibuwa binuni nin og duma nog halin bu kiosunan nog libun in og ininang in koyon. Doksu' inoyt in og sama' nog halin bangka nin bogoyoy sog mga sahabat. ³Dadi tinaluan yanin ni Petros, "Ananiyas, manu mikposassat a ma sog Soytan? Kipogloputan nu og Ru nog Tuhan bu migbuni a nog duma halin nog lupa'. ⁴Tontong nu ba, sog da' nu pa dagangoy og lupa', ika og gapu' dun. Pogdoksu' nu dagangoy, ika da sop og mogbaya' nog halin in. Manu mipikil nu ma og moginang nog ma' niyon? Kana' og tow og pigloputan nu, sugaid og Tuhan." ⁵Dangan midongog ni Ananiyas og

talú' ni Petros koyon, mibuksak yanin bangka patoy. Bu miondok tokodoy og lam nog mikodongog niyon. ⁶Tubus inangoy nog mga kosubulan bangka nilon putusoy, doksu' inoyt nilon lumuwas bangka nilon kubuloy.

⁷Dangan minian tolu oras, simolod og libun ni Ananias nog da'dun og sene nin nog hal-hiwal diyon. ⁸Talu' ni Petros diyanin, "Talu' nu akon, yonin ta' kini og dakol nog halin nog lupa' niyu?" Og tabal ni Sappira, "Oo, yonin koyon og dakol in."
⁹Dadi tinaluan yanin ni Petros, "Manu miksolobuk amu ma nog laki nu sumuloy sog Ru nog Tuhan? Na, ponginongog a, og mga mikkubul nog laki nu, diyon na sog bongawan, bu ika na sop og oyton nilon lumuwas." ¹⁰Sododuun mibuksak yanin sog botis ni Petros bangka patoy. Poksolod nog mga kosubulan, mitongow nilon nog minatoy na, dadi inoyt nilon lumuwas bangka nilon kubuloy sog molani nog laki nin. ¹¹Na miondok tokodoy og lam nog mga maktotomba' bug lam nog mikodongog niyon.

Og mga mokosobu'-sobu' nog ginang nog mga sahabat

¹²Modakol og gindanan bug mokosobu'-sobu' nog miinang nog mga sahabat sog kodakolan nog tow. Bu ditu' miksolobuk og mga maktotomba' sog Baloy nog Tuhan ditu' sog Pogbiyanan ni Sulayman. ¹³Da'dun sog mga tow nog da' tomba' ni Isa og mikotowakkal mampu' dinilon, sugaid mosolag og pogaddat nog mga tow dinilon. ¹⁴Tibuwa minsan ma' nitu', miksidakol pa og mga maktotomba' sog Panghu', boyaan nog miglibol ilon libun bug laki. ¹⁵Pasal sog mga mokosobu'-sobu' nog ininang nog mga sahabat ni Isa, pingoyt nog mga tow sog kodalan-dalanan og mga milongko'. Pibolilid ilon sog katri bug gikam, bagun bila' miyan si Petros kotondongan pa nog nuni nin og duma dinilon. ¹⁶Miglimud da sop og modakol nog

tow tidu sog mga lungsud sog lumibut nog bonuwa Yerusalam. Migoyt ilon nog tow milongko' bug sinolodan nog Soytan, bu kiulian og lam nilon.

Sinaggow og mga sahabat

¹⁷Sabap niyon, migdalug tokodoy og kinotasan nog imam bug mga duma nin nog tidu sog lumpukan nog Sadduki. ¹⁸Pisaggow nilon og mga sahabat bangka nilon pirusuhoy. ¹⁹Sugaid sog gobi nitu' binuka' nog malaikat nog Tuhan og bongawan nog pirusuhan, bangka ilon poluwasoy. Talu' nog malaikat dinilon, ²⁰“Angoy amu ditu' sog Baloy nog Tuhan, bu posampoy niyu sog mga tow og lam nitu' pasal sog kotubu' nog da'dun kodoksuan in.” ²¹Dangan midongog koyon nog mga sahabat, doli ondow pa sinumolod na ilon sog Baloy nog Tuhan bangka ponintulu'.

Na og kinotasan nog gimam bug mga kodumahan in, pitawag nilon og lam nog mga monghuhukum bug mga migmokogulang sog Israel. Tubus bangka nilon pangoyoy diyon dinilon og mga sahabat ni Isa nog ditu' sog diyalom nog pirusuhan. ²²Tibuwa pogdatong nog mga sundalu ditu', onda' nilon kobalak. Dadi mikpuli' ilon sog mga monghuhukum bangka nilon suksugoy, ²³talug nilon, “Pogdatong nami sog pirusuhan, mitambol da pahatul og bongawan, bu diyon da og mga mogogipat migindog, sugaid pogbuka' nami, da'dun og mibalak nami sog diyalom.” ²⁴Dangan midongog koyon nog kownutan nog mga mogogipat sog Baloy nog Tuhan bug mga kownutan nog gimam, miglibug ilon pasal sog mga sahabat koyon. Mikpikil-pikil ilon bug olo ta' og koposunguan nog ma' niyon koyon^r. ²⁵Da' kobon ongon og tow nog miksugsug dinilon, taluin, “Og mga tow nog pinirisu niyu, ditu' ilon ningkomun sog baloy nog Tuhan, minintulu' sog mga tow.”

^r**5:24** Atawa: *Di' nilon kosunan bug olo og mikobiyang sog mga sahabat ni Isa.*

²⁶Dadi minangoy ditu' og kownutan nog mogogipat nog Baloy nog Tuhan bug mga sundalu nin, bangka nilon saggowoy mokpuli' og mga sahabat ni Isa. Tibuwa da' da nilon togoloy, po' mondok ilon batuhon nog mga tow. ²⁷Inoyt nilon og mga sahabat sog gadapan nog mga monghuhukum kitu', bangka na ilon sumariyahoy nog kinotasan nog gimam, ²⁸taluh in, "Kana' ta' nog pigondian nami na amu monintulu' sog ngalan nog kownutan niyu? Sakali' linokop niyu da sog bonuwa Yerusalam og ponintulu' niyu bu tinuntutan niyu pa ami sog kopatoy nog tow kitu'." ²⁹Og tabal ni Petros bug mga len sahabat, "Sumboy unuton nami og Tuhan gaba' sog manusiya'. ³⁰Og Tuhan nog pingapu' ta niyu, pitubu' in puli' si Isa, og pinatoy niyu kitu' biyan sog poglansang diyanin sog kayu. ³¹Piotas yanin nog Tuhan ditu' sog dapit lintu nin ganta' Kownutan bug Mogogawon bagun mogbogoy nog poktowbat bug koampunan sog mga tow Israel. ³²Ami og mga saksi' nog pasal nini, domikkiyan og Ru nog binogoy nog Tuhan sog mga migunut diyanin."

³³Na dangan midongog nilon koyon, landu' tokodoy og lingit nilon bu kolegan nilon patoyon og mga sahabat koyon. ³⁴Tibuwa ongon solobuk Parisi sog poghukuman koyon, og ngalan in Gamaliel. Og guru da sop yanin sog agama bu pigaddatan yanin nog mga tow. Minindog yanin bangka poksugu' nog poluwason pa sakali' og mga sahabat koyon. ³⁵Doksu' tinaluan in og mga duma nin, "Mga duma u nog tow Israel, poghalli' amu sog inangon niyu sog mga tow koyon. ³⁶Tagna' ongon og tow, ngalan in Teyodas. Migbantug yanin nog lawas in bu ongon pat gatus kotow og migunut diyanin. Sakali' pinatoy yanin, bu mikanat og mga migunut diyanin bu ditu' da og ponoktoban nilon. ³⁷Tubus sog masa nog pokpopolista nog mga ngalan nog tow, ongon na sop og tow Jalil og pogingolanan nog si Yudas. Inoyt in og duma nog mga tow moglogitom, sugaid pinatoy da

sop yanin bu mikanat da sop og mga timomba' diyanin. ³⁸ Dadi taluan ku amu, pokpolayu' amu sog mga tow kini, bu potiyangoy niyu ilon, po' bila' og maksud atawa ginang nilon koyon tidu da sog kolegan nog manusiya', mobolong da.

³⁹ Sugaid bila' tidu koyon sog Tuhan, na di' amu momondag dinilon, po' mama' da og Tuhan og inatuhan niyu."

⁴⁰ Dadi inunutan nilon og tintuluan ni Gamaliel. Pitawag nilon og mga sahabat bangka nilon polambotoy. Doksu' pigondian ilon moktalu' sog ngalan ni Isa, bangka na poluwasoy. ⁴¹ Minawa' ditu' og mga sahabat dunut loliyag nilon, po' sog ponontong nilon, binogoyan ilon nog Tuhan nog motas nog gaddat nog siniksa' ilon pasal sog pogunut nilon ni Isa. ⁴² Na gondow-gondow da'dun og inulalihan nilon monintulu' bu mongnasihat sog Baloy nog Tuhan bu sog gumbaloyan pasal ni Isa, og Al Masih.

Og pitu kotow nog kiwakilan moktabang sog mga sahabat

6 ¹ Sog mga gondow koyon, migdodungag og dakol nog mga moktotomba' ni Isa. Na migdang og mga Yahudi nog bahasa nin Grik sog mga Yahudi nog bahasa Ibrani^s, po' og mga duma nilon nog balu libun, kiliyusan bogoyan nog tabang nog pomogoyon gondow-gondow. ² Dadi tinawag nog sopulu' bu duwa' sahabat og lam nog mulid, bangka nilon taluoy, "Kana' mobais nog posagadan nami og pongnasihat nog talu' nog Tuhan bagun hadja moadap og pogbahagi' nog tabang. ³ Saan na mga koilugan, pomili' amu tidu sog kodumahan niyu pitu kotow laki nog mobais og dongogan nilon, bu sumboy pigbayaan ilon nog Ru nog

^s6:1 Atawa: *bahasa Aram*.

Tuhan bu taga kokosun. Ilon da og wakilan nami nog ginang koyon. ⁴Sugaid ami, monamal ami mongoni-ngoni bu mokposampoy nog parman.”

⁵Na kisulutan og lam sog tumpukan koyon sog tinalu' nog mga sahabat. Pinili' nilon si Istepan, og tow nog bar-iman bu diyon diyanin og Ru nog Tuhan, doksu' si Pilip, Prokoros, Nikanor, Timon, Parmenas, bu si Nikolas og tow Antiyok nog minuli' sog agama nog Yahudi. ⁶Tubus inoyt nilon og pitu kotow koyon ditu' sog mga sahabat. Dadi dinoponan nilon bu pingoni-ngonihan nilon.

⁷Na og parman nog Tuhan, mikanat, bu miksidakol tokodoy og mga tow nog timomba' ni Isa ditu' sog Yerusalem sampoy na modakol sop nog mga koimaman migunut sog kotomba' koyon.

Sinaggow si Istepan

⁸Na si Istepan, og tow nog miponu' nog barakat bug kowasa nog Tuhan, modakol og miinang in nog mga mokosobu'-sobu' sog gadapan nog mga tow.

⁹Tibuwa ongon og tumpukan nog Yahudi nog sinumagga' ni Istepan tidu sog len poksumbahan nog pogingalanan nog Mga Miawa' sog Koulipon^t. Ilon kini og mga bangsa Yahudi nog miktidu sog bonuwa Kireni, Aleksandriya, Silisiya bug Bata'-bata' Asiya. Dimaawa og mga tow kini ni Istepan. ¹⁰Sugaid di' ilon mokatu sog kokosun ni Istepan bu sog Ru nog piktiduhan nog pinalu' in. ¹¹Doksu' miktindan ilon nog mga tow magun moktalul' nog loput, long nilon, “Midongog nami si Istepan moktalul' nog pongulaat pasal ni Musa bu sog Tuhan.”

¹²Dadi sabap sog kopongimung-ngimung nilon koyon diyon ni Istepan, kitungihan dun og mga tow, bug mga migmokogulang, bug mga guru agama. Saan

^t**6:9** Og mga suku' sog poksumbahan kini, tagna' og mga gulipon, sugaid miawa' na ilon.

na sinaggow nilon yanin bangka nilon oytoy sog Poghukuman. ¹³Tubus minalap ilon nog mga sumaksi' nog loput, talu' nilon, "Og tow kini, onda' lota' moktal' nog molaat sog Baloy Sutsi kini bu sog sara ta. ¹⁴Midongog nami yanin moktal' nog ladakon ni Isa, nog tow Nasaret, og Baloy nog Tuhan kini, bu gantian in og mga gaddat nog pisampoy dinita ni Musa."

¹⁵Na piglonglongan yanin nog lam nog tow sog poghukuman koyon, bu mitongow nilon og bayu'-bayu' in, mama' na nog bayu'-bayu' nog malaikat.

Og tabal ni Istepan sog mga monghuhukum

7 ¹Na miktalu' og kinotasan nog gimam, "Motud ta' og tinalu' nilon kitu'?"
²Tinumabal si Istepan, "Mga pigilugan ku bug migmokogulang,

pongionogog amu dinakon. Og Tuhan Mahatinggi mikpotongow sog pongapu' ta nog si Ibrahim, sog waktu nog ditu' pa yanin sog Mesopotamiya sog da' pa yanin pogonong sog Haran. ³Talu' nog Tuhan diyanin, 'Gonatan nu og bonuwa nu bug gusba-waris nu, bangka a angoy sog bonuwa nog tonduon ku dinika.'

⁴Dadi ginonatan in og bonuwa Kaldeya^u yonin na og bonuwa nin, bangka yanin pogonong sog Haran. Dangan minatoy na og gomma' in, pipinda yanin nog Tuhan bangka yanin pangoyoy dini sog bonuwa nog pigonongan ta niyu ningkomun. ⁵Da' pa bogoyoy nog Tuhan si Ibrahim nog lupa' bisan gindogan botis, ganta' pusaka' diyanin. Tibuwa jinanjian yanin nog bogoyon da koyon diyanin sampoy sog mga ponupu' in, bisan da'dun pa og bata' in sog waktu nitu'. ⁶Miktalu' og Tuhan diyanin nog mogonong og mga ponupu' in sog len bonuwa bu uliponon bu mobinsana' ilon

^u**7:4** Og Kaldeya kini og bahagi' nog bonuwa nog Mesopotamiya, yonin na og sakup nog Irak ningkomun.

ditu' sog bon nog pat gatus tahun. ⁷ Sugaid talu' nog Tuhan, 'Hukumon ku da og bangsa nog mongulipon sog mga ponupu' nu, bu doksu' nitu', lumuwas na ilon bangka nilon akon sumbahoy sog bonuwa kini.' ⁸ Tubus binogoyan in si Ibrahim nog pogjanjian nog pogislam^v. Doksu' miongon og bata' in nog si Isahak, bu inislam in og bata' in koyon sog ikowalu ondow. Miongon sop og bata' ni Isahak nog si Yakub, bu inislam sop yanin ni Isahak. Domikkiyan og gumbata' ni Yakub, og sopulu' bu duwa' og piktiduhan ta niyu nog bangsa Yahudi.

⁹ Na og sopulu' bu sala kotow koyon, migdalun ni Yusup, dadi pigdagang nilon yanin bangka koyt sog Misir. Tibuwa da' da yanin potiyangoy nog Tuhan. ¹⁰ Tinobangan yanin nog Tuhan sog kobinsanaan in, bu binogoyan yanin nog barakat bug kokosun madap sog pir'awn, og sultan sog Misir. Inimung yanin nog Pir'awn nog kownutan sog bonuwa Misir bu sog gastana' in. ¹¹ Na ongon og ponggutom nog minatong sog Misir bug Kanaan. Kilogonan tokodoy og mga tow, sampoy og mga pingapu' ta, bu da'dun na og mobalak nilon nog kan. ¹² Sugaid dangan midongog ni Yakub nog ongon og kan sog Misir, piangoy in ditu' og mga gumbata' in nog yonin na og mga pingapu' ta, bu yonin kitu' og tagna' nilon mangoy sog Misir. ¹³ Sog ikoduwa' nilon mangoy sog Misir, mikpoilala na si Yusup sog mga gilug in, bu kiosunan nog Pir'awn og pasal sog gomma' bug gilug ni Yusup. ¹⁴ Tubus tinugun ni Yusup og gomma' in nog si Yakub bug lam nog gusba nin. Pitu pulu' bu lima kotow ilon kotanan. ¹⁵ Dadi minangoy si Yakub sog Misir dunut gumbata' in. Ditu' na yanin minatoy bug mga pingapu' ta. ¹⁶ Inoyt og bangkoy nilon mokpuli' sog bonuwa Sekem, bu kinubul ditu' sog pongubulan kitu' nog misaluy ni Ibrahim mga sanu plata tidu sog gumbata' ni Hamor.

^v**7:8** Bastahon niyu sog Ponognaan 17:9 bug sunud.

¹⁷Dangan mikkolani na og waktu nog tumanon nog Tuhan og janji' in ni Ibrahim^w, miksidakol na tokodoy og mga bangsa ta sog Misir. ¹⁸Tubus ongon og simukli moksultan sog Misir nog da' pokokilala ni Yusup. ¹⁹Pigimakatan in og bangsa ta. Piglaatan in og mga pingapu' ta, bu tinogol in ilon nog pilakon og mga gumbata' nilon nog popula bagun matoy.

²⁰Sog waktu kitu' binata' na si Musa, bu mobais yanin sog ponontong nog Tuhan. Inipat yanin nog mokogulang in sog bon nog tolu bulan. ²¹Dangan kitogolan ilon mokpoluwas^x diyanin sog baloy nilon, mitongow yanin nog bata' nog Pir'awn nog putli'. Dadi inampun in bu pisolag in nog mama' nog bata' in jatti. ²²Tinonduan yanin nog lam nog kokosun sog Misir, bu miimung yanin mopandoy moktalun bu moginang.

²³Dangan mikosaut na pat pulu' tahun og gumul ni Musa, mipikil in tumibow sog mga koilugan in Israel. ²⁴Mitongow in og solokotow dinilon nog bininasa nog tow Misir, na sinugutan in og tow koyon. Pinatoy in og tow Misir ganta' poksuli' in para sog pakasi nin koyon. ²⁵Og niyat ni Musa, misabut nog mga pigilugan in nog tabangon ilon nog Tuhan biyan diyanin, sugaid da' nilon kosabut. ²⁶Pogloma', kidatongan ni Musa nog miksuwal og duwa' kotow Israel^y. Pipoksulut in bosiya ilon, talu' in, 'Mga pigilugan, manu mikpinosakitoy amu ma?' ²⁷Tibuwa og solokotow nog mikposakit sog duma nin, dinondol in si Musa bu talu' in, 'Sima og migimung

^w**7:17** Tontong niyu og ayat 5-7 sog sura kini bug Ponognaan 15:13-14.

^x**7:21** Binotang yanin nog mokogulang in sog gambung bangsa anudoy sog sapa, po' di' nilon na mobuni sog diyalom baloy.

^y**7:26** Si Israel, yonin na sop si Yakub.

dinika nog kownutan bu monghukum dinami? ²⁸Olo kolegan nu, patoyon nu akon mama' nog tow Misir nog pinatoy nu kolabung?'

²⁹Dangan midongog koyon ni Musa, milaguy yanin sog bonuwa Midiyan. Miglibun yanin ditu', bu mikobalak yanin nog bata' duwa' kotow, lunsan laki.

³⁰Na dangan pat pulu' tahun na og miniyan, ongon og malaikat mikpotongow ni Musa ditu' sog ginlupaan mimala molani sog bontud Sinay^z, sog kayu dugihon nog miksuliyab. ³¹Poktontong ni Musa niyon, misobu' yanin, bu soliyon in mokpolani tumontong, midongog in og tingog nog Tuhan, ³²taluin,

'Akon og Tuhan nog mga pingapu' nu, og Tuhan ni Ibrahim, ni Isahak bu ni Yakub.' Na mingongkog si Musa bu da' na poktowakkal tumontong. ³³Tinaluan pa yanin nog Tuhan,

'Awa' nu og tolumpa' nu, po' sutsi og lupa' nog inindogan nu. ³⁴Mitongow u tokodoy og lossahi nog mga tow u ditu' sog Misir, bu midongog u og kolong nilon. Minangoy u dini bagun tabangon ilon, dadi pangoyon ku ika sog Misir.' "

³⁵Talu' pa ni Istepan, "Si Musa kini nog da' nilon tolimaoy sog tinalu' nilon nog 'Sima og migimung dinika nog kownutan nami bug monghukum dinami?' Yanin og pinoyt nog Tuhan ganta' kownutan bu tumabang biyanan sog malaikat nog mikpotongow diyanin sog kayu kitu'. ³⁶Inoyt in ilon lumuwas sog Misir, bu minginang yanin nog mga gindanan nog mokosobu'-sobu' ditu' sog Misir, bu sog Dagat Pula bu sog bon nog pat pulu' tahun ditu' sog ginlupaan mimala. ³⁷Si Musa og miktalu' sog mga tow Israel, 'Ongon og waktu nog bogoyan amu nog Tuhan solobuk nabi nog moktidu sog bangsa ta niyu mama' dinakon.'

^z7:30 Atawa: *Turusina*

³⁸Si Musa og kodumahan nog mga pingapu' ta niyu ditu' sog ginlupaan mimala. Yanin og pigabit-abitan nog malaikat sog bontud Sinay bu mikotabuk yanin nog parman nog mokopotubu' bagun posampoyon dinita. ³⁹Na di' na tumomba' diyanin og mga pingapu' ta, binibas nilon yanin, bu sog diyalom pongatoyan nilon, meleg ilon mokpuli' sog Misir.

⁴⁰Tinaluan nilon si Harun, `Imungan nu ami nog mga tuhan nog morkownutan dinami, po' si Musa nog migoyt dinami lumuwas tidu sog Misir, di' nami na kosunan bug miolo na yanin.' ⁴¹Dadi migimung ilon nog tuhan-tuhan mama' nog nati sapi' bangka ilon pokkurban dun, bu miglami-lami ilon ganta' pokpotas sog inimung nog komot nilon. ⁴²Saan na tinolikudan ilon nog Tuhan bu pitiyangan ilon sumumba sog mga bitun, gondow, bug bulan sog langit mama' na nog misulat sog Kitab nog mga Konabihan, talu' nog Tuhan:

`Para ta' tokodoy dinakon og pokkurban niyu mga bangsa Israel sog bon niyu patpulu' tahun sog ginlupaan mimala? ⁴³Kana', sugaid pigoyt niyu og tuhan-tuhan niyu nog si Molok sampoy og baloy-baloy in, bu bayu'-bayu' ni Repan, og tuhan-tuhan niyu nog bitun. Inimung niyu og mga bayu'-bayu' koyon, bagun sumbahon niyu, saan na poyton ku amu sog gunan pa nog Babilon.' "

⁴⁴Miktalu' pa si Istepan, "Dangan ditu' pa og pingapu' ta sog ginlupaan mimala, ongon og baloy poksumbahan sog Tuhan. Og pogimung nilon dun, inunut og suntuan nog pitongow nog Tuhan ditu' ni Musa.

⁴⁵Poksukli nog mga gumbata' nog mga pingapu' ta kitu', si Yussa na og kownutan nilon. Inoyt nilon og baloy poksumbahan kitu' dangan inalap nilon og lupa' tidu sog mga bangsa nog piawa' nog Tuhan. Dadi midopot og baloy kitu' toktob sog masa ni Sultan Daud. ⁴⁶Na si Daud kini, kisolutan og Tuhan diyanin bu mimuhun

yanin nog mogimung nog pogonongan nog Tuhan, nog pinuhanan sop ni Yakub.

⁴⁷ Sugaid si Sulayman og dinuhulan mogimung nog baloy kitu'. ⁴⁸ Tibuwa og Tuhan Mahatinggi, ondi' na doda' mognong sog mga baloy nog inimung nog komot, mama' na nog tinalu' nog nabi, ⁴⁹ 'Og surga' og pogingkudan ku, bu og dunya og pogbotangan nog botis u. Olo baloyoy og imungon niyu dinakon, atawa olo ma og pogulalihan ku? ⁵⁰ Kana' ta' akon og migimung nog lam nitu'? " "

⁵¹ Dadi tinaluan ni Istepan og mga tow sog poghukuman, "Landu' kotogas og gulu niyu, bisan inislam amu na, tanda' nog mogunut amu sog sara' nog Tuhan, sugaid moliko' da og pikilan niyu. Simopu amu da tokodoy sog mga pingapu' niyu; sumagga' amu hadja sog Ru nog Tuhan. ⁵² Ongon ta' sibon og nabi nog onda' poglaatoy nog mga pingapu' niyu kitu'? Pinatoy nilon og mga mikposun kitu' nog pasal sog pogdatong nog Al Masih, og solobuk-lobuk nog mologdong, yonin na og tinipu bu pinatoy niyu kitu'. ⁵³ Tinabuk niyu og mga sara' nog pisampoy diniyu nog mga malaikat, sugaid da' niyu da unutoy."

Binatu si Istepan

⁵⁴ Dangan midongog nilon koyon, milingit tokodoy ilon, bu mikkolongot og ngisi nilon sabap sog langit nilon diyanin. ⁵⁵ Sugaid pigbayaan si Istepan nog Ru nog Tuhan, miglonglong yanin sog langit bu mitongow in og sahaya nog Tuhan bu si Isa migindog sog dapit lintu nin. ⁵⁶ Talu' in, "Tontong niyu ba! Mibuka' og langit bu migindog og Bata' nog Manusiya' sog dapit lintu nog Tuhan.^a"

⁵⁷ Na migekekes og mga monghuhukum nog monamal bangka nilon tamboloy og tolinga nilon, bu migdali'-dali' ilon gumobok posungu' ni Istepan. ⁵⁸ Binugow nilon

^a**7:56** Og maana nin: binogoyan si Isa nog motas nog kowasa

yanin posungu' sog luwasan nog siyudad, bangka nilon batuhoy. Og mga tow nog sumaksi' nog loput sog poktuntut diyon ni Istepan, yonin na og migbatu diyandin. Sog da' pa nilon batuhoy, binilin nilon og dogdoy nilon ditu' sog mobata' nog tow, og ngalan in si Sol. ⁵⁹Soliyan nilon batuhon si Istepan, mingoni-ngoni yanin, "Panghu' Isa, tolima' nu og nyawa u." ⁶⁰Tubus limuhud si Istepan bangka poglosik nog monamal, "Panghu', bung mayan di' nu ilon tuntutan sog dusa kini." Pogdoku' in moktalu', minatoy yanin.

Og pongulaat sog mga moktotomba' ni Isa

8 ¹⁻²Dadi si Istepan, kinubul nog mga poloammal, bu mikkodukkan tokodoy ilon diyandin. Sugaid si Sol kini, kisulitan yanin sog kopatoy ni Istepan. Sog gondow nitu', miktagna' og ponglaan sog mga moktotomba' ni Isa ditu' sog Yerusalam. Saan na mikanat ilon sog bonuwa Yahudya bu sog Samariya luwal sog mga sahabat. ³Si Sol sop, miktolipun na yanin monglaan sog tumpukan nog mga moktotomba'. Sinolod in og baloy mangoy sog solobuk baloy, bu pingguyud in og libun-laki bangka nin pirisuhoy.

Og Mobais nog Suksugan pisampoy sog Samariya

⁴Na og mga mikanat kitu', mingnasihat ilon nog mobais nog suksugan pasal ni Isa bisan ayn na og koposunguan nilon. ⁵Si Pilip sop, minangoy ditu' sog bonuwa Samariya bangka nin posampoyoy sog mga tow og pasal sog Al Masih. ⁶Dangan midongog nog tumpukan nog tow si Pilip bu mitongow nilon og ininang in nog mokosobu'-sobu', minginongog ilon mahatul diyandin. ⁷Po' mipoluwas og mga soytan tidu sog diyalom nog lawas nog mga tow puyuk losik nilon. Modakol sop og

daday atawa pingka nog kiulian in. ⁸Dadi landu' tokodoy og loliyag nog mga tow sog siyudad kitu'.

⁹Na ongon og tow diyon, ngalan in Simon, miobon-obon na yanin polohikmat sog siyudad koyon, bu misobu' diyanin og mga tow Samariya. Migbantug yanin nog motas yanin nog tow. ¹⁰Og tow sog siyudad koyon, tidu sog tow motas atawa mobaba' og gollal in, minginongog diyanin, talu' nilon, "Og tow kini binogoyan nog pagas bu kowasa nog Tuhan." ¹¹Minginongog ilon mahatul diyanin sabap miobon na ilon mosobu' sog kokosun in monghikmat. ¹²Tibuwa timomba' ilon na ni Pilip nog mingnasihat nog mobais nog suksugan pasal sog pogbaya'-baya' nog Tuhan bu pasal ni Isa Al Masih, dadi piligu' ilon libun bug laki. ¹³Timomba' da sop si Simon, bu dangan miligu' na yanin, migunut yanin ni Pilip, bu misobu' yanin sog mitongow in nog mga mokosobu'-sobu' nog ininang ni Pilip.

¹⁴Na dangan midongog nog mga sahabat sog Yerusalem nog tinolima' nog mga tow Samariya og parman nog Tuhan, piangoy nilon ditu' si Petros bu si Yahiya. ¹⁵⁻¹⁷Pogdatong nilon, mingoni-ngoni ilon sog Tuhan bagun og mga tow nog tinumomba', motabuk da nilon og Ru nog Tuhan. Dadi dinoponan nilon og mga tow koyon, bagun motabuk nilon og Ru nog Tuhan. Po' da' nilon pa kotabuk, mipoligu' hadja ilon sog ngalan ni Panghu' Isa.

¹⁸Na dangan mitongow ni Simon nog mibogoy og Ru biyanan sog pogdopon nog mga sahabat, inandagan in ilon nog sin. ¹⁹Talu' in, "Bogoyan niyu sop akon nog kowasa koyon, bagun sima-sima og kodoponan ku, mokotabuk nog Ru nog Tuhan."

²⁰Sugaid tinabal yanin ni Petros, "Mopapas da og sin nu sampoy ika, po' balu' nu dun, mosaluy nu nog sin og binogoy nog Tuhan. ²¹Da'dun og suku' atawa bahagi' nu nini, po' og pongatoyan nu, kana' mologdong sog gadapan nog Tuhan.

²²Dadi poktowbat a nog kolaat nu koyon, bu pongoni-ngoni a sog Tuhan magun bung mayan ampunon in na og niat nog pongatoyan nu. ²³Po' mitongow u nog monapsu a tokodoy, bu pigbayaan ka nog dusa."

²⁴Og tabal ni Simon, "Pongoni-ngonihan niyu akon sog Tuhan, bagun da'dun sog mga tinalu' niyu koyon og sumugat dinakon."

²⁵Dangan midoksu' ilon sumaksi' bu mokposampoy nog Mobais nog Suksugan nog Tuhan, mikpuli' na ilon sog Yerusalem bu mingapitan ilon sog mga kowman nog Samariya mokposampoy nog parman nog Tuhan.

Mikposampoy si Pilip sog tow Etiyopiya

²⁶Tubus tinaluan nog malaikat nog Tuhan si Pilip, "Panow a bangka nu tontul og dalan tidu sog Yerusalem posungu' sog Gasa." Og dalan kini moliyang na pogbiyanan. ²⁷Dadi mipanow si Pilip bu ongon og mitongow in solokotow nog Etiyopiya. Yanin koyon og kownutan nog mga ponindog ni Bai Kandis sog Etiyopiya, bu pingandolan yanin nog garta' in. Og tow kini, tidu moksumba sog Yerusalem. ²⁸Posungu' na yanin muli' solabu mogingkud sog korumata nin dunut pogbasta nin nog Kitab ni Nabi Isayas.

²⁹Tubus tinaluan si Pilip nog Ru nog Tuhan, "Angoy a dolaboy sog korumata koyon!" ³⁰Dadi ginumobok si Pilip posungu' sog tow koyon, bu midongog in nog migbasta nog Kitab ni Nabi Isayas. Miksak yanin, "Misabut nu da ta' og binasta nu koyon?" ³¹Og tabal nog tow koyon, "Ponoy ma og kosabut u dun, luwal bila' ongon og mokposabut dinakon." Dadi pisakoy in si Pilip sog korumata nin bangka nin pingkudoy dunut diyanin. ³²Na og binasta nin koyon, og mga ayat nog sinulat sog Kitab nog:

“Mama' yanin nog bilibili nog inoyt sog poksumbalian diyanin, atawa og nati nog bilibili nog da'dun gonek in sog gadapan nog miggunting diyanin. Dadi ondi' sop yanin moktokonil. ³³Pisipog yanin bu kana' mologdong og poghukum diyanin. Da'dun og tow nog mokosuksug nog pasal sog ponupu' in, po' inawa' og kotubu' in dini sog dunya.”

³⁴Doksu' sinakan nog kownutan si Pilip, “Posun nu dinakon busung-busung, sima og pigbinaan nog nabi kini, og ginawa nin ta' atawa og len?” ³⁵Dadi tagnaan sog mga ayat sog Nabi Isayas koyon, sinuksug diyanin ni Pilip og mobais nog suksugan pasal ni Isa.

³⁶Na soliyon nilon mogdayun sog dalan, mikodatong ilon sog taga tubig. Dadi talu' nog kownutan koyon, “Tontong nu ba! Koyon da og tubig. Ongon ta' og mokosagga' nog di' nu akon poliguon?” ³⁷Og sambung ni Pilip, “Bila' ihlas da sog pongatoyan nu nog timomba' a, mogdadi na.” Og tabal nog tow Etiyupia koyon, “Oo, tumomba' u nog si Isa Al Masih, og Bata' nog Tuhan.” ³⁸Dadi pilota' in og korumata, bangka ilon ponog sog tubig. Doksu' linigu' yanin ni Pilip. ³⁹Dangan gimawon na ilon sog tubig, inawa' nog Ru nog Tuhan si Pilip diyon, bu da' na yanin kotongow nog kownutan koyon. Migdayun na yanin sog panow in dunut loliyag in.

⁴⁰Na si Pilip sop, ditu' tinumuwa' sog bonuwa Asutus, bu mingnasihat yanin nog Mobais nog Suksugan sog lam nog lungsud nog kibiyanan in toktoy sog midopot in og bonuwa Sesareya.

Og koimung ni Sol nog mulid ni Panghu' Isa

9 ¹Na si Sol kini, lolayun da moksad nog pomatoyon in og mga mulid nog Panghu'. Dadi minangoy yanin sog kinotasan nog gimam. ²Mingoni yanin

nog sulat para sog mga poksumbahan nog Yahudi sog Damaskus, bagun bila' mokobalak yanin ditu' nog mga moktotomba' ni Isa, mosaggow in bu moyt in sog Yerusalem.

³Na mipanow na yanin, bu dangan molani na yanin sog Damaskus, sunoy pa sinumahaya diyanin og liga' tidu sog langit. ⁴Mibuksak yanin sog lupa' bu mikodongog yanin nog talu', "Sol, Sol, manu piglaatan nu ma akon?" ⁵Talu' ni Sol, "Sima a buwan, Tuwan?" Og tabal in, "Akon si Isa, og piglaatan nu. ⁶Sugaid pogbuwat a, bangka a angoy sog siyudad. Ongon da og moktalun nika ditu' bug olo og inangon nu."

⁷Na og mga tow nog dunut ni Sol, diyon da migindog bu da'dun og gonek nilon. Mikodongog ilon nog tingog, sugaid da'dun og mitongow nilon. ⁸Tubus migbuwat si Sol, bu dangan migbulad yanin, di' na yanin mokotongow. Dadi inambit yanin nog mga dunut in bangka nilon oytoy sog Damaskus. ⁹Sog bon nog tolu ondow, di' yanin mokotongow, bu da' na yanin kan bug inum.

¹⁰Na ongon og mulid sog Damaskus, og ngalan in Ananiyas. Tinaluan yanin nog Tuhan biyan sog ponontongon, long in, "Ananiyas." Og tabal in, "Kini u da Panghu'." ¹¹Talu' nog Panghu' diyanin, "Pogbuwat a bangka a angoy sog dalan kitu' pogingalanan nog Mologdong, bu poksak a sog baloy ni Yudas pasal sog tow Tarsus, og ngalan in si Sol, po' soliyon in mingoni-ngoni. ¹²Mitongow in biyan sog ponontongon og tow nog ngalan in Ananiyas nog simolod bangka yanin doponoy bagun mokotongow yanin puli'." ¹³Sugaid og tabal ni Ananiyas, "Panghu', midongog u sog modakol nog tow og pasal sog tow koyon, bug ponoy kolaat og pinginang in sog mga sutsi nog mulid nu ditu' sog Yerusalem. ¹⁴Minangoy yanin dini taga kopatut tidu sog mga kownutan nog gimam bagun saggowon og lam nog

timomba' dinika.” ¹⁵Tibuwa og talu' nog Panghu' diyanin, “Angoy a na ditu', po' yanin og pinili' u mokposampoy pasal dinakon sog mga tow nog mga len bangsa, bu sog mga sultan sampoy sog mga bangsa Israel. ¹⁶Potongowon ku diyanin og mga kobinsanaan nog kobyanan in sabap dinakon.”

¹⁷Dadi inangoy ni Ananiyas si Sol sog baloy nog pigonongan in bangka nin doponoy, bu talu' in, “Sol, gilug u, og Panghu' Isa nog mikpotongow dinika sog dalan pokposungu' nu dini, piangoy in akon dini bagun mokotongow a puli' bu bagun solodon ka nog Ru nog Tuhan.”

¹⁸Na sododuun, ongon og milabu' tidu sog mata ni Sol mama' nog gunap, bu mikotongow na yanin puli'. Dadi migbuwat yanin bangka liguoy. ¹⁹Doksu' kinuman yanin bu linumasig yanin puli'.

Mikposampoy si Sol sog Damaskus

Miglihan pa Si Sol mga sanu ondow sog mga mulid ni Isa ditu' sog Damaskus. ²⁰Sododuun mikposampoy si Sol sog mga poksumbahan nog si Isa og Bata' nog Tuhan. ²¹Misobu' og lam nog mikodongog diyanin, talu' nilon, “Kana' ta' og tow koyon og minglaat sog mga tow nog moksabbut sog ngalan ni Isa Al Masih ditu' sog Yerusalem? Bu og maksud in mangoy dini, bagun saggowon in ilon bangka oytoy sog gadapan nog mga kownutan nog gimam.” ²²Tibuwa migdodungag og kokosun ni Sol mognasihat, bu di' na ilon mokatu moglugat diyanin po' mipotantu nin dinilon nog si Isa og Al Masih, og pinili' kitu'.

²³Dangan miobon-obon, piksiptihan nog mga Yahudi nog patoyon nilon si Sol. ²⁴Poggapaan nilon yanin gobi-gondow sog mga bobiyanan lumuwas tidu sog siyudad bagun nilon mobunu', sugaid kiosunan ni Sol og poksiptihan nilon. ²⁵Dadi

solobuk gobi, inalap yanin nog mga mulid, bangka nilon ungodoy sog tobungus, doksu' tinontun nilon sog sobola' nog galad nog siyudad koyon.

Og pokpuli' ni Sol sog Yerusalam

²⁶Na dangan minatong si Sol sog Yerusalam, migmuhut-muhut bosiya yanin mampu' sog mga mulid, sugaid miondok ilon, po' da' ilon tomba' nog mulid da sop yanin. ²⁷Tibuwa tinabangan yanin ni Barnabas bangka nin oytoy sog mga sahabat. Sinuksug in dinilon bug ponoy og kotongow ni Sol nog Panghu' bu tinaluan yanin, bu bug ponoy og kotowakkal in mognasihad pasal ni Isa ditu' sog Damaskus. ²⁸Dadi piampu' nilon na si Sol bu datongan-gonatan in og Yerusalam bu motowakkal yanin mognasihad pasal sog Panghu'. ²⁹Migabit-abit yanin bu linugat in og mga Yahudi nog baasa nin Grik, sugaid piksiptihan nilon yanin patoyon. ³⁰Dangan kiosunan koyon og kodumahan in maktotomba' ni Isa, inoyt nilon yanin dumiksun sog Sesareya, bangka nilon yanin pangoyoy sog Tarsus.

³¹Tubus nitu' mikkosannangan na og mga tow nog mogogunut ni Al Masih sog bonuwa Yahudya, Jalil bug Samariya. Migogondok ilon sog Tuhan, bu tidu sog tabang nog Ru nog Tuhan, miksiptagas bu miksidakol na ilon.

Og miinang ni Petros sog bonuwa Lidda bug Yoppa

³²Na si Petros, milatag in og mga kobonuwahan, bu mikosaut sop yanin sog mga tow nog migogondok sog Tuhan sog bonuwa Lidda. ³³Mibalak in ditu' og tow ngalan in Aneyas. Yanin kini, og daday bu walu tahun na yanin migbolilid sog gikam in. ³⁴Na tinaluan yanin ni Petros, "Aneyas, binulung a na ni Isa Al Masih. Pogbuwat

a na bangka nu lulun og gikam nu.” Sododuun migbuwat yanin. ³⁵Mitongow yanin nog lam nog migonong sog Lidda bug Saron, bu migunut ilon sog Panghu'.

³⁶Na sog bonuwa Yoppa, ongon og solobuk mulid nog libun, og ngalan in Tabita, bila' sog bahasa Grik Dorkas, og maana nin Gusa. Lolayun yanin monginang nog mobais, bu monodokka sog mga miskinan. ³⁷Sog waktu koyon, milongko' yanin bangka patoy. Pogdoku' nilon liguoy og bangkoy in, binotang nilon sog bilik sog ikoduwa' pangkat. ³⁸Na og bonuwa nog Yoppa molani da sog Lidda. Dangan midongog nog mga mulid sog Yoppa nog si Petros diyon sog Lidda, sinugu' nilon og duwa' kotow nog tugunon yanin mangoy dinilon nog mosompun.

³⁹Dadi migunut si Petros dinilon. Pogdatong nilon, inoyt nilon yanin sog tas bilik. Migaduy og lam nog balu libun nog migindog sog molani nin, bu pitongow nilon og mga dogdoy bug len ponapot nog inimung ni Dorkas sog waktu nog diyon pa yanin dinilon. ⁴⁰Piluwas ilon kotanan ni Petros bangka yanin luhud mongoni-ngoni sog Tuhan. Tubus inadap in og bangkoy bangka yanin poktalu'; “Tabita, pogbuwat a!” Binulad ni Tabita og mata nin bu dangan mitongow in si Petros, miningkud yanin. ⁴¹Inonggaydan yanin ni Petros sog komot in bangka nin pindogoy. Doku' tinawag in og mga balu libun bug mga timomba' bu pitongow in nog mitubu' na si Tabita.

⁴²Kiosunan koyon nog lam nog kobonuwahan sog Yoppa, bu modakol og timomba' sog Panghu'. ⁴³Migonong si Petros nog mobon-obon sog Yoppa ditu' ni Simon, og moglolonu' nog panit nog binatang.

Tinugun ni Kapitan Korneliyos si Petros

10¹Na ongon og tow sog Sesareya og ngalan in Korneliyos. Solobuk yanin kapitan^b nog lumpukan nog sundalu, nog iningalanan nog Italya. ²Boloammal yanin bu migogondok sog Tuhan sampoy og libun-bata' in. Moksosodokka yanin sog mga tow, bu lolayun yanin mongoni-ngoni sog Tuhan. ³Solobuk gondow mingoni-ngoni yanin nog lisag tolu nog lolabung. Sunoy pa mitongow in sog ponontongon nog motampal og malaikat nog Tuhan minangoy diyon diyanin bangka poktalun, "Korneliyos!" ⁴Linonglongan in og malaikat dunut gondok in, bu talu' in, "Olo niyon Panghu?" Talu' nog malaikat, "Og pongoni-ngoni nu bug sodokka nu kisulitan og Tuhan, bu miimung nog pomondoman ganta' diyanin. ⁵Pokpangoy a nog mga tow sog Yoppa, bangka nilon oytoy si Simon nog poktawagon nog Petros. ⁶Ditu' yanin migdukon sog sangoy in nog si Simon, og moglolonu' nog panit nog binatang, og baloy in molani sog kilid dagat."

⁷Dangan minawa' na og malaikat nog migabit-abit diyon ni Korneliyos, pitawag in og duwa' kotow sog mga sosuguon in bug solokotow sundalu nin nog boloammal nog tidu sog mga ponindog in. ⁸Pogdoku' in ilon suksugan nog lam nitu', piangoy in na og tolu kotow koyon sog Yoppa.

⁹Poksunud gondow, dangan molani na og tolu kotow koyon sog Yoppa, minenek si Petros sog tas gatop^c bagun mongoni-ngoni, mga lisag sopulu' bu duwa' na sog waktu kitu'. ¹⁰Doku' ginutom yanin bu meleg kuman. Sugaid sog soliyon pa usibaon og kan, ongon og pitongow nog Tuhan diyanin sog ponontongon.

^b**10:1** Kapitan yanin sog walupulu' toktob sogatus kotow nog sundalu nog bangsa Rum.

^c**10:9** Og gatop nilon sog bonuwa koyon, mopatag.

¹¹ Mitongow in nog mibuka' og langit bu ongon og pibaba' nog mosolag nog kayab posungu' sog lupa', bu mama' nog hantang inonggaydan og pat pidjulu nin. ¹² Og gungod in, og ginis-ginisan nog binatang nog mopanow bug mokponanap bug mga manuk-manuk. ¹³ Tubus ongon og tingog midongog in, "Pogbuwat a Petros, poksumbali' a bangka a kan." ¹⁴ Tibuwa talu' ni Petros, "Ondi' u Panghu', po' da' u sibon kan nog olo-olo nog haram." ¹⁵ Midongog in na sop puli' og tingog, "Di' nu haramon og mga hinalal nog Tuhan." ¹⁶ Tolu kali koyon pokpuli'-puli'oy, doksu' inoyt na mogdayun sog langit og kayab koyon.

¹⁷ Soliyan momikil ni Petros bug olo doda' og maana nog pitongow diyanin, sunoy pa diyon na og mga tow nog piangoy ni Korneliyos sog baloy nog pigdukonan in. Minindog ilon sog bongawan nog galad in. ¹⁸ Miksabi ilon bug diyon ta' migdukon si Simon nog poktawagon nog Petros.

¹⁹ Na, soliyan ni Petros momikil pasal sog mitongow in, tinaluan yanin nog Ru nog Tuhan, "Simon, ongon tolu kotow minontong nika. ²⁰ Ponog a, bu di' a mogduwa'-duwa' mogunut dinilon, po' akon og mikpangoy nilon dini." ²¹ Dadi minonog si Petros bangka poktalun, "Akon og pinontong niyu. Olo buwan og gawoy niyu?" ²² Og tabal nilon, "Piangoy ami dini ni Kapitan Korneliyos. Mologdong yanin nog tow bu migogondok sog Tuhan, bu pigaddatan yanin nog mga Yahudi. Tinaluan yanin nog malaikat nog Tuhan, nog pangoyon ka ditu' sog baloy in, bagun modongog in bug olo og taluon nu." ²³ Dadi inonggat ni Petros og mga tow kitu' motulug sog baloy in sog gobi niyon.

Poglogondow, migbuwat si Petros bangka pogunut dinilon, bu og duma pigilugan sog Yoppa, migunut da sop diyanin. ²⁴ Poksunud gondow, minatong na ilon sog Sesareya. Dinodamahan ilon ni Korneliyos, bu pitawag in na asal og mga lahasiya'

in bug supali nin. ²⁵ Poksolod ni Petros, linumpak yanin ni Korneliyos bu simudjud diyanin bangka yanin sumbahoy. ²⁶ Sugaid binuwat yanin ni Petros bangka taluoy, "Indog a, akon sooy, og manusiya' u da." ²⁷ Na soliyon nilon mogabit-abit, simolod ilon bu mitongow ni Petros og modakol nog tow miglimud. ²⁸ Doksu' tinaluan in ilon, "Kiosunan niyu nog haram sog sara nami nog og Yahudi mongampuan atawa tumibow sog tow nog len bangsa. Tibuwa pitongow dinakon nog Tuhan nog sumboy di' u tawagon nog mokolomu' og bisan sima towoy. ²⁹ Saan na dangan pitawag niyu akon, onda' u pogduwa'-duwa' mangoy dini. Na sakan ku amu, bug manu piangoy niyu akon dini?" ³⁰ Dadi tinabal yanin ni Korneliyos, "Pat ondow miniyon sog ma' nini nog oras, mingoni-ngoni u nog lisag tolu dini sog baloy. Sunoy pa, ongon na og tow migindog sog gadapan ku bu miksahaya og ponapot in. ³¹ Talu' in dinakon, 'Korneliyos, ininongogan og pongoni-ngoni nu, bu tinulikan nog Tuhan og mga sodokka nu. ³² Pokpangoy a nog mga tow sog Yoppa bangka nu potawag si Simon nog povingalanan nog Petros. Migdukon yanin sog baloy ni Simon, og moglolonu' nog panit nog binatang, og baloy in molani sog kilid dagat.' ³³ Dadi pitawag u ika mogdayun bu mobais nog minangoy a dini. Saan na tinumuwa' ami kotanan dini sog gadapan nog Tuhan bagun inongogan og lam nog olo-olo suguan nog pisampoy nog Tuhan dinika."

Og pokposampoy ni Petros

³⁴ Tubus miktagna' si Petros moktalun, "Mitantu u na ningkomun nog ondi' doda' mogbidda' og Tuhan sog tow. ³⁵ Sugaid tolimaon in og sosuku' bisan olo bangsahoy nog migogondok diyanin bu minginang nog mobais. ³⁶ Kiosunan niyu na og parman nog pinoyt nog Tuhan sog mga tow Israel mokposampoy nog mobais

nog suksugan nog kosannangan biyanan ni Isa Al Masih, yanin og Panghu' nog kotanan. ³⁷ Bu kiosunan niyu da sop og lam nog miinang sog bonuwa nog Yahudya, og miktagna' sog Jalil, dangan midoksu' si Yahiya mokposampoy nog sumboy mokpoligu' og mga tow. ³⁸ Og pigbinaan ku kini, si Isa og tow Nasaret. Pinili' yanin nog Tuhan bu binogoyan in yanin nog Ru nin bug kowasa, bangka yanin angoy ayn-ayn moginang nog mobais bu momulung nog mga tow nog linossahi nog Soytan, po' og Tuhan diyon diyanin. ³⁹ Kisaksian nami og lam nog ininang in sog bonuwa nog mga Yahudi bu sog Yerusalem. Pinatoy yanin nog mga tow biyan sog poglansang diyanin sog kayu. ⁴⁰ Tibuwa pitubu' yanin nog Tuhan sog ikotolu ondow, bu pitongow in sog tow. ⁴¹ Kana' da og lam nog manusiya' og mikotongow diyanin, sugaid sog mga mipili' nog Tuhan nog mikosaksi', mama' dinami og duma nin moksalu kuman sog waktu nog mitubu' yanin mokpuli' tidu sog kopatoy. ⁴² Bu sinugu' in ami mokposampoy sog mga tow bu sumaksi' nog yanin og mitondu' nog Tuhan monghukum nog mga totubu' bug mga patoy. ⁴³ Yanin og sinuksug nog mga konabihan nog sima-sima og tumomba' diyanin ongon og koampunan in biyan sog ngalan in."

Mikotabuk og mga kana' Yahudi nog Ru nog Tuhan

⁴⁴ Na soliyon koyon taluon ni Petros, sinolod nog Ru nog Tuhan og lam nog miginongog nog posampoy in. ⁴⁵ Og mga Yahudi nog timomba' ni Isa nog migunut ni Petros, misobu' ilon nog pimogoyan da sop nog Ru nog Tuhan bisan kana' Yahudi. ⁴⁶ Po' midongog nilon nog miktalu' silo' Korneliyos nog len-len baasa sampoy mokpuji sog Tuhan. Doksu' miktalu' si Petros, ⁴⁷ "Ongon pa ta' og mokosagga' sog pogligu' nog mga tow kini nog mikotabuk nog Ru nog Tuhan mama' nita?"

⁴⁸Dadi sinugu' in ilon poliguon sog ngalan ni Isa Al Masih. Tubus nitu' pingoni nog mga tow nog lumihan pa si Petros ditu' mga sanu ondown.

Og pokpotampal ni Petros sog mga maktotomba'

11 ¹Na midongog nog mga sahabat bug mga pigilugan nog ditu' sog Yahudya, nog tinolima' da sop nog len bangsa og parman nog Tuhan.

²Sugaid poksuba' ni Petros sog Yerusalem, tinaksil yanin nog duma nog mga pakasi nin Yahudi, og mga migunut tokodoy sog sara nilon, ³talun nilon diyanin, "Manu minangoy a ma sog mga tow nog da' koislam bangsa salu dinilon kuman?"

⁴Dadi pisabutan ilon ni Petros tidu sog tolipunan, ⁵talun in, "Ditu' u sog siyudad nog Yoppa mingoni-ngoni sog Tuhan, bu mitongow u sog ponontongon nog ongon og mama' nog kayab mosolag tidu sog langit pibaba' sog pat pidjulu nin posungu' dinakon. ⁶Tinontong u kitu' mahatul bu mitongow u og mga binatang talun bug ingod, mga mopano bu og mokpoponanap sampoy mga komanuk-manukan.

⁷Puwas nitu' mikodongog u nog tingog miktalu' dinakon, 'Pogbuwat a Petros, poksumbali' a bangsa a kan.' ⁸Tibuwa talu' u, 'Di' u Panghu', po' da' u pa sibon kan nog haram.' ⁹Tinumabal na sop og tingog kitu' tidu sog langit, 'Og hinalal nog Tuhan, di' nu taluon nog haram.' ¹⁰Tolu kali kitu' kopuli'-puliyo, bu inoyt na puli' sog langit og lam nitu'. ¹¹Sunoy pa ongon og tolu kotow minatong sog pigdukonan nami, piangoy ilon dinakon tidu sog Sesareya. ¹²Tubus tinaluan ku nog Ru nog Tuhan nog di' u mogduwa'-duwa' mogunut dinilon. Inunutan ku da sop nog nom kotow pigilugan ta kini, bu simolod ami sog baloy nog tow nog pigingalan nog Korneliyos. ¹³Sinuksug in dinami bug ponoy og kotongow in nog malaikat nog migindog sog baloy in bu miktalu' 'Pokpangoy a nog mga tow sog Yoppa, bagun

potawagon si Simon nog iningalanan Petros. ¹⁴Mokposampoy yanin diniyu nog lapal nog mokoawon dinika sampoy og mga tow sog dyaloman nu.' ¹⁵Poktagna' u hadja moktalu', simolod dinilon og Ru nog Tuhan, mama' nog dinita kitu' tagna'. ¹⁶Doksu' mipondom u og tinalu' nog Panghu', 'Og pokpoligu' ni Yahiya, og tubig, sugaid og pokpoligu' diniyu biyan sog Ru nog Tuhan.' ¹⁷Dadi bila' binogoyan ilon nog Tuhan nog Ru in mama' nog binogoy in dinita dangan timomba' ita ni Panghu' Isa Al Masih, sima u buwan nog sumagga' sog Tuhan?"

¹⁸Dangan midongog nilon koyon, limota' ilon mogdang bu pinudji nilon og Tuhan, talu' nilon, "Dinuhul da sop nog Tuhan sog mga len bangsa og poktowbat bagun koongonan ilon nog kotubu' solama-lama."

Og mga moktotomba' ni Isa Al Masih sog Antiyok

¹⁹Na og mga mikanat kitu' sabap sog poglaat nog simugat sog waktu nog pinatoy si Istepan^d, minangoy ilon sog mokolayu' nog bonuwa, mama' na nog Ponikiya, Kipros, bug Antiyok. Tibuwa da'dun og pisampoyan nilon nog parman luwal sog mga Yahudi. ²⁰Sugaid ongon dinilon og mga tow tidu sog Kipros bug Kirene nog minangoy sog Antiyok bu mignasihat ilon sog mga bangsa Grik nog Mobais nog suksugan pasal ni Panghu' Isa. ²¹Og kowasa nog Tuhan ditu' dinilon, bu modakol tokodoy og mga tow nog timomba' bu migunut sog Panghu'.

²²Na og dongogan pasal sog mikobiyan sog Antiyok, mikosampoy sog mga tow nog moktotomba' ni Isa ditu' sog Yerusalam, bu piangoy nilon ditu' si Barnabas. ²³⁻²⁴Dangan minatong yanin bu mitongow in bug ponoy og solag nog kolasa bug kololat nog Tuhan, linoliyag yanin. Si Barnabas kini og mobais nog tow nog

^d**11:19** Bastahon niyu Mga Ginang 8:1.

pigbayaan nog Ru nog Tuhan bu miponu' yanin nog kotomba'. Saan na pinituwahan in tokodoy ilon nog sumboy tattap sog pongatoyan nilon og kotomba' nilon sog Panghu' Isa. Dadi modakol nog tow og midungag sog Tuhan.

²⁵Doksu' minangoy si Barnabas sog Tarsus po' ponontongon in si Sol. ²⁶Dangan mitongow in, inoyt in sog Antiyok bu sotahun ilon mogdunut bug moglumpak sog mga tow diyon nog moktotomba' ni Isa. Minintulu' ilon sog modakol tokodoy nog tow. Og mga moktotomba' ni Isa ditu' sog Antiyok, yonin na og mikuna tawagon nog Al Masih, og suku' ni Al Masih.

²⁷Na sog waktu sop koyon, ongon og mga nabi nog minatong sog Antiyok nog tidu sog Yerusalam. ²⁸Og solokotow dinilon nog pogingalanan nog Agabus, minindog bangka pokpodinsama' moktalu' biyanan sog Ru nog ongon matong nog mosolag nog ponggutom sog kobonuwahan. Miunut koyon sog masa ni Sultan Kalawdi.

²⁹Dadi migisun og mga mulid nog mokpoyt ilon nog tabang sog mga pigilugan sog Yahudya, andun-andun na og mogaus nog kokonya dinilon. ³⁰Ininang nilon koyon; pinoyt nilon sog mga migmokogulang, bu si Barnabas bug Sol og migoyt dun.

Pipolaguy nog malaikat si Petros sog pirusuhan

12 ¹Na sog masa sop nitu', miktagna' si Sultan Herod mongulaat sog mga duma nog moktotomba'. ²Pipatoy in sog kalis si Yakub, og gilug ni Yahiya. ³Dangan mitongow in nog kisulitan dun og mga Yahudi, pisaggow in sop si Petros. Misolabu koyon sog waktu nog pokorodjaan Pokkan nog Pan nog da'dun

og Posulig^e in. ⁴Na dangan miposaggow na ni Herod si Petros, pipirisu nin bangka nin poipatoy nog pat tumpuk nog sundalu nog tag pat-pat kotow og sotumpok dun. Og maksud ni Herod, pogdoku' nog pokorodjaan^f, poadapon in si Petros sog kodakolan nog tow bangka hukumoy. ⁵Dadi ditu' na si Petros sog pirusuhan, sugaid og mga maktotomba', mingoni-ngoni mahatul sog Tuhan para diyanin.

⁶Na, sog gobi nog poglomaon na og poghukum ni Petros, mitulug yanin sog lot nog duwa' kotow sundalu. Inikotan yanin nog duwa' buk kadina, bu ongon pa og mga migjaga diyanin sog bongawan nog pirusuhan. ⁷Sunoy pa, timuwa' na og malaikat nog Tuhan, bu kidolagan nog sahaya og pirusuhan. Dinapi'-dapi' in si Petros sog kilidan bagun motanud, bangka poktalun, "Pogdali' a mogbuwat." Sododuun mitangsu' og kadina sog komot in. ⁸Doku' tinaluan yanin nog malaikat, "Poksobitan ka bangka nu solug og tolumpa' nu." Na ininang ni Petros. Tinaluan na sop yanin, "Solug nu og juba nu bangka a pogunut dinakon." ⁹Dadi limuwas si Petros bangka pogunut dun. Da' in kosayuhoy nog og ininang nog malaikat kitu' motud, sugaid og niat in, og ponontongon da. ¹⁰Dangan kibiyanan nilon na og muna bug ikoduwa' nog mga mogjojaga, mikodopot na ilon sog bongawan nog bosu' nog posungu' sog siyudad. Mibuka' sala-sala nin, bangka ilon luwas bu

^e**12:3** Og Pokorodjaan nog Pan nog da'dun og Posulig in og pokpondom nog sinugu' nog mga tow Ibrani mogimung nog pan nog da'dun og posulig in sog waktu ni Musa. Mikobiyan koyon dangan ginumonat og mga Ibrani tidu sog Misir.

^f**12:4** Bila' sog Grik: "pogdoku' nog Halilaya Pogliyus." Og halilaya Pogliyus bu og Pokorodjaan Pokkan nog Pan nog da'dun og Posulig in, yonin da sop kitu'. Po' sog waktu ni Musa nog ginumonat nog mga Ibrani sog Misir, sinugu' ilon mogimung nog pan nog da'dun og posulig in, bu yonin da sop og waktu nog liniyusan nog malaikat nog Tuhan og mga baloy bug ayn mibotang nog dugu' sog kilid pintuan.

miniyan ilon sog solobuk dalan. Tubus ginonatan mogdayun yanin nog malaikat.

¹¹Poggonat in, bangka pa pokosayu si Petros, bu talu' in, "Mitantu u na ningkomun nog pinoyt nog Panghu' og malaikat in bu tinabangan in akon tidu ni Herod bu tidu sog lam nog dinodamahan nog mga Yahudi."

¹²Pagga mikosayu na, minangoy yanin sog baloy ni Mariam og gina' ni Yahiya, og iningalanan nog Markus. Kisolabuhan in nog modakol nog mga tow mingoni-ngoni ditu'. ¹³Poktoktok ni Petros sog bongawan nog galad, minangoy ditu' og sosuguon, nog ngalan in Roda, bangka poksak bug sima koyon. ¹⁴Dangan kiosunan in og talu' ni Petros, da' in na tanan kobukaoy kobalan nog loliyag in. Mikpuli' pa yanin gumobok sog diyalom baloy bangka pokposun nog diyon na si Petros migbagad sog bongawan. ¹⁵Talu' nilon diyanin, "Sayu a da ta' koyon?" Sugaid tinogol in tokodoy nog si Petros doda'. Talu' nilon, "Og malaikat in la' kitu'!"

¹⁶Tibuwa si Petros sigi-sigi da monoktok, bu dangan binuka' na nilon, mitongow nilon yanin bu misobu' ilon. ¹⁷Doksu' sininyasan in ilon nog di' mogbukag, bu sinuksugan in ilon bug ponoy og pokpoluwas diyanin nog Panghu' sog pirisuhan. Talu' in, "Suksugan niyu si Yakub bug mga pigilugan ta niyu nog pasal nini." Tubus ginumonat yanin bangka angoy sog len bonuwa.

¹⁸Poksisolom, misasow og mga sundalu bug olo na og kiposunguan ni Petros. ¹⁹Dadi piponontong yanin ni Herod. Dangan nog da' na doda' kotongow, sinumariyahan in og mga migjaga bangka nin suguoy popatoy. Tubus nitu', ginumonat si Sultan Herod sog Yahudya, bangka yanin angoy ditu' sog bonuwa Sesareya bu ditu' yanin migonong.

Og kopatoy ni Sultan Herod

²⁰Na si Herod kini, kilingitan in tokodoy og mga tow Tirus bug Sidon, dadi miksolobuk og duwa' buk bonuwa kini mangoy diyon diyanin. Pogdoku' sinupali' nilon si Blastus, og sosuguon ni Sultan Herod nog pingandolan in. Pingoni nilon nog moksulut na ilon, po' og kan sog bonuwa nilon, miktidu sog bonuwa ni Sultan Herod.

²¹Dadi sog gondow nog sosa' nilon, sinolug ni Herod og juba nin nog poksultan, bangka ingkud sog gingkudan in. Tubus miktalu' yanin sog mga tow. ²²Pogdoku' in miktalu', migekekes og mga tow, talu' nilon, "Og tingog koyon nog Tuhan, kana' nog tow." ²³Sododuun pidatongan nog malaikat nog Tuhan nog kobinsanaan si Herod po' tinabuk in og puji nog para bosiya sog Tuhan, dadi kinan nog gulod og lawas in bangka pa patoy.

²⁴Tibuwa og parman nog Tuhan, mikanat bu migdodungag og mga timomba'. ²⁵Na silo' Barnabas bu si Sol, dangan midoksu' na og ginang nilon sog Yerusalem, mikpuli' na ilon sog Antiyok. Pidunut nilon si Yahiya nog pogingalanan da sop Markus.

Pinili' nog Ru nog Tuhan si Barnabas bu si Sol mokposampoy

13 ¹Na og mga maktotomba' sog Antiyok, ongon dinilon og mga nabi bug mga guru, ilon kini silo' Barnabas, Simeon nog poktawagon nog si Itom, si Lukiyus nog tow Kirene, si Sol, bu si Manaen nog migdongan simolag dunut ni sultan Herod⁹. ²Solijan nilon moksumba sog Tuhan bu mokpuwasa, miktalu' og Ru

⁹**13:1** Si Herod kini, si Herod Antipas, og mikpopatoy ni Yahiya Mongliligu'.

nog Tuhan, "Poselen niyu dinakon si Barnabas bu si Sol, po' poinangon ku dinilon og sinugu' u." ³Pogdoksu' nilon mokpuwasa bu mongoni-ngoni dunut pogdopon nilon ni Barnabas bu ni Sol, pipanow nilon na.

Si Barnabas bu si Sol ditu' sog pulu' Kipros

⁴Og duwa' kotow kini nog pipanow nog Ru nog Tuhan, minosog ilon sog bonuwa Silukiya bangsa ilon poglayag posungu' sog pulu' Kipros. ⁵Pogdatong nilon sog bonuwa Salamis, mikposampoy ilon nog parman nog Tuhan sog mga poksumbahan nog Yahudi. Pidunut sop nilon si Yahiya Markus bagun tumabang.

⁶Dangan miulit nilon na angoyan og pulu' koyon, mangoy sog bonuwa Papos, milumpak nilon og polohikmat, og tow Yahudi balu'-balu' nog nabi, og ngalan in Bar-Isa. ⁷Si Bar-Isa kini og ponindog yanin nog gubernador sog Kipros, og ngalan in si Sergos Pol, og tow nog taga kokosun. Dadi pitawag nog gubernador koyon silo' Barnabas bug Sol, po' meleg yanin monginongog nog parman nog Tuhan.

⁸Sugaid og polohikmat kitu' nog si Elyamas, yonin koyon og ngalan ni Bar-Isa sog Grik, sinumagga' yanin dinilon. Pigmuhut-muhutan in polayuon sog poktomba' og gubernador koyon. ⁹Dadi sinolod nog Ru nog Tuhan si Sol nog poktawagon da sop nog Pol. Pidongotan in og monghihikmat koyon ¹⁰bangka nin taluoy, "A, miponu' a nog pokpongakkal bug pokponipu, ika og bata' nog soytan, og banta nog lam nog kologdongan. Ondi' a ta' lumota' mogliko' nog dalan mologdong nog Tuhan? ¹¹Na ningkomun podatongan ka nog Panghu' nog kobinsanaan, mobuta a soliyon, bu di' a mokotongow."

Dadi sododuun gimabun bangsa kodolom og ponontong ni Elyamas. Doksu' mingikap yanin nog tow nog umambit dun. ¹²Dangan mitongow nog gubernador

og simugat ni Elyamas, na misobu' yanin nog ponondu' paali ni Panghu' Isa, bu sododuun timomba' yanin.

Silo' Pol sog bonuwa nog Antiyok sog Pisidiya^h

¹³Tubus miglayag si Pol bug mga kodumahan in tidu sog Papos bu mikodopot ilon sog siyudad nog Perga sog probinsya nog Pampilya. Ginonatan na ilon ni Yahiya Markus diyon bangka na yanin pokpuli' sog Yerusalem. ¹⁴Tidu sog Perga, migdayun ilon sog bonuwa Antiyok nog sakup nog bonuwa Pisidiya. Poggondow Pogogulaliⁱ yonin na og Sabtu', minangoy ilon sog poksumbahan bangka ilon ingkud diyon.

¹⁵Dangan midoksu' na mogbasta nog Sara' bug Kitab nog Konabihan, tinaluan nog mga kownutan nog poksumbahan silo' Pol, long nilon, "Mga koilugan, bila' ongon sop og motalu' niyu nog ganta' ikopagas nog kotomba' nog mga tow, na mogdadi amu mokposampoy."

¹⁶Dadi minindog si Pol bangka poksinyas nog komot in nog moginongog diyanin, taluin, "Mga koilugan ku tow Israel bu amu nog kana' tow Israel nog migogondok sog Tuhan, ponginongog amu dinakon. ¹⁷Og Tuhan nog bangsa Israel, pinili' in og mga pingapu' ta niyu, bu inimung in nog bangsa mosolag sog waktu nog pogonong nilon sog bonuwa Misir. Bu biyanan sog kopagas nog kowasa nin, inoyt in ilon lumuwas tidu sog bonuwa koyon. ¹⁸Tiniggolan^j nog Tuhan og gaddat nilon nog molaton ditu' sog ginlupaan mimala sog bon nog pat pulu' tahun. ¹⁹Dangan linadak in og pitu bangsa sog bonuwa Kanaan, pinusaka' in sog mga pingapu' ta

^h**13:12** Og Pisidiya, yonin na og sakup nog bonuwa Turki ningkomun.

ⁱ**13:14** Og gondow nog Pogogulali yonin da sop og gondow pokpuji sog Tuhan nog mga Yahudi.

^j**13:18** Og Tuhan og Al Halim, og maktotiggol.

og lupa' koyon. ²⁰Og bon nini ongon mga pat gatus bu lima pulu' tahun tidu sog pogdatong nilon sog Misir.

Pogdoku' nitu' binogoyan ilon nog Tuhan nog mga moglokownutan sampoy misaut sog waktu ni nabi Samuel. ²¹Dangan miobon, mingoni ilon nog tow nog moksultan dinilon. Dadi pipoksultan nog Tuhan dinilon si Saul^k, og bata' ni Kish, og ponupu' ni Benhamin. Miksultan yanin sog bon nog pat pulu' tahun. ²²Tubus nitu' piawa' nog Tuhan si Saul, bangka nin popoksultanoy si Daud dinilon. Og talu' in pasal dun, 'Mibalak u diyon ni Daud, og bata' ni Yesse, og tow nog mosulut sog pongatoyan ku, bu monginang nog lam nog kolegan ku.'

²³Na tidu sog pangkatan ni Daud, pinoyt nog Tuhan og Mogogawon nog si Isa, mama' na nog jinanji' in. ²⁴Sog da' pa yanin datong, mignasihat si Yahiya nog pasal sog pogligu' nog towbat sog lam nog tow Israel. ²⁵Dangan posungu' na modoku' ni Yahiya og piinang diyanin nog Tuhan, miktalu' yanin sog mga tow, long in, 'Olo og niyat niyu, nog akon na og pigbagaran niyu'? Kana', sugaid sunud yanin dinakon. Di' u tanan tolopon mogubad nog gikot nog tolumpa' in^m.' "

²⁶Talu' pa ni Pol, "Mga koilugan ku nog ponupu' ni Ibrahim bug mga tow nog mga len bangsa nog migogondok sog Tuhan, dini dinita niyu pinoyt og parman nog pogawon kini. ²⁷Og mga tow sog Yerusalem bug mga kownutan nilon, da' pokokilala bug sima tokodoy si Isa bu da' sop kosabut og piktalul' nog mga konabihan pasal diyanin nog pogbastahon kada Gondow nog Pogogulali. Dadi sog pokpatoy nilon diyanin, mituman nilon og mga tinalu' nog mga konabihan. ²⁸Bisan

^k**13:21** Bastahon niyu sog 1 Samuel 10:21-24.

^l**13:25** Migbagad ilon nog Mogogawon.

^m**13:25** Bastahon niyu Lukas 3:16

da'dun og motuntut nilon diyanin nog mopatut yanin patoyon dun, pingoni nilon ni Pilatu nog popatoy yanin. ²⁹Na dangan miunut hadja og kotanan nog misulat sog diyalom nog kitab pasal ni Isa, inawa' nilon og bangkoy in sog kayu bangka nilon kubuloy. ³⁰Tibuwa pitubu' yanin puli' nog Tuhan, ³¹bu modakol nog gondow mikpotongow yanin sog mga dunut in kitu' tidu sog Jalil posungu' sog Yerusalem. Ilon na og mga saksi' in ningkomun sog mga tow.

³²Dadi pisampoyan nami amu nog Mobais nog Suksugan kini, nog jinanji' nog Tuhan sog mga pingapu' ta niyuⁿ. ³³Inunut in dinita nog mga ponupu' nilon og janji' kitu' biyanan sog pokpotubu' in puli' ni Isa, mama' da sop nog misulat sog ikoduwa' Jabur, 'Ika og bata' u, potongowon ku sog gondow kini nog akon og Gomma' nu^o. ³⁴Pasal sop sog pokpotubu' nog Tuhan ni Isa puli' tidu sog kopatoy, bu ondi' moglogodu' og bangkoy in, ma' nini og tinalu' in^p, 'Bogoyon ku dinika og sutsi bug tantu nog barakat nog jinanji' u ni Daud.' ³⁵Tinalu' pa tokodoy ni Daud sog Kitab Jabur, 'Di' nu doda' potiyangan moglogodu' og solobuk-lobuk sutsi nu^q. ³⁶Na kana' si Daud og pigbinaan diyon, po' pogdoksu' in inangoy og suguan nog Tuhan sog masa nin, minatoy da yanin bu kinubul sog mga pingapu' in bangka kodu'. ³⁷Sugaid og pitubu' puli' nog Tuhan, da' poglogodu'. ³⁸Dadi sumboy kosunan niyu mga koilugan, nog biyanan sog solokotow kini pisampoy na diniyu

ⁿ**13:32** Jinanji' nog Tuhan diyon ni Ibrahim, nog biyan sog tupu' in mobarakat og lam nog bangsa sog dunya. Og tupu' in kitu', yonin na si Isa, po' dangan pitubu' yanin puli', miimung yanin nog mogogawon para sog lam nog tow sog dunya.

^o**13:33** Bila' sog Grik tokodoy: "Ika og bata' u, miimung u sog gondow kini nog Gomma' nu."

^p**13:34** Bastahon niyu Isaya 55:3

^q**13:35** Og nu dini og Tuhan.

nog ongon na og koampunan nog mga dusa niyu. ³⁹Sima-sima og tumomba' ni Isa mopuwas tidu sog olo-olo nog di' yanin mopuwas dun sog sara' ni Musa^r.

⁴⁰Dadi poghalli' amu bagun di' sumugat diniyu og tinalu' nog mga konabihan nog ma' nini; ⁴¹'U mga mosudi', tontong niyu. Mosobu' amu bu matoy amu, po' ongon og inangon ku sog timpu niyu, nog di' amu tumomba' bisan pa posampoyan amu nog duma niyu^s.^r "

⁴²Na pogluwas nilo' Pol sog poksumbahan, pingoni nog mga tow nog suksugon puli' dinilon og pasal niyon sog sumunu' nog Gondow Pogogulali. ⁴³Pogdoksu' nog poglumpuk nilon, modakol og migunut ni Pol bug Barnabas nog mga Yahudi bug mga boloammal nog minuli' sog bangsa Yahudi. Pogonggaton ilon nog duwa' kotow kini nog sumboy tattap og pongandol nilon sog kolasa bug kololat nog Tuhan.

⁴⁴Na poksunud Gondow nog Pogogulali, agon-agon og lam nog tow sog siyudad og miglumpuk bagun monginongog nog parman nog Tuhan. ⁴⁵Tibuwa dangan mitongow nog duma mga Yahudi og tumpukan koyon, miponu' ilon nog daluhan, bu sinagga' bu pingulaatan nilon og tinalu' ni Pol. ⁴⁶Na miktalu' si Pol bu si Barnabas nog motowakkal, "Sumboy amu og pogunahan suksugan nog parman nog Tuhan^t. Tibuwa pagga di' niyu ma tolimaon, bu hinukuman niyu na og ginawa

^r**13:39** Kana' og maana nin nog di' mobais og sara ni Musa, sugaid pasal nog da'dun og manusiya' mokopogunut tokodoy dun.

^s**13:41** Bastahon niyu Habakuk 1:5.

^t**13:46** Sumboy ilon og pogunahan suksugan dun, po' mobarakat og pingapu' nilon nog si Ibrahim pasal sog kotomba' in. Dadi pasal sop nitu', ongon og janji' diyanin, nog mobarakat da sop og ponupu' in. Saan na kobaisan nilon nog ilon og moguna mokodongog nog mobais nog suksugan pasal ni Isa, sugaid bila' di' ilon tumabuk dun, og mga len bangsa na og suksugan.

niyu nog ondi' tolopon nog kotubu' solama-lama, na posampoyon nami na sog mga len bangsa. ⁴⁷ Po' yonin na kini og suguan dinami nog Tuhan, taluin, `Ika og imungon ku nog politaan mogbogoy nog sahaya sog mga tow nog kana' bangsa Yahudi bagun ayn-ayn bonuwahoy ongon og moawon.' "

⁴⁸ Dangan midongog nog mga tow nog kana' bangsa Yahudi, na landu' tokodoy og loliyag nilon, bu piotas nilon og talu' nog Tuhan. Dadi timomba' og kotanan nog pinili' nog Tuhan bogoyan nog kotubu' solama-lama.

⁴⁹ Tubus og parman nog Panghu', mikanat na sog koliwagan bonuwa koyon.

⁵⁰ Sugaid piktungihan nog mga Yahudi og mga kolibunan kana' Yahudi nog motas og gollal in bu migogondok sog Tuhan sampoy og mga migmokogulang sog bonuwa Antiyok. Pingulaatan nilon silo' Pol bug Barnabas bangka nilon bugowoy sog bonuwa nilon. ⁵¹ Tibuwa pinokpasan ni Pol bug Barnabas og bogombun sog botis^u nilon, og gindanan nog puwas na ilon dinilon, bangka ilon angoy sog Ikoniyum.

⁵² Sugaid og mga mulid sog Antiyok, linoliyag bu sinolod ilon nog Ru nog Tuhan.

Si Pol bu si Barnabas sog bonuwa Ikoniyum

14 ¹ Na sog bonuwa Ikoniyum koyon, simolod si Pol bug Barnabas sog poksumbahan nog mga Yahudi mokposampoy nog mama' da sop nog ininang nilon sog Antiyok. Dadi og kodoksuan in modakol tokodoy og mga Yahudi bug mga bangsa nog len og timomba' ni Isa. ² Sugaid og mga Yahudi nog da' tomba', piktungihan nilon og mga len bangsa bagun molingit sog mga maktotomba'. ³ Na miobon silo' Pol bug Barnabas diyon, bu miktalu' ilon nog motowakkal pasal sog Panghu'. Tinantu nog Panghu' nog motud og pisampoy nilon

^u**13:51** Bastahon niyu Lukas 9:5.

biyanan sog pogbogoy in dinilon nog kowasa bagun monginang nog mga gindanan nog mokosobu'-sobu'. ⁴Tibuwa og mga tow sog siyudad koyon, mibahagi' og pikilan nilon, og duma linumampi' sog mga Yahudi, og duma sop mioyt sog poksampoy nog mga sahabat bu linumampi' dinilon.

⁵Na miksipi og mga len bangsa bug mga Yahudi sampoy og mga kownutan nilon nog posakitan bu batuhon silo' Pol. ⁶Sugaid kiosunan nilon og pasal niyon bu milaguy ilon posungu' sog Listra bug Derbe, og mga siyudad nog bonuwa Likoniya bu sog lumibut nog bonuwa koyon. ⁷Pidayun nilon diyon og pokposampoy nog Mobais nog Suksugan pasal ni Isa.

Silo' Pol sog siyudad Listra

⁸Na sog bonuwa Listra, ongon og tow nog pogingkud na hadja. Og daday na yanin tidu pa sog kobata' dun, bu da' yanin sibon pokopanow. ⁹Minginongog yanin nog piktalun ni Pol. Dangan linonglongan yanin ni Pol, mitongow in nog ongon og pongandol nog tow koyon bagun kulian. ¹⁰Dadi miktalu' yanin nog mopagas, "Indog a nog mologdong."

Na limoksu mindog og tow koyon bangka panow. ¹¹Poktontong nog mga tow sog miinang ni Pol, migekesan ilon sog ponaluon nilon nog Likoniya. Talu' nilon, "Og mga tuhan ta niyu, minonog dini dinita nog miktimaluy nog tow!"

¹²Iningalanan nilon si Barnabas nog Seyus, bu si Pol sop, iningalanan nilon nog Hermes^v, po' yanin og kownutan nog mokpoposampoy. ¹³Na og baloy poksumbahan nog tuhan-tuhan nilon nog si Seyus, diyon da sog luwasan nog

^v**14:12** Seyus bug Hermes og mga ngalan nog duwa' buk nog tuhan-tuhan sog bonuwa koyon. Si Hermes og tuhan-tuhan nilon nog mokpoposampoy.

siyudad. Dadi migoyt og gimam diyon nog sapi' taga bulingkus nog bulak ditu' sog bongawan nog siyudad, po' meleg yanin mokkurban bug mga tow posungu' nilo' Pol bug Barnabas.

¹⁴Sugaid dangan midongog koyon nog mga sahabat nog silo' Pol bug Barnabas, ginodit nilon og dogdoy nilon po' da' ilon kosulutoy. Migdali' ilon mangoy sog lumpukan nog tow bangka gasud. ¹⁵Og talu' nilon, "Mga pigilugan nami, manu monginang amu ma nini? Og manusiya' ami da sop mama' diniyu. Mikposampoy ami diniyu nog Mobais nog Suksugan nog sumboy tolikudan niyu na og ma' nini nog ginang nog da'dun polosuddahan in, bangka amu pogunut sog Tuhan og solama-lama ongon. Po' yanin og migimung nog langit bug lupa' bug dagat bug lam nog gungod in. ¹⁶Sog miniyang nog mga pangkatan, pitiyangan in og mga kobangsa-bangsahan nog migunut sog kolegan nilon. ¹⁷Tibuwa bisan ma' nitu' modakol og binogoy nog Tuhan magun mokokilala amu diyanin, po' pibaisan in amu bu binogoyan in amu nog dupi' tidu sog langit bug mga bunga kayu sog timpu nin. Piduhulan in amu nog kan bu pinonu' in nog loliyag og pongatoyan niyu." ¹⁸Sog tinalu' nilo' Pol koyon, agon-agon nilon di' kosaggaan og mga tow mokkurban posungu' dinilon.

¹⁹Tubus ongon og mga Yahudi nog minatong diyon tidu sog Antiyok bug Ikoniyum bangka nilon poktungihoy og mga tow. Dadi binatu nilon si Pol bangka guyudoy sog luwasan nog siyudad, po' balu' nilon dun, minatoy na. ²⁰Sugaid dangan piglibutan yanin nog mga mulid, migbuwat yanin bangka solod sog siyudad, bu poksunud gondow, minangoy ilon ni Barnabas sog Derbe.

Og pokpuli' nilo' Pol sog bonuwa Antiyok sog Siriya

²¹Dangan mignasihah silo' Pol bug Barnabas nog Mobais nog Suksugan sog siyudad koyon bu modakol og miimung nilon nog mulid ni Isa, mikpuli' ilon sog Listra, sog Ikoniyum bu sog Antiyok. ²²Pipagon nilon og pongatoyan nog mga mulid bu pingonggat nilon nog sumboy tattap og iman nilon. Mitalu' nilon da sop, "Sumboy miyan ita pa sog ginis-ginisan nog poksuloy bangka pa mosurga."

²³Na dangan mikopili' na ilon nog mogmokogulang sog sosuku' tumpukan nog maktotomba' dunut pongoni-ngoni bug puwasa nilon, inuwakil na nilon og mga pinili' koyon sog Panghu', og tinomnaan nilon. ²⁴Doksu' miniyah si Pol bu si Barnabas sog probinsya Pisidiya bangka ilon angoy sog probinsya nog Pampilya. ²⁵Dangan miposampoy nilon na og parman sog Perga, minangoy ilon posungu' sog Attaliya. ²⁶Bu tidu sog Attaliya, miglayag ilon posungu' sog Antiyok, og piktiduhan nilon tagna'. Og Antiyok kini, og bonuwa bug ayn ilon pingoni-ngonihan tagna'. Inuwakil ilon sog waktu koyon nog mga maktotomba' sog kolasa bug kololat nog Tuhan para sog ginang nog midoksu' na nilon inangon.

²⁷Pogdatong nilon, linimud nilon og mga maktotomba', bu piosun nilon og lam nog ininang nog Tuhan biyan dinilon. Sinuksug sop nilon og pasal sog mga tow nog kana' Yahudi nog mikobalak na nog dalan posungu' sog Tuhan po' timomba' na ilon ni Isa. ²⁸Tubus migonong ilon sog Antiyok nog mobon dunut mga duma mulid ni Isa.

Og pogisun sog Yerusalam

15 ¹Na ongon og mga tow nog minatong sog Antiyok tidu sog Yahudya, bangka ponintulu' sog mga moktotomba', talu' nilon, "Bila' di' amu moislam mama' na nog gaddat tidu ni Musa, di' amu moawon." ²Tubus migdaawa bug miglugat tokodoy silo' Pol bug Barnabas sog mga tow koyon. Dadi mipili' nog mga moktotomba' sog Antiyok si Pol bug Barnabas bug duma pa nog mangoy sog Yerusalam ditu' sog mga sahabat bug mga migmokogulang pasal sog parkala' koyon.

³Doksu' pipanow na ilon nog mga moktotomba', bu miniyon ilon sog Ponikiya bug Samariya. Sinuksug nilon sog mga moktotomba' diyon nog ongon na og mga tow nog kana' Yahudi timomba' ni Isa. Dadi binogoyan nilon og mga pigilugan diyon nog mosolag nog loliyag. ⁴Pogdatong nilo' Pol sog Yerusalam, tinolima' ilon nog mga mulid, mga sahabat bug mga migmokogulang, bu piosun nilo' Pol og lam nog ininang nog Tuhan biyan dinilon. ⁵Sugaid og duma mga moktotomba' nog misakup sog mga Parisi, minindog bangka poktalul, "Sumboy islamon og mga len bangsa nog moktotomba', bu suguon ilon mogunut sog sara' ni Musa."

⁶Na miglimud og mga sahabat bug mga migmokogulang bagun pogisunan og pasal niyon. ⁷Pogobon-obon og pogisun nilon, minindog si Petros bangka poktalul dinilon, "Mga pigilugan, kiosunan niyu nog pinili' u nog Tuhan tagna' tidu diniyu, bagun posampoyon nog mobais nog Suksugan sog mga kana' Yahudi, magun mokodongog sop ilon bu tumomba'. ⁸Og Tuhan og mikokosun nog pongatoyan, sinaksian in ilon biyan sog ginang in, po' binogoyan in ilon nog Ru in mama' dinita. ⁹Bu da'dun og pigbidida' in dinita bu dinilon, po' biyan sog poktomba' sinutsi nin

da sop og pongatoyan nilon. ¹⁰Dadi manu sumagga' amu pa ma sog kolegan nog Tuhan? Manu logonon niyu pa ma og mga len bangsa nog migunut sog Al Masih biyanan sog pokpoinang niyu dinilon sog suguan ni Musa. Sakali' bisan ita kini bug mga mokogulang ta kitu', di' da mokogaus monginang dun. ¹¹Tibuwa ita kini, tinumomba' ita nog moawon ita biyanan sog kolasa-kololat nog Panghu' Isa, mama' da sop dinilon."

¹²Na da' poglogonek og mga miglimud koyon. Minginongog ilon ni Barnabas bug Pol dangan sinuksug nilon og pasal sog mga mokosobu'-sobu' nog ininang nog Tuhan sog mga len bangsa biyanan dinilon. ¹³Pogdoksu' nilon moktalú', sinumukli' si Yakub, talu' in, "Mga pigilugan, ponginongog amu dinakon. ¹⁴Sinuksugan ita niyu na ni Simon Petros pasal sog tolipunan nog pokpotongow nog Tuhan og kololat in sog mga len bangsa bagun malap tidu dinilon og mga suku' in. ¹⁵Bu sinumugat koyon sog tinalu' nog mga konabihan masa tagna', mama' na nog misulat,

¹⁶'Pogdoksu' nini mokpuli' u da, bu poongonon ku puli' og kopoksultan ni Daud biyan sog tupu' in. Populion ku mama' nog tagna' po' mama' na koyon hantang nog baloy nog miladak. ¹⁷Inangon ku koyon bagun ponontongon nog mga len bangsa og Panghu', bu imungon ku ilon nog suku' u.' ¹⁸Yonin kini og talu' nog Tuhan, og mikposun nog lam nini tidu pa tagna'."

¹⁹Tubus pidayun ni Yakub^w og taluin, "Dadi mikohukum u nog ondi' ta sumboy logonon og mga len bangsa kitu' nog mikpuli' sog Tuhan. ²⁰Sugaid sulatan ta ilon nog hallian nilon og mga kan nog miharam sabap sog mga tuhan-tuhan, bu og pogjina, gungod nog binatang nog linongok, bug dugu', ²¹po' og sara ni Musa kini,

^w**15:19** Si Yakub kini, og kownutan nog mga moktotomba' ni Isa diyon sog Yerusalem.

tidu pa sog tagna' nog pangkatan, pognasihaton na sog sosuku' nog siyudad, bu pogbastahon sog mga poksumbahan kada Sabtu'."

Og sulat nog pinoyt sog mga kana' Yahudi

²²Dadi miksolobuk og pikilan nog mga sahabat ni Isa, mga migmokogulang dinilon bug mga moktotomba' nog len sog Al Masih. Mikohukum ilon nog mobais momili' nog tow podunuton ni Pol bu ni Barnabas mangoy sog Antiyok. Og mipili' nilon si Yudas nog poktawagon si Barsabbas bu si Silas. Og duwa' kotow kini kownutan da sop nog tumpukan nog mga moktotomba' sog Al Masih. ²³Pinoyt nilon og sulat nog ma' nini og talu' in:

"Og sulat kini, tidu sog mga sahabat bug mga migmokogulang, og mga pigilugan niyu sog Yerusalem. Sinulat kini para sog mga moktotomba' ni Panghu' Isa nog len bangsa sog bonuwa Antiyok, Siriya bug Silisiya.

Salam diniyu kotanan!

²⁴Midongog nami nog ongon og mga tow nog tidu dini dinami og minangoy diyon diniyu bangka nilon sasowoy og pikilan niyu. Og mga tow koyon, onda' nami suguoy mokposampoy nog mama' niyon. ²⁵Dadi kipogisunan nami nog mobais nog momili' ami nog mga tow bangka nami pangoyoy diniyu dunut nog mga kolasahan nami nog silo' Barnabas bug Pol. ²⁶Ilon koyon, piglilla' nilon og ginawa nilon sog Panghu' ta niyu Isa Al Masih. ²⁷Dadi piangoy nami diniyu si Yudas bug Silas bagun posampoyon diniyu bug olo og kipogisunan nami sog sulat kini.

²⁸Miksolobuk ami sog kolegan nog Ru nog Tuhan nog di' amu pobogatan nog inangon niyu, luwal hadja sog mga suguan nog wajib inangon. ²⁹Hallian niyu

og mga kan nog binogoy sog mga tuhan-tuhan, og dugu', bu og binatang nog linongok, bu og pogjina. Bila' hallian niyu koyon, mokobais koyon diniyu.

Wassalam!”

³⁰Doksu' pipanow na og pat kotow koyon, dinumiksun ilon posungu' sog Antiyok. Pogdatong nilon, linimud nilon og mga mulid, bangka nilon posampoyoy og sulat.

³¹Pogbassa nilon dun, linoliyag ilon bu linumasig og pongatoyan nilon.

³²Na si Yudas bu si Silas kini, og nabi. Piogot bu pilasig nilon og iman nog mga maktotomba' biyan sog mobon nog ponaluon nilon. ³³Dangan mikosaut ilon nog sanu-sanu ondow ditu', piuli' ilon sog mga tow nog miksugu' dinilon. Sugaid sog da' pa ilon panow, pingoni-ngonihan ilon nog mga mogogunut sog Almasi nog bogoyan ilon nog kosannangan nog Tuhan.^x

³⁵Na si Pol bug Barnabas, mikpobagak da sog Antiyok, pinintulu' bu pignasihat nilon og parman nog Panghu' dunut nog duma nog modakol.

Og poksuwoy nilo' Pol bug Barnabas

³⁶Dangan nog miobon-obon na, tinaluan ni Pol si Barnabas, “Mokpuli' ita sog mga bonuwa nog bakas pisampoyan ta nog Parman nog Tuhan, po' tontongon ta bug moolo-olo na ilon.”

³⁷Og kolegan ni Barnabas, podunuton nilon si Yahiya nog poktawagon nog Markus. ³⁸Tibuwa di' meleg si Pol nog podunuton yanin, po pitiyangan^y in ilon tagna' sog Pampilya. Onda' yanin pogunut dumoksu' nog ginang nilon. ³⁹Na

^x**15:33** Sog duma nog mga poksulat ongon pa og ayat 34: *Sugaid kolegan ni Silas mokpobagak diyon.* Og ayat kini da' dun sog mga kinogulangan nog ponulat.

^y**15:38** Bastahon niyu Mga Ginang 13:5 bu 13.

miongon og pogdaawa nilon boyaan miksuwoy ilon. Pidunut ni Barnabas si Markus bangka ilon poglayag posungu' sog pulu' nog Kipros. ⁴⁰Sugaid si Pol, pinili' in si Silas bangka ilon gonat. Sog da' pa ilon panow, inuwakil ilon nog mga pigilugan sog Tuhan. ⁴¹Tubus minangoy ilon sog Siriya bug Silisiya, piogot nilon ayn-ayn og pongandol nog mga maktotomba' ni Isa.

Migunut si Timuti nilo' Pol bug Silas

16 ¹Doksu' migdayun silo' Pol sog bonuwa Derbe bug Listra. Ongon ditu' og solobuk mulid ni Isa og ngalan in Timuti, og bata' nog solobuk libun Yahudi nog maktotomba', bu og gomma' in, bangsa Grik. ²Mobais og dongogan ni Timuti sog mga maktotomba' ni Isa sog Listra bug Ikonyum. ³Na og kolegan ni Pol, podunuton in si Timuti, dadi inislam^z in po' og lam nog mga Yahudi sog mga bonuwa koyon, kiosunan nilon nog da' koislam si Timuti po' og gomma' in bangsa Grik.

⁴Tubus mipanow silo' Pol sog len-len siyudad. Pisampoy nilon sog mga maktotomba' ni Isa og mga suguan nog kipogisunan nog mga sahabat bug mga migmokogulang ditu' sog Yerusalem nog sumboy unuton nilon. ⁵Saan na miksipagas og kotomba' nog mga tow nog mogogunut sog Al Masih bu miksidakol ilon gondow-gondow.

^z**16:3** Og mga kana' Yahudi kana' da wajib dinilon pogislam, sugaid, pagga og gina' ni Timuti og Yahudi, mobais islamon, magun tabukon yanin nog mga Yahudi.

Og ponontongon ni Pol ditu' sog Trowas

⁶Doksu' migdayun silo' Pol sog probinsya Pirigiya bug Galatiya. Da' ilon pa kumboyoy nog Ru nog Tuhan mokposampoy nog parman ditu' sog probinsya Bata'-bata' Asiya^a sog waktu koyon. ⁷Dangan mikodopot silo' Pol sog toktoban nog bonuwa Misiya, miksipi ilon mangoy sog bonuwa Bitiniya, sugaid da' ilon kumboyoy nog Ru ni Isa. ⁸Saan na biniyanan nilon hadja og bonuwa Misiya, migdayun ilon sog bonuwa Trowas.

⁹Poglogobi, ongon og ponontongon ni Pol. Mitongow in og solokotow Makedonya mikilolat diyanin, talu' in, "Angoy a dini sog Makedonya bangka nu ami tabangoy."

¹⁰Dangan mitongow in koyon, migmuhut-muhut ami^b mangoy sog Makedonya. Og ponginomba' nami saan, tinawag ami nog Tuhan bagun posampoyon dinilon og Mobais nog Suksugan.

Timomba' si Lidya ni Panghu' Isa

¹¹Dadi miglayag ami tidu sog Trowas posungu' sog pulo' Samotirake, bu poksolobuk gondow, migdayun ami sog siyudad Neyapolis. ¹²Tidu diyon, miglandan ami sog bonuwa Pilipi, og mosolag nog siyudad nog misakup nog Rum bu mibotang sog Makedonya. Miglihan ami diyon mga sanu-sanu ondow.

^a**16:6** Og Bata'-bata' Asiya kini kiposampoyan da sop nog Mobais nog Suksugan sog len waktu. Bastahon niyu Mga Ginang 19:10. Og probinsya nog iningalanan nog Bata'-bata' Asiya, mibotang sog dapit sindopan nog Turki ningkomun.

^b**16:10** Tidu dini, modadan mogamit nog ami sog suksugan kini. Sog ponabut nog mga mokokosun og maana nin nog mikampu' og miksulat nog kissa kini dinilon.

¹³Sog Gondow Pogogulali, linumuwas ami sog siyudad posungu' sog kilid suba' po' og niyat nami, ongon og tempat poksumbahan diyon. Pogdatong nami, miningkud ami bangka nami abit-abitoy og mga kolibunan nog limuduk diyon.

¹⁴Na ongon og solokotow nog minginongog dinami, og ngalan in si Lidya nog tidu sog bonuwa Tiyatira. Mogdodagang yanin nog mga kokana' mokohalga', og tina' in pigampu' pula bug bilu. Moksosumba sop yanin sog Tuhan. Binukaan nog Panghu' og pongatoyan in bagun tolimaon in og ponintulu' ni Pol. ¹⁵Dangan mipoligu' na si Lidya, dunut nog diyalom baloy in, inonggat in ami talu' in, "Pagga mipomotud niyu na nog ihlas og poktomba' u sog Panghu', sung, pongulian amu pa sog baloy u." Dadi mitogol in ami.

Mipirisu si Pol bu si Silas

¹⁶Na ongon og gondow pogangoy nami sog poksumbahan, linumpak ami nog gulipon libun. Sinolodan yanin nog soytan poloutika'. Pasal sog kokosun in mongutika', miksin-sin og mga gamu nin. ¹⁷Piktuyuk in ami nilo' Pol bangka poglosikan, talu' in, "Og mga tow kini og gulipon nog Tuhan Mahatinggi nog mokposampoy diniyu nog dalan bagun amu moawon." ¹⁸Na ma' niyon og ininang in gondow-gondow. Dangan mitonop na si Pol dun, inadap in og libun koyon bu tinaluan in og soytan, "Suguon ku ika sog ngalan ni Isa Al Masih, luwas a diyanin!" Sododuun, limuwas og soytan sog lawas in. ¹⁹Tibuwa dangan mitongow koyon nog mga gamu nin, kiosunan nilon nog mibolong na og pongusaha nilon. Saan na sinaggow nilon si Pol bug Silas bangka nilon guyudoy sog tabuan bagun padapon sog mga kownutan sog bonuwa koyon. ²⁰Dangan mioyt nilon og duwa' kotow koyon sog mga tow Rum nog monghuhukum, miktalu' og mga gamu nog

poloutika', "Og mga tow Yahudi kini, minasow ilon sog siyudad ta. ²¹ Minintulu' ilon nog mga gaddat nog da' kosugat sog sara ta nog tolimaon atawa inangon ta mga bangsa Rum."

²² Pigabangan sop nog lumpukan nog tow diyon minasa silo' Pol bug Silas. Doksu' pinggodit nog mga monghuhukum og dogdoy nilon bangka ilon poksugu' nog lakposon. ²³ Dangan milakpos nilon na og duwa' kotow koyon nog kana' sodjahan, pinirisu nilon, bu sinugu' nilon og mogogipat diyon nog bantoyan ilon mahatul.

²⁴ Midongog in hadja og suguan koyon, binotang in ilon sog sook tokodoy nog pirusuhan bu binakus og botis nilon nog kayu.

²⁵ Sugaid sog mga tonga' gobi na, mingoni-ngoni si Pol bug Silas bu mikkolangan ilon nog pokpuji sog Tuhan, bu og duma nilon nog pinirisu, minginongog dinilon.

²⁶ Sunoy pa, miglinug na nog mopagas boyaan mikuyung og piindogan nog pirusuhan koyon, bu sododuun mibuka' og lam nog bongawan bu miawa' og mga kadina nog mga pinirisu.

²⁷ Dangan mitanud og mogogipat koyon, mitongow in nog mibuka' na og lam nog bongawan. Dadi binogdut in og kalis in po' mongogotan bosiya yanin, po' balu' in dun mikolaguy na og mga pinirisu. ²⁸ Tibuwa ginasudan yanin ni Pol, "Di' nu mulahon og ginawa nu, po' dini ami da kotanan." ²⁹ Tubus mingoni og mogogipat koyon nog tiyow bangka pogdali'-dali' sumolod, bu simudjud nog mingongkog dunut gondok in sog gadapan nilo' Pol bug Silas. ³⁰ Piluwas in ilon bangka sakoy, "Mga Tuwan, olo og sumboy inangon ku bagun ku moawon?" ³¹ Og tabal nilon, "Tomba' a sog Panghu' Isa, bu moawon ka sampoy og diyalom baloy nu."

³² Tubus sinuksug nilo' Pol diyanin og parman nog Tuhan bu sog lam nog diyalom baloy in. ³³ Inalap ilon nog mogogipat koyon sog waktu nog gobi niyon bangka nin

ugasoy og mga gangol nilon, bu sododuun linigu' yanin dunut nog mga diyalom baloy in. ³⁴Doksu' inoyt in ilon sog tas baloy in bangka nin ilon botangoy nog kan, bu miglolliyag yanin sampoy og diyalom baloy in nog tinumomba' na ilon sog Tuhan.

³⁵Poglogondow, sinugu' nog mga monghuhukum og mga pulis mangoy ditu' sog mogogipat nog pirusuhan, talu' nilon, "Poluwas nu na og mga tow kitu'." ³⁶Na sinuksugan nog mogogipat silo' Pol, talu' in, "Miksugu' na og mga monghuhukum nog poluwason amu na. Dadi luwas amu na bu mura-murahan mosannang da og panow niyu." ³⁷Sugaid miktalu' si Pol sog mga pulis, "Manu ma' niyon ma? Linakpos ami sog kodakolan nog tow bangka pa pilakoy sog diyalom nog pirusuhan nog da' ami pa tanan kohukum^c. Sakali' ningkomun ma' hantang nog buni og pokpoluwas dinami. Na di' mogdadi, sumboy mangoy dini og mga monghuhukum mokpoluwas dinami, po' ami kini ampu' da sop sog pomarinta nog Rum."

³⁸Sinuksug nog mga pulis sog mga monghuhukum og pasal niyon, bu miondok ilon dangan kiosunan nilon nog silo' Pol bug Silas sakup nog pomarinta nog Rum. ³⁹Dadi minangoy ilon mongoni nog koampunan dinilon. Tubus inoyt nilon lumuwas og duwa' kotow koyon bangka nilon pongonihoy nog gonatan nilon na og siyudad koyon.

⁴⁰Dadi mikoluwas na silo' Pol bug Silas sog pirusuhan, bangka nilon angoyoy silo' Lidya. Dangan mitongow nilon og mga maktotomba' nog miglumpuk diyon, pipagon nilon og pongandol nog mga pigilugan nilon koyon bangka ilon gonat.

^c**16:37** Bastahon niyu sura 25:16. Dunut nog sara nog mga tow Rum, sumboy bogoyan og tow bangsa nin nog misaggow nog waktu dumaawa pasal sog mga tuntut diyanin bangka pa hukumoy. Sugaid da' kounut og sara koyon sog kosaggow nilo' Pol dini.

Og poksasow sog siyudad nog Tesalonika

17 ¹Na dangan kibiyanan nilon na og bonuwa Ampipolis bug Apolon, minatong ilon sog bonuwa Tesalonika bug ayn ongon og poksumbahan nog mga Yahudi. ²Simolod si Pol sog poksumbahan koyon mama' na nog kibiyaksahan in, bu sog bon nog tolu Sabtuan, pidolag in dinilon og pasal sog Kitab. ³Pisabut in bu tinantu nin biyan sog misulat diyon nog og Al Masih, sumboy mobinsana' bu motubu' puli' tidu sog kopatoy, bu talu' in, "Si Isa kini og pisampoy u diniyu, yonin na og Al Masih." ⁴Na og duma dinilon mioyt sog tinalu' in bu minampu' ni Pol bug Silas, sampoy og modakol nog bangsa Grik nog boloammal, bu modakol sop og mga motas nog kolibunan.

⁵Sugaid migdalug og mga Yahudi, dadi linimud nilon og mga bulaug bangsa nilon sasowoy og siyudad. Mingayow ilon sog baloy ni Yason, po' pinontong nilon ditu' si Pol bug Silas bagun moyt nilon sog mga tow. ⁶Dangan da' nilon kobalak, ginuyud nilon si Yason bug mga duma pigilugan posungu' sog gadapan nog mga kownutan sog siyudad, talu' nilon, "Og mga tow nog ayn-ayn na hadja monasow, dini na ningkomun sog bonuwa ta. ⁷Pidayun pa ilon ni Yason sog baloy in bu kotanan nilon da' pogunut sog sara' nog sultan nog bangsa Rum, po' talu' nilon ongon dow og sultan nog len pogingalanan Isa." ⁸Dangan midongog koyon nog mga tow bug mga kownutan sog siyudad, misasow tokodoy ilon. ⁹Doksu' pibayad nilon si Yason bug duma nin bangsa nilon boluyoy.

Ditu' sog bonuwa nog Beroya

¹⁰Sog gobi niyon, pipanow mogdayun nog mga pigilugan silo' Pol bug Silas posungu' sog bonuwa Beroya. Pogdatong nilon, sinumolod ilon sog poksumbahan nog mga Yahudi. ¹¹Na og mga Yahudi kini mobais og goytan nilon tidu sog mga Yahudi ditu' sog Tesalonika, po' meleg tokodoy ilon tumolima' nog pokposampoy ni Pol. Gondow-gondow mongadji' ilon nog mga Kitab bagun nilon kosunan bug motud ta' og talu' ni Pol. ¹²Dadi tinumomba' og kodakolan dinilon, sampoy og mga mokotas nog kolibunan nog Grik bu modakol sop nog kolakihan.

¹³Tibuwa dangan kiosunan nog mga Yahudi sog Tesalonika nog pisampoy ni Pol og parman nog Tuhan sog bonuwa Beroya, minangoy ilon da sop ditu'. Minasow bug piktungihan nilon og tumpukan nog mga tow diyon. ¹⁴Sododuun pipanow nog mga pigilugan si Pol posungu' sog kilid dagat, sugaid si Silas bug Timuti, mikpobagak da ditu'. ¹⁵Og mga tow nog migatod ni Pol, migunut diyanin toktob sog bonuwa Aten. Sog da' pa ilon uli' sog Beroya, mingintugun si Pol dinilon nog potuyukon si Silas bu si Timuti diyanin nog mosompun.

Ditu' sog siyudad nog Aten

¹⁶Na soliyon ni Pol mogbagad dinilon sog Aten, misasow og pongatoyan in dangan mitongow in nog modakol og mga tuhan-tuhan sog siyudad koyon.

¹⁷Dadi pikpodolag in og Mobais nog Suksugan sog mga Yahudi bu sog mga tow boloammal sog diyalom poksumbahan, sampoy sog tabuan gondow-gondow sog sosuku' nog kisolabuhan nog ditu'.

¹⁸Ongon da sop og tumpukan nog mokokosun nog iningalanan nog Epikure bug Istuik nog limugat diyanin. Og talu' nog дума, "Sumolap na ma moktalú' og tow kini." Talu' sop nog дума, "Mama' yanin nog mikposampoy nog mga len tuhan." Ma' niyon og tinalu' nilon po' og pignasihát ni Pol, pasal ni Isa bu sog kotubu' puli'.

¹⁹Doksu' inalap nilon yanin bangka oyttoy sog poglumpukan nog mga migmokogulang, og ngalan in Areyopagus, bu talu' nilon diyanin, "Mogdadi ta' kosunan nami bug olo og bogu nog ponintulu' kini nog pisampoy nu? ²⁰Kiboguhan ami nog mokosobu'-sobu' nog ponintulu' nu kini, dadi og kolegan nami kosunan bug olo og maana nin koyon."

²¹Na og lam nog mga tow Aten bug mga len tow diyon, da'dun og ginang nilon luwal mogabit-abit atawa monginongog nog mga bogu pisampoy.

²²Dadi minindog si Pol sog gunahan nog mga migmokogulang nog Areyopagus, talu' in, "Mga piktowan sog Aten, mitongow u nog boloammal amu tokodoy sog lam nitu'. ²³Po' soliyán ku mokpanow-panow, mitongow u og mga poksumbahon sog bonuwa niyu. Mitongow u da sop og pokkurbanan nog taga sulat posungu' sog Tuhan nog da' niyu kosunoy. Dadi og piksumba niyu koyon nog di' niyu kosunan, posunon ku diniyu. ²⁴Og Tuhan koyon, yonin na og migimung nog dunya bug lam nitu'. Pagga yanin og Panghu' nog langit bug lupa', ondi' yanin mogonong sog mga poksumbahan nog inimung nog manusiya'. ²⁵Da'dun og kulang-kabus in bu da' yanin pokkogunahan nog tabang nog tow, po' yanin og mogbogoy sog mga tow nog kotubu' bug ginawa bug lam nitu'. ²⁶Tidu sog solokotow^d, inimung in og sosuku' nog bangsa nog manusiya', bangka nin poonongoy ayn-ayn sog dunya.

^d**17:26** Og tow kitu' si Apu' Adam.

Yanin og gumanta' nog waktu nilon^e bug toktoban nog mga pigonongan nilon.

²⁷ Saan na inimung kini nog Tuhan, bagun og lam nog tow moktuyu' monontong nog dalan posungu' diyanin, bagun nilon kosunan bug sima doda' yanin. Po' kana' da yanin molayu' sog sosuku' dinita. ²⁸ Sabap diyanin, miongon ita, mitubu' ita bu mikopoglilow ita, mama' na nog tinalu' nog solokotow diniyu nog polotula'.

'Po' tantu og ponupu' in ita.'

²⁹ Na pagga og ponupu' ita ma nog Tuhan, sumboy di' ta pikilon nog og Tuhan, mama' nog bulawan, plata, atawa batu nog inimungan nog bayu'-bayu' nog kopandoyan nog manusiya'. ³⁰ Sog tagna', pitiyangan nog Tuhan og mga tow moginang nog ma' niyon koyon, po' da'dun og sene-sabut nilon dun. Sugaid ningkomun, sinugu' in moktowbat og lam nog tow bisan ayn. ³¹ Po' ginanta' na nog Tuhan og gondow nog hukumon in nog mologdong og dunya biyanan sog tow nog pinili' in. Na pasal niyon, tinantu nin sog lam nog tow bug sima yanin biyanan sog pokpotubu' in puli' nog pinili' in koyon."

³² Dangan midongog nilon og pasal sog kotubu' puli' tidu sog kopatoy, og duma dinilon migunda-unda. Sugaid og talu' nog duma, "Monginongog ami da puli' dinika nog pasal nini."

³³ Dadi minawa' na si Pol dinilon. ³⁴ Tibuwa minampu' diyanin og duma nog mga tow bangka tomba'. Og ngalan nog solokotow Diyonisi, og sakup yanin nog Areyopagus bu og solokotow libun, og ngalan in Damaris, bug duma pa dinilon.

^e**17:26** Atawa: *og waktu nog pogbaya' nilon.*

Sog siyudad nog Kurintu

18 ¹Tubus nitu' ginonatan ni Pol og Aten bangka yanin angoy sog siyudad Kurintu. ²Mibalak in diyon og solobuk Yahudi, og tow Pontus, og ngalan in Akila, dunut nog libun in nog si Prisila. Bogu ilon da minatong tidu sog bonuwa Italya, po' sinugu' ni Sultan Kalawdi^f og mga Yahudi nog gonatan nilon og siyudad nog Rum. Dadi minangoy si Pol diyon nilo' Akila. ³Pagga batuk ma ilon nog kopandoyan mogimung nog tulda, na migonong yanin dinilon bu miginang dunut nilon. ⁴Kada Gondow Pogogulali mognasihat yanin sog poksumbahan, bu pigmuhut-muhutan in potombaon og mga Yahudi bug Grik.

⁵Dangan minatong na si Silas bug Timuti tidu sog Makedonya, tinipot na ni Pol og waktu sog pognasihat. Sinaksian in sog mga Yahudi nog si Isa og Al Masih, og Pinili'. ⁶Tibuwa dangan sinumagga' ilon bu mingulaat diyanin, pinokpugan ni Pol og dogdoy in (og tanda' nog di' na nilon yanin kotuntutan), bu talu' in dinilon, "Mogandun-andun na, baya'-baya' niyu na, da'dun og labot u dun. Tidu ningkomun, posampoyon ku og mobais nog suksugan sog mga len bangsa."

⁷Doksu' niyon minawa' si Pol sog poksumbahan, bangka angoy sog tow nog migogondok sog Tuhan, og ngalan in si Titus Yustus. Og baloy in, migdolaboy da bug poksumbahan.

⁸Na ongon og kownutan sog poksumbahan, og ngalan in Krispus, nog timomba' na sog Panghu' sampoy og mga diyalom baloy in. Modakol pa sop og mga taga Kurintu nog mikodongog ni Pol bangka tomba' bu linigu'.

^f**18:2** Si Sultan Kalawdi kini, solobuk sultan sog moliwag nog bonuwa Rum kini bu misakup og bonuwa nog Akaya, Makedonya, Bata'-bata' Asiya bu modakol pa mga bonuwa nog len.

⁹Ongon solobuk gobi miktalu' og Panghu' ditu' ni Pol sog ponontongon, long in, "Di' a mondok! Bu di' a lumota' mokposampoy, ¹⁰po' di' u ika potiyangan. Da'dun og mokobinasa dinika dini po' modakol og tow sog siyudad kini nog timomba' dinakon."

¹¹Dadi migonong yanin diyon sotahun bu tonga', bu pinintulu' in dinilon og Parman nog Tuhan.

¹²Dangan si Galliyo na og miimung nog gubernador sog bonuwa Akaya, miksolobuk og mga Yahudi sumaggow ni Pol bangka nilon oytoy sog poghukuman.

¹³Og sumbungan nilon, "Og tow kini, mokpongoyt nog mga tow sumumba sog Tuhan nog dumugtul sog sara'." ¹⁴Dangan moktalu' na bosiya si Pol, tinaluan ni Galliyo og mga Yahudi, "Amu mga Yahudi, bila' sabap koyon sog molaat nog ginang atawa mobogat nog dusa, ongon bosiya og sabapan nog inongogan ku og sumbungan niyu. ¹⁵Tibuwa pagga og mga sumbungan koyon pasal da sog mga talu', mga ngalan bug sara' niyu, amu-amu na og moglukung humusoy dun. Ondi' u humukum niyon." ¹⁶Doksu' piawa' in ilon sog poghukuman. ¹⁷Sugaid sinaggow nog lam nilon⁹ og solobuk kownutan sog poksumbahan, og ngalan in si Sostenes, bangka nilon lanogoy sog gadapan nog poghukuman. Tibuwa da' da koyon maling-malingoy ni Galliyo.

⁹**18:17** Og Grik dini kana' motampal pasal bug sima og nilon kini nog simaggow ni Sostenes. Sunoy si Sostenes kini og solobuk mulid ni Isa, saan og mga Yahudi molingit diyanin. Bastahon niyu 1 Kurintu 1:1. Atawa sunoy og mga kana' Yahudi og molingit sog mga Yahudi pasal sog poksasow nilon, dadi sinaggow nilon og kownutan nilon.

Og pokpuli' ni Pol sog Antiyok

¹⁸Pogdoksu' niyon, migonong pa si Pol nog mobon-obon diyon. Tubus mimuhun na yanin sog mga pigilugan bangka yanin poglayag posungu' sog Siriya. Migunut sop diyanin si Prisila bu si Akila. Sog da' pa ilon pokotulak tidu sog Kinkiriya, miktukung si Pol, po' ongon og somaya' in sog Tuhan.

¹⁹⁻²¹Pogdatong nilon sog bonuwa Epesus, minangoy si Pol sog poksumbahan bangka nin lugatoy og mga Yahudi. Dangan midongog nilon og posampoy in, mingoni ilon nog lumihan pa yanin diyon nog mobon-obon, sugaid da' yanin koleg. Dadi mimuhun na yanin, taluin, "Mokpuli' u da diniyu, bila' meleg og Tuhan." Tubus miglayag na si Pol tidu sog Epesus, bu binagak in silo' Prisila bug Akila diyon.

²²Pogdonggu' nilon sog Sesareya, tinumukad yanin sog Yerusalem bangka nin tibowoy og mga maktotomba' sog Panghu' Isa, doksu' migdayun yanin posungu' sog Antiyok. ²³Dangan miobon-obon na yanin diyon, ginumonat yanin bangka angoy sog len-len bonuwa nog sakup nog Galatiya bu Pirigiya. Pipagon in og pongandol nog mga mulid diyon.

²⁴Sog waktu niyon ongon og tow Yahudi mikangoy diyon sog Epesus. Binata' yanin sog bonuwa Aleksandriya sog Misir, og ngalan in si Apollos. Motas og pongadji' in bu mopandoy yanin sumabut nog mga Kitab. ²⁵Bakas na yanin kitonduan nog pasal sog dalan nog Panghu'. Motuyu' yanin moktalu' bu monintulu' nog mologdong pasal ni Isa bisan og kiosunan in pasal da sog pokpongligu' ni Yahiya. ²⁶Miktagna' yanin moktalu' nog motowakkal ditu' sog poksumbahan. Sugaid dangan midongog yanin ni Prisila bug Akila, pidunut nilon yanin bangka

nilon potampaloy dun og duma pasal ni Isa, bug poynoy og pogawon nog Tuhan sog mga manusiya'.

²⁷Tubus nitu' meleg si Apollos moglayag tumolipag sog bonuwa Akaya. Dadi pipagon nog mga pigilugan og pongatoyan in sog leg in kitu', bu sinulatan nilon og mga mulid sog Akaya nog tolimaon yanin. Pogdatong in, mosolag og mitabang in sog mga tow nog tinumomba' ni Isa biyan sog kolasa-kololat nog Tuhan. ²⁸Dinag in saan og mga Yahudi moglugat sog kodakolan biyan sog poktantu nin sog mga Kitab nog si Isa og Al Masih, og pinili' nog Tuhan.

Si Pol sog siyudad nog Epesus

19 ¹Na soliyon ni Apollos ditu' sog Kurintu, miniyan si Pol sog kobukidan nog Pirigiya bu minatong sog Epesus. Mibalak in ditu' og duma nog mga mulid. ²Sinakan in ilon, taluin, "Mitabuk niyu ta' og Ru nog Tuhan dangan timomba' amu?" Og tabal nilon, "Da' le, da' nami tanan kosunoy nog ongon og Ru nog Tuhan." ³Talu' ni Pol, "Poynoy buwan og pogligu' diniyu?" Og tabal nilon, "Mama' nog pogligu' ni Yahiya." ⁴Talu' sop ni Pol, "Og pokpongligu' ni Yahiya, ligu' towbat da, sugaid tinaluan in og mga tow nog sumboy tumomba' sog sumunu' diyanin, yonin na si Isa." ⁵Midongog nilon hadja koyon, linigu' ilon sog ngalan ni Panghu' Isa. ⁶Dangan dinoponan ilon ni Pol, sinumolod dinilon og Ru nog Tuhan. Miktalun ilon nog len-len baasa bu pisampoy nilon og sinugu' dinilon nog Tuhan. ⁷Mga sopulu' bu duwa' kotow ilon kotanan.

⁸Tubus niyon, minangoy si Pol sog poksumbahan mognasihat. Sog bon nog tolu bulan, mikposampoy yanin diyon nog motowakkal. Mikopoglugat yanin bu pisabutan in ilon magun moyt in ilon tumomba' sog Mobais nog Suksugan pasal

sog Pogbaya' nog Tuhan. ⁹Tibuwa dangan migmotogas bu da' tomba' og duma diyon bu miktalu' nog molaat pasal sog dalan nog posungu' sog Tuhan, ginonatan in ilon. Inoyt in og mga mulid, bu minglugat pa yanin gondow-gondow sog giskulan ni Tirannus. ¹⁰Midopot koyon duwa' tahun bayaan og lam nog migonong sog Bata'-bata' Asiya nog mga Yahudi bug Grik mikodongog nog parman nog Panghu'.

Og mga gumbata' ni Eskeba

¹¹Na modakol og mga ginang nog mokosobu'-sobu' nog ininang nog Tuhan pibiyang ni Pol. ¹²Bisan og mga soputangan atawa og mga tapis nog motokmo' diyanin nog oyton sog mga misaki, kulian ilon dun, bu mawa' og mga soytan sog lawas nilon.

¹³⁻¹⁴Na ongon og mga Yahudi migdundahan momugow nog mga soytan. Sinuloyan nilon sabbuton og ngalan nog Panghu' Isa sog mga tow nog sinolodan nog soytan. Mama' niyon da sop og ininang nog pitu kotow bata' nog solokotow Yahudi nog gimam mosolag, ngalan in si Eskeba. Talu' nilon, "Sog ngalan ni Isa, og pignasihang ni Pol, awa' a." ¹⁵Tibuwa talu' nog soytan dinilon, "Kosunan ku si Isa, bu kindanan ku da sop si Pol, sugaid amu, sima amu?"

¹⁶Linudoy bu linanog og pitu kotow kitu' nog tow nog sinolodan nog soytan, bu di' ilon mokatu^h dun. Saan na minggobok ilon lumuwas bu kilobasan ilon dunut gangol pa.

¹⁷Na kiosunan koyon nog lam nog migonong sog Epesus, mga Yahudi bug mga Grik. Dadi sinolod ilon nog gondok, bu pinudji og ngalan nog Panghu' Isa.

^h**19:16** Di' ilon mokatu sog tow taga soytan kitu', po' da' ilon ponginomba' ni Isa bu da' diyon dinilon og Ru nog Tuhan.

¹⁸Modakol da sop og mga maktotomba' nog minangkon sog kodakolan nog mga kokohinang nilon nog molaat. ¹⁹Sampoy sop og mga bakas pologayd nog migoyt nog mga kitab-kitab nilon bangka nilon doksuloy sog kodakolan. Dangan binista nilon og lam niyon, sinumaut lima pulu' ngibu plata og halga' inⁱ. ²⁰Dadi sog kibiyang-biyangan koyon, pitongow nog Tuhan og kowasa nin, saan na mikanat og suksugan pasal sog Panghu' bu migdodungag og tinumomba' diyanin.

Og sasow sog Epesus

²¹Pokpuwas niyon, mikohukum si Pol nog miyan sog Makedonya bug Akaya posungu' sog Yerusalem, talu' in, "Doksu' u ditu', sumboy u sop mangoy sog Rum."

²²Dadi piuna nin sog Makedonya og duwa' kotow nog timabang diyanin, yonin na si Timuti bug si Erastus. Tibuwa mikpobagak pa yanin podali' sog Bata'-bata' Asiya^j.

²³Na sog waktu koyon, miongon og mosolag nog sasow pasal sog dalan nog posungu' sog Tuhan mama' nog ponintulu' ni Isa.

²⁴Ongon og tow polononsal nog plata, og ngalan in Dimitri. Mokpononsal yanin nog mokobika' nog baloy-baloy plata poksumbahan sog tuhan-tuhan nilon nog si Artemis, bu mikobogoy yanin nog mosolag nog gusaha sog mga polononsal.

²⁵Linimud in og mga polononsal koyon, dunut nog mga tow nog batuk gusaha nilon, bu talu' in, "Mga pali, kiosunan niyu nog mokosin ita niyu tidu sog pongusaha kini. ²⁶Mitongow bu midongog niyu og ininang baassa ni Pol koyon. Miktalulu' yanin nog og mga tuhan-tuhan nog inimung nog tow, kana' dow motud. Bu modakol na og tow nog mipotomba' in kana' hadja sog Epesus kini, sugaid sampoy sog

ⁱ**19:19** Og halga' in batuk sog gadji nog solokotow moginang 100 tahun.

^j**19:22** Og Epesus og sakup nog Bata'-bata' Asiya.

koliwagan nog Bata'-bata' Asiya. ²⁷Dadi sunoy kana' hadja og pongusaha ta kini og moglaat og dongogan in, sugaid sampoy si Artemis og mosolag nog tuhan ta, kobolongan na nog halga' og baloy in. Bu sunoy og tuhan ta koyon nog piksumba sog lam nog bonuwa sog Bata'-bata' Asiya bu sog dunya^k, mokawa' pa sog kotas in."

²⁸Dangan midongog nilon koyon, milingit ilon tokodoy bangka ilon pogeke,
"Motas si Artemis, og tuhan nog mga tow Epesus!"

²⁹Dadi misasow og siyudad, bu minggobok ilon posungu' sog poglumpukan nog tow. Si Gayus bug Aristarkus, og mga tow Makedonya nog dunut ni Pol sog popanowan, sinaggow nilon bangka nilon oytoy ditu' sog poglumpukan nilon koyon. ³⁰Meleg bosiya si Pol mangoy sog tumpukan koyon, sugaid pigondian yanin nog mga mulid ni Isa. ³¹Bisan og mga supali ni Pol nog taga gollal sog bonuwa koyon, mikpoyt da nog pomilin diyanin, bu pingoni nilon nog di' yanin mangoy sog poglumpukan koyon.

³²Sog waktu koyon, miglibug og mga tow bu miglosikan, sugaid da' pogbatuk og piglosik nilon. Og kodakolan nilon da' tanan pokosayu manu miglumpuk ma ilon.

³³Dadi tinogol nog mga Yahudi og solobuk tow, og ngalan in Aleksander, mangoy sog gunahan mokposampoy sog kodakolan nog tow. Sinayang in og komot in bagun di' moglimut og mga tow, bu bagun in mopodolag dinilon og hal-hiwal

^k**19:27** Si Artemis kini, sinumba sop sog bonuwa nog Rum sog waktu koyon, sugaid og ngalan in diyon, si Dayana.

koyon^l. ³⁴Tibuwa dangan kiosunan nog mga tow nog Yahudi yanin, migekesan ilon sog duwa' oras, “Motas si Artemis sog mga tow Epesus!”

³⁵Pogobon-obon mipolota' da nog solobuk kownutan nilon og mga tow miglimut. Mikталu' yanin, “Mga piktowan sog Epesus! Sima buwan og da' pokokosun nog mogogipat og siyudad ta nog baloy nog tuhan ta nog motas, yonin na si Artemis? Inipat ta da sop og bayu'-bayu' in nog batu nog milabu' tidu sog langit. ³⁶Na pagga di' da koyon kopoliluhan, sumboy mokpotona' amu bu di' amu motopak. ³⁷Inoyt niyu og mga tow kini dini nog da' tanan ilon ponakow sog poksumbahan ta, bu da' ilon pongulaat sog tuhan ta niyu. ³⁸Dadi bila' ongon og dangaton ni Dimitri bug mga duma nin nog polononsal, buka' da og poghukuman, bu ongon og mga humusoy. Potiyangoy niyu ilon mogot nog sumbungan nilon diyon. ³⁹Tibuwa bila' ongon pa muwal og sumbungan niyu, husoyon ta sog kilayaman ta nog poglimudan dunut nog mga bogollal. ⁴⁰Og motud in, sunoy motaksil ita sog sasow sog gondow kini. Bila' ma' nitu', da'dun og modaawa ta, po' da'dun og sabapan dun.”

⁴¹Na pogdoksu' in mokталu', piuli' in na og lumpukan koyon.

Silo' Pol sog Makedonya bug sog Grik

20 ¹Dangan limota' na og sasow, pitawag ni Pol og mga mulid ni Isa. Pogdoksu' in ilon pituwahoy nog ikopagon nog kotomba' nilon, mimuhun na yanin dinilon bangka yanin gonat posungu' sog Makedonya.

²Mikpanowan si Pol sog kobonuwahan koyon mognasihāt nog ikopagon nog

^l**19:33** Sunoy kolegan nog mga Yahudi, mokpotampal nog da'dun og gampu' nilon sog mga ginang nilo' Pol.

kotomba' nilon. Tubus minangoy yanin sog bonuwa Grik^m. ³ Ditu' yanin migonong tolu bulan bu mokposungu' na bosiya yanin moglayag sog Siriya. Tibuwa dangan kiosunan ni Pol nog migisun nog molaat og duma nog Yahudi, mikohukum yanin mokpuli' miyan sog Makedonya. ⁴ Inunutan yanin nog bata' ni Pirrus nog si Sopater, nog tow Beroya, bug mga tow Tesalonika nog silo' Aristarkus bug Sekundus, si Gayus nog tow Derbe, bug si Timuti, sampoy mga tow taga Bata'-bata' Asiya nog silo' Tikikus bug Turupimus. ⁵ Miguna og mga tow kini bangka nilon ami bagadoy sog Trowas. ⁶ Miglayag ami nilo' Pol tidu sog Pilipi pogdoku' nog pokoradjaan nog Pokkan nog Pan nog da'dun og Posulig inⁿ. Doku' pogbiyan nog lima ondow, minatong ami sog Trowas, bu limihan ami ditu' pitu ondow.

Og inopusan nog gobi ni Pol sog Trowas

⁷ Na sog ponognaan nog gondow sog simana koyon, miglimud ami bangka poksalu kuman nog pan ganta' pomondoman ni Isa. Winasihatan ilon ni Pol nog mopayat misaut tonga' gobi, po' gumonat yanin sunud gondow. ⁸ Og bilik nog piktopukan nami sog tas, modakol og politaan in nog tinutudan.

⁹ Na ongon og subul, ngalan in Yutikus, migingkud sog tomboan. Sabap sog landu' kobon nog popondom ni Pol, miktongu' na yanin bangka pokotulug, bangka kolabu' tidu sog ikotolu pangkat. Poksikwat nilon dun, minatoy na. ¹⁰ Minonog si Pol bangka nin loboy og subul koyon bu kinokop in, talu' in, "Di' amu mosusa, po' totubu' da yanin." ¹¹ Tubus minenek na si Pol bu minitak nog pan bangka nilon

^m**20:2** Sog ponabut nog mga mokokosun, og Grik kini, yonin na og probinsya nog Akaya bug ayn mibotang og Kurintu.

ⁿ**20:6** Tontong niyu og pokpotampal sog sura 12:3-4.

kanoy. Mikosaut sampoy doli' ondow og pognasihad in sog mga tow, bangka na yanin gonat. ¹²Doksu' inoyt nilon na og subul kitu' muli', bu migloliyag ilon tokodoy po' totubu' da.

Og poglayag tidu sog Trowas posungu' sog Miletus

¹³Mipanow si Pol posungu' sog Asus po' yonin og leg in. Tibuwa ami, simakoy sog kappal miguna diyanin, bu ditu' ami na migbalak. ¹⁴Pogbalak nami sog Asus, simakoy na si Pol sog kappal, bangka ami pa pogdayun sog bonuwa Mitilin. ¹⁵Pogloma' miglayag ami tidu ditu', bangka ami datong sog molani nog pulu' Kiyos. Tubus pogloma' na sop, dinumonggu' ami sog pulu' Samos, bu poksunud gondow, minatong ami sog bonuwa Miletus. ¹⁶Na mikohukum si Pol di' na mapit sog Epesus bagun di' na yanin kobonan sog Bata'-bata' Asiya. Og leg in saan matong mogdayun sog Yerusalem sog di' pa og karadja' nog Limapulu'°.

Og pomilin ni Pol

¹⁷Dadi tidu sog bonuwa Miletus, pitawag ni Pol og mga migmokogulang sog mga maktotomba' nog ditu' sog Epesus. ¹⁸Na pogdatong nilon diyon, tinaluan ilon ni Pol, "Mga koilugan ku, kiosunan niyu na og gaddat u tidu sog kodatong u dini sog Bata'-bata' Asiya. ¹⁹Inunut u og piinang dinakon nog Panghu'. Ininang u og lam niyon dunut mobaba' nog goytan bug luwa' bisan pa sog waktu nog poksuloy biyanan sog mga poksipi nog molaat nog mga Yahudi. ²⁰Da' u pogalang-alang mongnasihat nog olo-olo nitu' nog ikobais diniyu; pinituwahan ku amu sog kodakolan bu minglinsuwaan ku sog gumbaloyan. ²¹Pisampoy u sog mga Yahudi

°**20:16** Bastahon niyu og pokpotampal pasal sog pokoradjaan kini sog sura 2:1.

bug mga Grik og pasal sog poktowbat sog Tuhan bu sog poktomba' sog Panghu' ta niyu, Isa Al Masih. ²²Dadi ningkomun mangoy u na ditu' sog Yerusalem, po' pangoyon ku tokodoy ditu' nog Ru nog Tuhan. Di' u kosunan og lam nog sumugat dinakon ditu', ²³sugaid bisan ayn-ayn ku angoy, piosun dinakon nog Ru nog Tuhan, nog og pirisuhan bug kosiksaan, og koposunguan ku. ²⁴Tibuwa posagadan na bisan olo og koposunguan ku, po kana' da mohalga' dinakon og kotubu' u. Og mohalga' dinakon, nog modoksu' u og piinang dinakon ni Isa, yonin na og pokposampoy nog Mobais nog Suksugan pasal sog lolat nog Tuhan sog manusiya'.

²⁵Kiosunan ku nog amu koyon nog kiposampoyan ku nog pasal sog Pogbaya' nog Tuhan, di' niyu na akon motongow puli'. ²⁶Dadi moksobonnal u diniyu sog gondow kini nog di' u na kotuntutan bug ongon diniyu og di' moawon, ²⁷po' da' u pogalang-alangoy posampoyon diniyu og lam nog kolegan nog Tuhan.

²⁸Na sumboy bantoyan niyu og ginawa baran niyu sampoy og lam nog tow nog timomba' sog Al Masih nog pingandol diniyu nog Ru nog Tuhan. Bantoyan niyu pahatul og mga suku' nog Tuhan mama' nog mga tow nog migipat nog bilibili, po' linokat in ilon biyan sog dugu' in. ²⁹Po' kosunan ku bug mawa' u, ongon na og mga mokpoposampoy nog loput bu mongakkal diniyu. Mama' ilon nog gayam talun nog mampu' diniyu bagun kumilow diniyu. ³⁰Lumuwas sop bisan tidu diniyu og mampu' lumadak nog kosobonnalan bagun ilon na sop og unutan. ³¹Saan na pokpotubud amu, bu pondom niyu nog da' u lota' gobi-gondow mokpituwa diniyu dunut luwa' u sog bon nog tolu tahun.

³²Ningkomun, wakilon ku na amu sog Tuhan bu pongonihon ku diniyu nog pondom niyu og parman in bug ponoy kosolag og kolasa-kololat in diniyu. Yonin koyon og mokopagon nog kotomba' niyu bu bogoyon diniyu og kobaisan

nog tinogama nog Tuhan para sog mga sutsi. ³³Da' u pognapsuhoy og plata, bulawan atawa ponapot nog sima-sima. ³⁴Kiosunan niyu nog miktiksa' u para sog kulang-kabus u bu sog mga duma u. ³⁵Saan na miginang u pahatul bagun ongon og pomintangan niyu. Sumboy amu sop moginang bagun amu mokotabang sog mga miskin. Pandom niyu og talu' ni Panghu' Isa, 'Mosolag og kobaisan nog migbogoy, tidu sog binogoyan.' "

³⁶Pokpuwas koyon taluoy ni Pol, limuhud yanin bangka pongoni-ngoni dunut nog lam nilon. ³⁷Migaduy ilon kotanan bu kinokop nilon si Pol bangka nilon alokoy. ³⁸Mikkosusahan ilon tokodoy sabap sog lapal ni Pol kitu' nog di' nilon na yanin motongow. Tubus inunutan nilon yanin sog kappal.

Og pogangoy ni Pol sog Yerusalam

21 ¹Dadi simuwoy ami na dinilon bangka ami poglayag. Minglogdongan ami posungu' sog pulu' Kus, bu poksunud gondow miglandan ami na sop sog pulu' Rodos, bu tidu ditu', minangoy ami sog bonuwa nog Patara. ²Mikobalak ami diyon nog kappal posungu' sog bonuwa Ponikiya, dadi smakoy ami bangka ami poglayag. ³Sog poglayag nami, mitongow nami og pulu' Kipros. Dangan miniyang ami sog dapit lintu nog pulu' koyon, miglayag ami pa posungu' sog probinsya nog Siriya. Dinumonggu' ami diyon sog bonuwa Tirus, po' awason ditu' og lulan nog kappal. ⁴Mibalak nami og mga mogogunut ni Isa ditu', bu limihan ami ditu' pitu' ondow. Na biyanan sog Ru (piosun nilon bug olo og mokobiyang ni Pol dadi) pigondian nilon yanin mangoy sog Yerusalam.

⁵Tibuwa dangan minatong na og waktu nami mopanow, ginumonang ami na bangka ami pogdayun sog popanowan nami. Bu og lam nilon dunut libun-bata'

nilon, inatod nilon ami toktob sog luwasan nog siyudad. Sog da' ami pa poksuwoy, limuhud ami sog kilid dagat bangka ami pongoni-ngoni. ⁶Doksu' mimuhun ami na, bangka ami na sakoy sog kappal, bu minguli' na sop ilon.

⁷Dangan mikotulak ami na tidu sog bonuwa Tirus, minatong ami sog bonuwa Tolemas. Sinalam nami ditu' og mga pigilugan, bu linumihan ami dinilon sondow. ⁸Pogloma', ginumonat ami na bu minatong ami sog bonuwa Sesareya. Linumihan ami sog baloy ni Pilip, og tow nog mokpoposampoy nog Mobais nog Suksugan. Solobuk yanin sog pitu kotow kitu' nog mipili' tumabang sog mga sahabat^p. ⁹Taga bata' yanin pat kotow nog budjang, bug lam nilon mokpoposampoy^q nog talu' nog Tuhan.

¹⁰Soliyan nami moglihan diyon mga sanu ondow, ongon og nabi minatong tidu sog Yahudya, og ngalan in Agabus. ¹¹Pogangoy in dinami, inalap in og sobitan ni Pol bangka nin unoyoy mogbod og botis bug komot in bu talu' in, "Ma' nini og tinalu' nog Ru nog Tuhan, 'Og gapu' nog sobitan kini, ma' nini og pogbogbod diyanin nog mga Yahudi sog Yerusalem, bu wakilon yanin sog len bangsa.' "

¹²Dangan midongog nami koyon, pingoni nami bug lam nog tow ditu' nog di' yanin mangoy sog Yerusalem. ¹³Tubus tinumabal si Pol, "Manu migaduy amu ma bu pisakitan niyu ma og pongatoyan ku? Mitogama u na kana' hadja mopirisu, sugaid bisan matoy sog Yerusalem para sog pongandol u sog Panghu' Isa." ¹⁴Na pagga di' da yanin motogol, linumota' ami na bu talu' nami, "Og leg dona nog Panghu' og mounut."

^p**21:8** Bastahon niyu Mga Ginang 6:1-5 bug 8:4-40.

^q**21:9** Atawa: *mokpopodinsama' ilon tumalu' nog tidu sog Tuhan.*

¹⁵ Pokpuwas nami miglihan nog mobon-obon diyon, mitogama ami na bangka ami tukad sog Yerusalem. ¹⁶ Migunut dinami og duma nog mga mulid tidu sog Sesareya. Inoyt nilon ami sog baloy ni Nason, og tow Kipros nog solobuk sog mga mikuna moimung nog mulid. Ditu' ami miglihan diyanin. ¹⁷ Dangan minatong ami na sog Yerusalem, linoliyag og mga pigilugan tumolima' dinami.

¹⁸ Poksunud gondow, migunut ami ni Pol mangoy ditu' ni Yakub, bu miglimud diyon og lam nog migmokogulang. ¹⁹ Pogdoku' ilon salamoy ni Pol, sinuksug in sosolobuk og pasal sog ininang nog Tuhan sog mga tow nog kana' Yahudi biyanan diyanin. ²⁰ Dangan midongog nilon koyon, piotas nilon og Tuhan. Bu tinaluan nilon si Pol, "Mitongow nu na bug sanu ngibu na sog mga Yahudi og tinumomba', bu binologbogan nilon tokodoy og sara' tidu ni Musa. ²¹ Kiposunan dow ilon nog minintulu' a sog lam nog mga Yahudi nog limimugoy sog len bangsa nog tolikudan og sara ni Musa. Tinaluan nu dow ilon nog ondi' na islamon og gumbata' nilon bu di' unuton og mga gaddat ta. ²² Na olo og sumboy inangon ta? Kosunan nilon na doda' nog minatong a na. ²³ Ma' nini og inangon ta, ongon og pat kotow nog kolakihan dini nog mikosomaya' na sog Tuhan. ²⁴ Pogunut a dinilon moksutsi nog lawas bu ika na og gumastu nilon sog poginang dun, bagun modoku' og kopoksutsi nilon biyan sog poktukung. Dadi kosunan nog kodakolan og midongog nilon pasal dinika kana' motud, po' motongow nilon nog bisan ika, timomba' da sop sog sara' ni Musa. ²⁵ Sugaid pasal sog mga len bangsa nog migunut sog Al Masih, pinoytan nami na ilon nog sulat nog sumboy di' na ilon kuman nog bakas pigjamu sog tuhan-tuhan. Di' sop ilon kuman nog dugu' atawa mga binatang nog linongok, bu di' ilon mogjina'."

²⁶Dadi poksunud gondow, inoyt na ni Pol og pat kotow kitu', bu sinutsi nin og lawas in dunut dinilon. Pokpuwas nitu' sinumolod yanin sog Baloy nog Tuhan bagun mokposun bug andun kodoksu' og mga gondow nog poksutsi bu og pokkurban para sog sosolokotow dinilon.

Sinaggow si Pol

²⁷Dangan posungu' na modoksu' og pitu ondow nog poksutsi nilon, ongon og mga Yahudi minangoy diyon tidu sog Bata'-bata' Asiya. Poktongow nilon ni Pol ditu' sog Baloy nog Tuhan, pinasow nilon og mga tow bagun molingit diyanin, bangka saggowoy. ²⁸Migekesan ilon, talu' nilon, "U mga tow Israel, tabang amu, po' og tow kini mogangoy sog kobonuwahan monintulu' nog langgal-sara' sog mga tow Israel, sog sara' ni Musa bu sog Baloy nog Tuhan. Bu ningkomun misammal in na og Baloy nog Tuhan, po' inoyt in sumolod diyon og mga tow nog kana' Yahudi."

²⁹Tinalu' nilon koyon po' mitongow nilon sibon si Turupimus, og tow Epesus, dunut ni Pol sog siyudad, bu balu' nilon dun, inoyt yanin ni Pol sumolod sog Baloy nog Tuhan.

³⁰Saan na misasow na og siyudad, bu miksama-sama gumobok og mga tow. Poksaggow nilon ni Pol, ginuyud nilon yanin sog luwasan nog Baloy nog Tuhan, bu sododuun mitambol og bongawan. ³¹Dangan patoyon nilon na bosiya si Pol, minatong og dongogan sog kapitan nog sundalu nog Rum nog misasow og mga tow sog Yerusalam. ³²Migoyt mogdayun yanin nog mga sundalu bug mga tindog in bangka ilon pogdali'-dali' mangoy dinilon. Na dangan mitongow nog mga tow og kapitan koyon bug mga sundalu nin, linotaan nilon moglanog si Pol. ³³Tubus inangoy nog kapitan koyon saggowoy si Pol, bangka yanin poksugu' nog ikotan

yanin duwa' buk kadina. Miksak og kapitan koyon bug sima yanin bu olo og miinang in. ³⁴Na miglen-len na og poglosik nog mga tow, dadi da' kosunoy nog kapitan og sabapan nog sasow. Saan na sinugu' in og mga sundalu nin nog oyton si Pol sog kampu nilon. ³⁵Dangan minatong ilon sog gugdan, sinikwat nilon na si Pol po' landu' na og sasow. ³⁶Og mga tow nog miktuyuk migekesan, "Patoy niyu yanin!"

Og daawa ni Pol

³⁷Dangan posungu' na oyton si Pol sog kampu, tinaluan in og kapitan koyon, "Tuan, mogdadi ta' moktalu' u dinika?" Og tabal nog kapitan koyon, "Mokosun ka ta' saan nog bahasa Grik? ³⁸Kana' ta' ika og tow Misir kitu' nog miktagna' nog poglogitom bu inoyt nu og pat ngibu kotow nog polomunu' posungu' sog ginlupaan mimala?" ³⁹Tinumabal si Pol, "Kana' tuwan, solobuk u Yahudi. Miktidu u sog Tarsus, og mibantug nog siyudad sog bonuwa Silisiya. Pongonihon ku dinika, potalu' nu pa akon sog mga tow." ⁴⁰Na, kinumboy yanin nog kapitan moktalu'. Dadi minindog si Pol sog gugdan, bangka nin sinyasoy og mga tow nog di' moglimut. Dangan da'dun na og gonek nilon, miktalu' si Pol sog bahasa Ibrani^s.

22 ¹Talu' in, "Mga pigilugan ku bug mga poglogommaon ku, inongogoy niyu og daawa u." ²Pogdongog nog mga tow nog miktalu' yanin sog bahasa Ibrani, da' ilon poglogonek, bu pidayun na ni Pol og talu' in. ³"Akon kini solobuk Yahudi, binata' sog Tarsus sog bonuwa Silisiya. Tibuwa simolag u dini sog Yerusalem bu solobuk u mulid ni Gamaliel. Ditu' u tokodoy diyanin kipongadjian og sara' nog mga mokogulang ta niyu. Bu mama' nog lam niyu sog waktu kini,

^s**21:40** Og bahasa Ibrani sog waktu kitu' og Aramayik.

motuyu' u da sop tokodoy momologbog sog suguan nog Tuhan. ⁴ Pingulaatan ku og mga tow nog mogogunut ni Isa, sampoy na nog pipatoy u ilon. Pinaggow u ilon libun-laki bangka u ilon pirusuhoy. ⁵ Og kinotasan nog imam bug lam nog monghuhukum mikosaksi' nog motud og tinalu' u koyon. Po' ilon og miksulat bagun posunan og mga Yahudi sog Damaskus, nog taga kopatut u sumaggow sog mga migunut ni Isa ditu'. Saan na minangoy u sog Damaskus bagun ponaggowon ku ilon bu oyton dini puli' sog Yerusalem bangka binsanaoy.

⁶ Dangan mipanow u na bu mikkolani u na sog Damaskus, sog dali'-dali' na lotuwondow, sunoy pa ongon og mosolag nog liga' tidu sog langit nog sinumahaya dinakon. ⁷ Na mibagsa' u sog lupa' bu mikodongog u nog suwara miktalu' dinakon, 'Sol, Sol, manu pingulaatan nu ma akon?' ⁸ Miksak u, 'Sima a buwan Tuwan?' Tinaluan in akon, 'Akon si Isa, og taga Nasaret, og pingulaatan nu.'

⁹ Na og mga dunut u kitu', mitongow nilon og sahaya, sugaid da' nilon kodongog og suwara nog migabit-abit dinakon. ¹⁰ Tubus miksak u, 'Olo og sumboy inangon ku, Panghu?' Tinaluan ku nog Panghu', 'Pogbuwat a bangka a angoy sog Damaskus, taluon ku dinika og lam nog ginang nog ginanta' para dinika.'

¹¹ Na dangan di' u na mokotongow sabap sog liga' nog sinumahaya dinakon, inambit u nog mga dunut u kitu', bu minatong ami sog Damaskus.

¹² Ongon og tow ditu' ngalan in Ananias. Moammal tokodoy yanin, bu pigaddatan yanin nog mga Yahudi nog migonong ditu'. ¹³ Minangoy yanin dinakon bangka indog sog molani u, talu' in, 'Sol, og gilug u, mokotongow a na puli'.' Sododuun kiulian og ponontong u bu mitongow u yanin. ¹⁴ Tubus talu' in, 'Og Tuhan nog mga pingapu' ta, pinili' in ika nog kosunan nu og kolegan in bu motongow nu og Mologdong, yonin na og Al Masih, bu modongog nu og suwara nin. ¹⁵ Po' moimung

a nog saksi' in sog lam nog tow bug olo og mitongow bu midongog nu. ¹⁶Na olo pa og binagadan nu? Pogbuwat a na bangka a pokiligu' bu sabbut nu og Panghu' Isa bagun moampun og mga dusa nu.'

¹⁷Dangan minuli' u sog Yerusalam bu mingoni-ngoni u sog Baloy nog Tuhan, mama' nog da' u sog sayu, ¹⁸bu mitongow u og Panghu' miktalu' dinakon, 'Pogdali' a mawa' sog Yerusalam, po' di' tolimaon nog mga tow dini og koponaksi' nu pasal dinakon.' ¹⁹Sugaid og tabal u, 'Ilon sooy, kiosunan nilon tokodoy nog inangoy u og lam nog poksumbahan nog mga Yahudi bagun saggowon bu lanogon og sosuku' nog timomba' dinika. ²⁰Bu dangan pinatoy og saksi' nu kitu' nog si Istepan, ditu' u da sop bu kisuatan ku sog kopatoy in, bu inipat u og ponapot nog mga mikpatoy kitu' diyantin^t.' ²¹Tibuwa talu' in dinakon, 'Panow a na, po' pangoyon ku ika sog molayu' ditu' sog mga len bangsa.' "

²²Na minginongog og mga tow toktob sog tinalu' in koyon, doksu' migekesan ilon bu talu' nilon, "Awaon sog dunya og ma' niyon nog tow po' di' na yanin tolopon motubu'!" ²³Soliyan nilon mogekesan, piglabad-labad nilon og mga ponapot nilon, bu piksibuwag nilon og bogombun sog tas kobalan nog lingit nilon.

²⁴Miksugu' og kapitan koyon nog oyton si Pol sog kampu. Miksagda da sop yanin nog lakposon bu sakan bug manu migekesan nog ma' nitu' og mga tow diyantin.

²⁵Sugaid dangan kiikotan nilon na si Pol magun lakposon, tinaluan in og solobuk

^t**22:20** Sunoy ma' nini og talu' in po' bisan yanin sooy pobinasahon sog Yerusalam, sogaran na, po' miminasa da sop yanin tagna' nog mga maktotomba' ni Isa, atawa sunoy sog pikilan ni Pol bila' midongog og mga tow diyon bug olo og mikobiyon diyantin, tumomba' da sop ilon ni Isa.

tindog nog diyon, “Bila' ika, mosugat ta' sog sara' nog bangsa Rum^u nog lakposon og tow nog sakup in bisan onda' hukumoy poguna?”

²⁶Dangan midongog kitu' nog tindog, minangoy yanin sog kapitan nilon bangka poktalul, “Olo og inangon nu, po' og tow kini, sakup ma nog Rum?” ²⁷Dadi minangoy og kapitan ditu' ni Pol bangka nin sakoy, “Talu' nu akon, og sakup a ta' nog Rum?” Og sambung ni Pol, “Oo.” ²⁸Talu' nog kapitan, “Modakol og migastu u bagun moimung u hadja nog sakup nog Rum.” Tinumabal si Pol, “Sugaid akon, sakup u na nog Rum tidu pa sog kobata' dinakon.”

²⁹Dadi og mga moksumariya bosiya kitu' diyanin, mikpolayu' mogdayun. Miyondok da sop og kapitan koyon, po' kiosunan in na nog si Pol sakup ma ta' nog Rum, sakali' piikotan in.

Og daawa ni Pol sog poghukuman

³⁰Pogloma' piluwas soliyon nog kapitan si Pol pagga meleg yanin kosunan bug manu sinumbung si Pol nog mga Yahudi. Sinugu' in moglimud og mga kownutan nog mga gimam bu og lam nog monghuhukum, doksu' inoyt in sog gadapan nilon si Pol.

23 ¹Na linonglongan ni Pol og mga monghuhukum bangka yanin poktalul, “Mga pigilugan, sutsi og kotubu'-tubu' u sog gadapan nog Tuhan sampoy ningkomun.” ²Dadi miksugu' og kinotasan nog gimam nog si Ananiyas sog mga migindog molani ni Pol nog dapion og baba' in. ³Tubus tinaluan yanin ni Pol, “Dapion ka da sop nog Tuhan. Mama' a hantang nog tasa nog mobais tontongon

^u**22:25** Og bangsa Rum kini sog waktu kitu' motas nog bangsa bu mokowasa, po' modakol og mga bonuwa nog inagow nilon. Sosuku nog misakup dun ongon og kobaisan in.

sog luwasan, tibuwa og diyalom in linumut! Miningkud a diyon bagun hukumon nu akon nog mounut sog sara'. Tibuwa dinugtul nu da og sara' sog pokpodapi' nu dinakon." ⁴Talu' nog mga tow diyon sog molani ni Pol, "Sima a nog miktalu' nog sumolap sog kinotasan nog gimam nog Tuhan." ⁵Og tabal ni Pol, "Da' u kosunoy, mga pigilugan, nog yanin og kinotasan nog gimam, po' misulat sog Kitab, 'Sumboy di' a moktalu' nog molaat sog kownutan nu.' "

⁶⁻⁸Kiosunan ni Pol nog og sobahagi' nog mga monghuhukum mga Sadduki^v bu og len mga Parisi. Na og talu' nog mga Sadduki, da'dun og kotubu' puli', bu da'dun og malaikat bug nyawa, sugaid og mga Parisi, tinumomba' nog ongon og lam niyon. Dadi miktalu' si Pol nog monamal sog poghukuman koyon, "Mga pigilugan, akon kini, miampu' u sog tumpukan nog Parisi, mama' nog gomma' u. Soliyan ku kini poghukumon sabap sog kotomba' u nog motubu' puli' og mga minatoy."

Na dangan mitalu' in koyon, miongon og pogdodaawa nog mga Parisi bug mga Sadduki, bu mibahagi' og tumpukan koyon. ⁹Tubus miongon og mopagas nog pogginapisoy, bu ongon og mga guru sog agama nog sakup nog mga Parisi minindog bu dimaawa tokodoy, "Da'dun og mibalak nami nog molaat sog tow kini. Sunoy ongon og Ru atawa malaikat og miktalu' diyanin."

¹⁰Dangan miglandu' na og pogdodaawa nilon, miondok og kapitan nog sundalu nog sunoy patoyon nilon si Pol. Dadi sinugu' in og mga sundalu nog alapon yanin tidu dinilon bu oyton sog kampu.

¹¹Poglogobi, minangoy og Panghu' mindog sog molani ni Pol bangka poktalu', "Pol, popagon nu og pongatoyan nu. Sinaksian nu na akon sog Yerusalem, na sumboy sop saksian nu akon sog bonuwa Rum."

^v**23:6** Og mga Sadduki, og tumpukan nog agama Yahudi. Bastahon niyu sop Lukas 20:27.

Og pogisun sog pokpatoy ni Pol

¹²Dangan gondow na, migisun nog molaat og duma nog mga Yahudi bu sinumapa ilon nog di' ilon kuman bu minum toktoy sog mopatoy nilon si Pol.

¹³Ongon labi patpulu' kotow og migisun kini nog molaat. ¹⁴Minangoy ilon sog mga kownutan nog gimam bug mga migmokogulang bangka ilon poktalul, "Sinumapa ami na nog di' ami kuman toktoy sog mopatoy nami si Pol. ¹⁵Dadi pongonihon nami diniyu bug mga monghuhukum nog ma' nini: Posunan niyu og kapitan nog mga sundalu nog pangoyon dini si Pol po' og kolegan niyu sakan yanin pahatul puli'. Sugaid sog di' pa yanin matong diyon diniyu, patoyon nami na yanin."

¹⁶Na midongog nog komanak ni Pol og pogapa' nilon koyon, dadi minangoy yanin sumolod sog kampu bangka nin suksugoy si Pol. ¹⁷Puwas nitu' tinawag ni Pol og solobuk tindog, bangka nin taluoy, "Oyt nu og subul kini sog kapitan niyu po' ongon og taluon in dun." ¹⁸Dadi inoyt in og subul koyon ditu' sog kapitan bangka poktalul, "Tinawag u nog mipirisu kitu' nog si Pol bu pingoni nin nog oyton dinika og subul kini, po' ongon og taluon in."

¹⁹Na inambit nog kapitan og subul koyon bangka ilon angoy sog kilid-kilid bangka nin sakoy nog ilon-ilon da, "Olo og taluon nu dinakon?" ²⁰Talu' nog subul, "Kipogisunan nog mga Yahudi nog pongonihon nilon dinika nog oyton nu si Pol sog poghukuman loma'. Balu'-balu' sakan nilon yanin nog mahatul. ²¹Sugaid sumboy di' nu kumboyon dinilon po' ongon labi patpulu' kotow og mogapa' diyanin. Og mga tow koyon simapa nog di' ilon kuman bu minum sog bon nog di' nilon mopatoy si Pol. Miktogama na ilon bu migbagad nog kumboyon nu si Pol mangoy ditu' dinilon."

²²Talu' nog kapitan, "Di' a moksugsug sog bisan sima nog piosunan nu akon nini."
Tubus piuli' in na og subul.

Piatod si Pol ditu' ni Gobernador Piliks

²³Doksu' tinawag in og duwa' kotow tindog in bangka nin taluoy, "Sog lisag siyam nog gobi, togama niyu asal og duwa' gatus kotow sundalu bagun mangoy sog bonuwa Sesareya. Podunut niyu sop og pitupulu' kotow mukkuda' bu duwa' gatus kotow nog polobudjak. ²⁴Bogoyan niyu sop si Pol nog kopongudaan in, bu potubudoy niyu yanin mogoyt ditu' ni Gobernador Piliks." ²⁵Tubus miksulat og kapitan, taluin,

²⁶"Salam tuwan Gobernador Piliks,

Og mikpoyt nog sulat kini, si Kapitan Kalawdi Lisiyas.

²⁷Og tow kini sinaggow nog mga tow Yahudi bu posungu' na nilon patoyon. Minangoy u ditu' bug mga sundalu u, bu dangan kiosunan ku nog sakup yanin nog Rum, tinabangan ku yanin. ²⁸Sabap sog kolegan ku kosunan bug manu sinumbung nilon yanin, inoyt u yanin sog poghukuman nilon. ²⁹Na kiosunan ku nog sinumbung nilon yanin pasal da sog mga sak sog sara' nilon, sugaid da'dun og sumbungan diyanin nog patut yanin patoyon dun atawa pirisuhon. ³⁰Dangan kijosunan ku nog ongon og moksipi sog tow koyon, piangoy u yanin mogdayun dinika. Suguon ku da sop og mga miksumbung diyanin nog mangoy ilon moktalu' sog gadapan nu bug olo og tuntuton nilon dun." (Diyon toktoy og sulat nog kapitan.)

³¹Dadi inunutan nog mga sundalu og suguan nog kapitan dinilon. Inalap nilon si Pol bangka nilon oytoy sog gobi nitu', sampoy nog mikosaut sog bonuwa Antipatris. ³²Na dangan gondow na, mikpuli' sog kampu og mga duma nog

sundalu. Og mga mikkuda' da og migdayun mogatod ni Pol. ³³Pogdatong nilon sog Sesareya, miposampoy nilon na og sulat sog gobernador bu inuwakil nilon na si Pol diyanin. ³⁴Doksu' in bastahoy og sulat, sinakan in si Pol bug ayn og bonuwa nin. Dangan kiosunan in nog tidu si Pol sog Silisiya, ³⁵miktalu' yanin, "Inongogan ku ika pogdatong nog mga miksumbung dinika." Tubus miksugu' yanin nog ipaton si Pol sog gastana' ni Herod.

Tinuntutan nog mga Yahudi si Pol

24 ¹Na dangan miniyang lima ondow, dimiksun sog Sesareya og kinotasan nog gimam nog si Ananias dunut nog mga duma nog migmokogulang bug bogollal nog si Tertullus. Inoyt nilon sog gobernador og sumbungan nilon pasal ni Pol. ²Dangan pitawag na si Pol, miktagna' si Tertullus miktalu', long in, "Gubernur Piliks, sabap dinika miongon dinami og mopayat nog kosannangan, bu sabap sog poktabang nu, mikkobogu og bonuwa kini. ³Ami kotanan sog bonuwa Yahudya miksukur tokodoy dinika bu mosolag og pomondoman nami dinika. ⁴Na di' u na popayaton og talu' u, tibuwa tidu sog kobais nu, pongonihon ku dinika nog inongogan nu pa bosiya ami podali' sooy.

⁵Og tow kini kibayaan nami monasow. Yanin og migoyt nog liyuhala' sog mga Yahudi bisan ayn-ayn. Yanin da sop og kownutan nog lumpukan nog migunut sog tow Nasaret kitu'. ⁶Sinuloyan in pa tanan bosiya sammalon og Baloy nog Tuhan, sugaid sinaggow nami yanin. ⁷Tibuwa minatong og kapitan nog sundalu, nog si Lisiyas, bu tinogol in malap si Pol dinami. ⁸Pokpuwas, miksugu' si Lisiyas sog mga miktuntut ni Pol nog mangoy dinika. Bila' sumariyahon nu yanin, kosunan nu bug olo og tinuntut nami diyanin."

⁹ Simolobuk og mga duma nog Yahudi sog ponuntut ni Tertullus koyon; tinalu' nilon nog motud og lam niyon.

¹⁰ Tubus sininyasan nog gubernador si Pol nog potaluon. Dadi talu' ni Pol, "Kiosunan ku nog tinahunan ka na monghukum sog bangsa nami, saan na mogloliyag u dumaawa sog tuntut nilon dinakon dini sog gadapan nu. ¹¹ Molomu nu poligsaon nog sopulu' bu duwa' ondow da og miniyang tidu u mangoy sumumba ditu' sog Yerusalem. ¹² Onda' u kotongow nog mga Yahudi kini mogdaawa sog bisan sima towoy, atawa monasow sog tumpukan nog tow sog Baloy nog Tuhan, sog mga poksumbahan nog len, atawa sog siyudad. ¹³ Bu ondi' nilon da sop motantu dinika og tinuntut nilon dinakon ningkomun. ¹⁴ Sugaid angkonon ku nog og kopoksumba u sog Tuhan nog mga pingapu' nami mounut sog ponintulu' ni Isa Al Masih, nog sambatan nog mga Yahudi kana' mologdong. Akon kini tinumomba' u da sop sog mga sara' ni Musa bu sog misulat sog kitab konabihan. ¹⁵ Mama' dinilon dinodamahan ku da sop nog potubunon nog Tuhan og lam nog manusiya' mologdong bug moliko'. ¹⁶ Saan na miktuyu' u tokodoy nog di' kotuntutan nog pongatoyan ku sog gadapan nog Tuhan bug sog mga manusiya'.

¹⁷ Na pokpuwas nog mga sanu tahun, mikpuli' u sog Yerusalem mogoyt nog mga sodokka sog salu bangsa u bangka u pokkurban. ¹⁸ Dangan mibalak u sog Baloy nog Tuhan nog mga tow, midoksu' u na moksutsi. Da'dun og tumpukan nog tow sog molani u bu da'dun sop og sasow. ¹⁹ Na sugaid ongon diyon og mga Yahudi tidu sog Bata'-bata' Asiya. Ikon bosiya og daitan mangoy moksumbung dini nika bila' ongon og dusa u. ²⁰ Tibuwa pagga da' ma dini og mga tow kitu', potiyangan nu moktalu' og mga tow kini. Potalu' nu ikon bug olo og molaat nog mitongow nilon dinakon dangan sinumariya nilon ikon sog poghukuman nami. ²¹ Luwal doda' bug

molaton dinilon og tinalu' u kitu' nog monamal sog gadapan nilon, long u, 'Solijan nilon akon poghukumon sabap sog kotomba' u nog motubu' puli' og mga minatoy.' "

²²Sugaid si Piliks, kiosunan in tokodoy og pasal sog ponintulu' ni Isa Al Masih, dadi pilota' in pa og poghusoy koyon, talu' in, "Bila' matong na og kapitan nog sundalu nog si Lisiyas, bangka u pa taluoy diniyu og hukuman ku sog parkala' niyu kini."

²³Doksu' sinugu' in og solobuk kapitan in nog poipat si Pol, bu bogoyan nog koluhayahan, bu di' pogondian og mga supali nin tumabang diyanin.

²⁴Pogbiyan nog mga sanu ondow, minangoy puli' diyon si Piliks dunut libun in nog si Durusilla, og Yahudi. Tubus pitawag in si Pol bangka yanin ponginongog nog suksugan in pasal sog poktomba' sog Panghu' Isa Al Masih. ²⁵Tibuwa dangan pisabut na ni Pol og pasal sog kologdongan, poksagga' nog napsu, poksabar bug pasal sog poghukum sog sosunguon, kiondoka si Piliks bu talu' in, "Awa' a poguna, bila' ongon og waktu u, potawag u da ika puli'." ²⁶Migdodama yanin nog tindanan yanin ni Pol. Saan na lolayun in potawagon bangka nin abit-abitoy.

²⁷Dangan miniyan na duwa' tahun, sinuklihan si Piliks ni Porsiyus Pestus moggubernador, bu pagga saba' ni Piliks dun nog mosuat diyanin og mga Yahudi, pitiyangan in si Pol sog pirusuhan.

Migdang si Pol sog Sultan nog Rum

25 ¹Pogbiyan nog tolu ondow tidu sumukli si Pestus moglogubernador, tinumukad yanin tidu sog Sesareya posungu' sog Yerusalam.

²Pogdatong in diyon, og mga kownutan nog gimam bug mga kownutan nog mga

Yahudi, sinumbung nilon diyanin si Pol. ³ Pingoni nilon tokodoy nog poyton si Pol sog Yerusalem, po' piksipihan nilon apaan sog dalan. ⁴ Tibuwa tinumabal si Pestus, "Si Pol, inipat da ditu' sog Sesareya, bu akon, mangoy u da ditu' nog mosompun. ⁵ Dadi podunut niyu dinakon og mga kownutan niyu, bu bila' ongon og molaat sog tow kitu', mogdadi nilon yanin tuntutan."

⁶ Tubus dangan mikopogonong na yanin dinilon sog bon nog walu mangoy sog sopulu' ondow, dimiksun na yanin posungu' sog Sesareya. Doksu' poksunud gondow, miningkud yanin sog poghukuman bangka yanin poksugu' nog oyton diyon si Pol. ⁷ Dangan minatong na si Pol, piglibutan yanin nog mga Yahudi nog tidu sog Yerusalem. Modakol og sumbungan nilon dun nog mobogat, sugaid da'dun og mopotongow nilon nog motud og sumbungan nilon. ⁸ Dimaawa si Pol, long in, "Da' u pokodugtul nog sara' nog mga Yahudi, atawa sog Baloy nog Tuhan atawa sog sultan nog bangsa Rum."

⁹ Sugaid pagga og kolegan ni Pestus mokoinang nog ikosuat nog mga Yahudi, tinaluan in si Pol, "Meleg a ta' mangoy sog Yerusalem bu ditu' u na ika hukumoy pasal sog sumbungan nilon kini?" ¹⁰ Og tabal ni Pol, "Dini u na minadap sog poghukuman nog bangsa Rum, dadi dini nu na akon hukumoy. Kiosunan nu na nog da'dun og dusa u sog mga bangsa Yahudi. ¹¹ Na bila' mikinang u nog molaat nog mopatut u patoyon dun, di' u polaguyan og kopatoy. Sugaid bila' kana' motud og sumbungan nilon dinakon, na da'dun og taga kopatut mogwakil dinakon diyon dinilon. Mogdang u na sog sultan nog Rum."

¹² Dangan ma' nitu' og tabal ni Pol, migisun si Pestus bug mga duma nin nog monghuhukum, doksu' bangka nin taluoy si Pol, "Pagga mogdang a ma sog sultan nog Rum, na pangoyon ku ika ditu' diyanin."

Piadap si Pol ni Datu' Agrippa

¹³Na pogbiyan nog mga sanu ondow, minatong og solobuk datu' og ngalan in Agrippa dunut og gilug in nog si Bernike sog Sesareya bagun mogaddat ni gobernador Pestus. ¹⁴Soliyan nilon moglihan diyon nog mobon-obon, sinuksug ni Pestus sog datu' og parkala' ni Pol, talu' in, "Ongon og tow nog ginonatan ni Piliks sog pirisuhan. ¹⁵Sog waktu nog ditu' u sog Yerusalam, mikposun og mga kownutan nog gimam bug mga migmokogulang pasal diyanin. Pingoni nilon nog botangan yanin nog hukuman. ¹⁶Tinabal u ilon nog kana' gaddat nog bangsa Rum nog wakilon og sima-sima bila' ondi' mogadap og tinuntutan bug mga tinumuntut, bu bogoyan yanin nog waktu dumaawa pasal sog mga tuntut diyanin. ¹⁷Dadi dangan minatong na og lam nog mga miksumbung kitu' dini, da' u pogangga'-angga'. Minkingud u sog poghukuman pogloma' bangka u poksugu' nog oyton og mipirisu kitu'. ¹⁸Dangan minindog moktal' og mga miksumbung, kana' dusa mosolag og sumbungan nilon pasal diyanin mama' nog balu' u dun. ¹⁹Sugaid og mga pigdadaawahan nilon, pasal da sog agama nilon bu pasal sog solobuk tow, ngalan in Isa nog minatoy na. Tibuwa talu' nog mipirisu, mitubu' puli'. ²⁰Na pagga milibug u bug ponoy og poksumariya u sog parkala' koyon, sinakan ku og mipirisu bug meleg ta' yanin mangoy sog Yerusalam bu ditu' na yanin hukumoy nog pasal sog mga tuntut nilon. ²¹Sugaid di' yanin meleg bu mogdang yanin sog sultan nog Rum, dadi miksugu' u nog ipaton yanin toktob sog mopoyt u yanin ditu'."

²²Tubus tinaluan ni Agrippa si Pestus, "Meleg u bosiya monginongog sog tow kini." Tabal ni Pestus, "Loma', modongog nu yanin."

²³Dadi pogloma', minatong silo' Agrippa bug Bernike nog mimonapot nog mohalga', bu piglami-lamihan og pogdatong nilon koyon. Simolod ilon sog poglumpukan dunut nog mga kapitan nog mga sundalu bug mga mokotas nog tow sog siyudad. Doksu' miksugu' si Pestus nog oyton si Pol. ²⁴Pogdatong in, mikталu' si Pestus, "Datu' Agrippa bug lam nog mikotuwa' dini, mitongow niyu og tow kini nog dinangat dinakon nog mga Yahudi sog Yerusalem bug dini. Migekesan ilon nog ondi' yanin patut potubuon. ²⁵Sugaid da'dun og mitongow u nog miinang in nog mopatut yanin patoyon dun, tibuwa pagga mogdang yanin sog sultan ta niyu, mikohukum u na nog poyton ku yanin ditu' sog siyudad nog Rum. ²⁶Sakali' da'dun pa og motantu u nog mosulat u sog sultan pasal diyanin. Dadi inoyt u yanin sog gadapan niyu, bu labi-labi na dinika Datu' Agrippa^w, bagun pogdoksu' ta yanin sumariyahoy, sunoy ongon na og mosulat u. ²⁷Po' sog dinakon, kana' mopatut nog poyton og tow pinirisu nog di' moposun og mga dusa nin."

Dimaawa si Pol sog gadapan ni Datu' Agrippa

26 ¹Na tinaluan ni Agrippa si Pol, "Mogdadi a na mokталu' para sog ginawa nu." Tubus ininat ni Pol og komot in bangka nin taluoy og daawa nin, ²"Datu' Agrippa, miniyat u nog mobais og sukud u nog motalu' u og daawa u sog gondow kini sog gadapan nu pasal sog lam nog tuntut dinakon nog mga Yahudi. ³Po' kiosunan nu og lam nog gaddat bug pogdaawa nog mga Yahudi. Dadi pongonihon ku dinika nog di' a motonop monginongog dinakon. ⁴Kosunan da nog

^w**25:26** Og niyat ni Pestus nog mokotabang si Datu' Agrippa diyanin, po' si Agrippa kini, Yahudi ma. Sugaid si gubernador Pestus og tow Rum, sakali' ginis-ginisan og mga tuhan-tuhan nilon. Dadi modakol pa og di' in mosabut sog agama Yahudi.

mga bangsa Yahudi og gaddat u tidu pa sog kobikaan ku ditu' sog bonuwa u, sampoy nog mikangoy u sog Yerusalem. ⁵Miyobon nilon na kosunan, bila' saksian nilon da, nog og gaddat u, gaddat Parisi, og kinobingisan nog tumpukan nog agama nami. ⁶Ningkomun, dini u sog poghukuman sabap sog pogdodama u sog jinanji' nog Tuhan nog mga pingapu' ta niyu. ⁷Og sopulu' bu duwa' bangsa ta niyu migdodama da sop nog motolima' nilon og janji' koyon, dadi moksumba ilon nog ihlas gobi-gondow. U Datu', sabap sog dinodamahan ku koyon, tinuntutan ku nog mga Yahudi. ⁸Manu kologonan amu ma tumomba' nog og Tuhan mokopotubu' nog minatoy?

⁹Sala ginawa u, timomba' u sop nog sumboy sumagga' u tokodoy sog mga migunut ni Isa, og tow Nasaret. ¹⁰Dadi, ma' niyon da sop og piginang u ditu' sog Yerusalem. Sabap sog kopatut u nog tidu sog mga kownutan nog gimam, pinirisu u og modakol nog mulid ni Isa, bu dangan popatoy na ilon, mieleg u.

¹¹Minglinsuwaan ku sog mga poksumbahan mominasa dinilon, bu sinoloyan ku ilon tumogol mongulaat ni Isa. Landu' kosolag og dumut u dinilon; tinuyuk u tanan ilon sog mga len bangsa bagun monglaat dinilon.

¹²Saan na mipanow u posungu' sog Damaskus dunut kopatut bug baya' tidu sog mga kownutan nog gimam. ¹³Na sog lotuwondow, Datu', mikotongow u nog liga' tidu sog langit. Mosinag pa tidu sog gondow bu sinumahaya dinakon bu sog mga dunut u. ¹⁴Mibuksak ami sog lupa', bu mikodongog u nog suwara miktalu' dinakon sog bahasa Ibrani, 'Sol^x, Sol, manu piglaatan nu ma akon? Ika da og mosiksa' bila' mongatu a dinakon'. Mama' a da nog miksipa' nog suyak. ¹⁵Doksu' simambung u, talu' u, 'Sima a buwan, Tuwan?' Og sambung in, 'Akon na kini si Isa og piglaatan

^x**26:14** Og ngalan tagna' ni Pol, yonin na Sol.

nu. ¹⁶Pogbuwat a, po' yonin kini og maksud u nog mikpotongow u dinika: Pilon ku ika moimung nog sosuguon bug saksi' u sog mga mitongow nu bu sog mga potongowon ku pa dinika. ¹⁷Awonon ku ika tidu sog mga pakasi bangsa nu bu sog mga len bangsa nog pangoyan ku dinika. ¹⁸Bukaon nu og pongatoyan nilon magun mokawa' ilon tidu sog kodoloman posungu' sog modolag, tidu sog kowasa nog Iblis posungu' sog Tuhan. Biyan sog kotomba' nilon dinakon, ampunon og dusa nilon bu moampu' ilon sog mga sinutsi nog Tuhan ganta' suku' in.'

¹⁹Dadi Datu' Agrippa, inunut u og ponontongon kitu' tidu sog langit. ²⁰Minintulu' u moguna sog Damaskus, tubus sog Yerusalem bu sog lam nog kobonuwahan sog Yahudya, sampoy sog mga len bangsa. Pisampoyan ku ilon nog sumboy ilon moktowbat bu mokpuli' sog Tuhan bu monginang nog tumolop sog poktowbat nilon. ²¹Na sabap niyon, sinaggow u nog mga Yahudi ditu' sog Baloy nog Tuhan bangka nilon bosiya akon patoyoy. ²²Tibuwa, sampoy sog gondow kini, tinabangan ku da nog Tuhan, saan na dini u sumaksi' sog mga tow mokotas bug mokobaba'. Da'dun da og pisampoy u luwal sog mga tinalu' nog mga konabihan bu ni Musa nog matong posungu'. ²³Tinalu' nilon nog og Al Masih sumboy mobinsana'. Bu yanin og mokuna potubuon tidu sog kopatoy, magun podolagon in og pikilan nog mga Yahudi sampoy nog mga len bangsa bug ponoy ilon moawon." ²⁴Na soliyang ni Pol dumaawa, miktalu' si Pestus nog monamal, "Pol, og bunogon ka, og kotas nog pongadji' nu og mikobunog dinika." ²⁵Sugaid og talu' ni Pol, "Kana' u og bunogon, Tuwan Pestus, miktalu' u nog kosobonnalan tokodoy. ²⁶Moluhaya u miktalu' diyon ni Datu' Agrippa po' kiosunan in og pasal nini. Mitantu u nog da'dun sog mga sinuksug u kini og mibuni diyanin po' da' kini koinang sog sook-sook. ²⁷Datu' Agrippa, tinumomba' a ta' sog mga konabihan? Mitantu u nog timomba'

a.” ²⁸Tubus tinaluan ni Agrippa si Pol, “Di' na mobon, mopotomba' nu na akon sog Al Masih!” ²⁹Talu' ni Pol, “Pongonihon ku sog Tuhan, nog bisan mobon atawa modali', kana' hadja ika og moimung nog mogogunut sog Al Masih mama' dinakon, sugaid sampoy og lam nog mikodongog dinakon sog gondow kini, tibuwa kana' ma' nakon nog inikotan nog kadina.”

³⁰Doksu' migbuwat silo' Datu' Agrippa, Gubernur Pestus, Bernike bug mga miningkud kitu' dunut nilon. ³¹Dangan limuwas ilon, migabit-abit ilon, “Da'dun og dusa nog tow koyon nog patut patoyon atawa pirisuhon.”

³²Tubus tinaluan ni Agrippa si Pestus, “Bila' da' da bosiya pogdang og tow koyon sog sultan nog Rum, mogdadi na yanin poluwason.”

Og poktulak nilo' Pol sog Rum

27 ¹Na mikohukum na ilon nog potulakon ami sog Italya. Dadi inuwakil nilon si Pol bug mga duma nog pinirisu ditu' ni Yuliyo og kapitan nog solobuk tumpukan nog tinawag Batalyun nog sultan nog Rum. ²Na diyon sog Sesareya simakoy ami sog kappal nog tidu sog Aramittu nog posungu' na tumulak sog mga bonuwa sog Bata'-bata' Asiya. Migunut dinami si Aristarkus og tow Makedonya tidu sog Tesalonika.

³Poksunud gondow, dinumonggu' ami sog Sidon, bu mobais og goytan ni Yuliyo ni Pol. Kinumboy in si Pol mangoy sog mga supali nin bagun kobogoyan yanin nog mga kogunahan in. ⁴Doksu' migdayun ami na nog tulak nami, bu minusul ami sog

^{Y26:28} Atawa: *Sog podali' nog waktu, moglam-lam nu na akon mokpotomba' sog Al Masih.* Atawa: *Sog podali' da nog waktu, miniyat nu nog pulion nu akon nog mogogunut sog Al Masih.*

kilid nog pulu' Kipros bagun di' nami mosunsang og galu'. ⁵Puwas nitu' timolipag ami sog kilid nog mga probinsya nog Silisiya bug Pampilya bangka ami pa datong sog bonuwa Mira sog probinsya nog Lisiya. ⁶Pogdatong nami diyon mikobalak si Kapitan Yuliyo nog solobuk kappal tidu sog bonuwa Aleksandriya nog posungu' sog Italya bangka nin na ami posakoyoy ditu'. ⁷Moludja' og poglayag nami mga sanu ondow, bu kilogonan ami mokosampoy sog molani nog lungsud Kinidus. Dangan misunsang nami og mopagas nog galu', kitogolan ami mogbuleleng bu miglayag ami sog kilid nog pulu' Kerete, molani sog bonuwa Salmone. ⁸Kilogonan ami monusul sog kilid in, sugaid mikodatong ami da sog solobuk bonuwa, ngalan in Mobais nog Pontalan, molani sog siyudad Laseya.

⁹Miangga' ami sog popanowan sampoy nog misaut ami nog waktu mokondok-ondok nog poktulak po' mogalu' na. Dadi tinaluan ni Pol og mga tow sog kappal, ¹⁰“Mga tuwan, kiosunan ku nog og tulak ta kini mokondok-ondok. Kana' hadja og mga lulan bug kappal kini og mogmula, sunoy sampoy og kotubu' ta niyu.” ¹¹Tibuwa og kapitan nog sundalu koyon, da' in maling-malingoy og tinalu' ni Pol, tinombaan in pa og gapu' bug mimonsalan nog kappal. ¹²Na kana' mobais og pontalan koyon bila' pongbagyu, saan na og kolegan nog kodakolan tumulak na. Sunoy mokosampoy ami da dow sog bonuwa Pinika, og solobuk pogdongguan sog pulu' nog Kerete nog simungu' sog sindopan. Og dongguan koyon, di' tantu mosugat nog galu' saan na ditu' na pokpobiyon nog pongbagyu.

Og bagyu sog lawd

¹³Dangan miksimaya' na og galu', miniyat nog mga tow sog kappal nog mounut na og kolegan nilon. Binotong nilon og saw, bangka ilon ponusul moglayag sog

kilid pulu' nog Kerete. ¹⁴Sugaid da' kobon, timokkow moyup og landu' kopagas nog galu' timul tidu sog pulu' koyon. ¹⁵Bu dangan misugat na nog galu' og kappal, di' na mokosunsang, bu da'dun na og moinang nami, mikpodunut ami na sog galu' koyon.

¹⁶Na sog poglayag nami, mikpodonding ami sog mobete' nog pulu', ngalan in Kawda. Migimakat ami mogbotong nog buti, sugaid kilogonan ami moglulan dun.

¹⁷Pogdoksu' koyon posakoyoy, binogbod nilon nog mga tali og kappal bagun moksipagon. Miyondok saan ilon mosonglad sog mobabow molani sog bonuwa Libiya, dadi pibaba' nilon sop og mga layag^z bangka pokpoanud.

¹⁸Poksunud gondow dangan miksipagas pa tokodoy og galu', tinagnaan nilon ponglabuon og mga lulan nog kappal. ¹⁹Tubus sog ikotolu ondow, pinglabu' nilon na sop og duma nog panyap nog kappal. ²⁰Mga sanu ondow, da' ami pokotongow nog silak nog gondow atawa og liga' nog bitun bu miksipagas pa tokodoy og galu'. Tidu ditu' da' ami na pogniyat nog motubu' pa.

²¹Na sabap miobon na ilon da' pokokan, minindog si Pol sog gadapan nilon bangka poktalu', "Mga tuwan, bila' minginongog amu bosiya dinakon nog di' ita niyu tumolak tidu sog Kerete, di' ta niyu bosiya kobyanaan og kobinsanaan kini bu di' ita niyu bosiya kobolongan. ²²Tibuwa ningkomun pongonihon ku diniyu, pogot niyu og pongatoyan niyu, po' da'dun da diniyu og mongmula, sugaid og kappal kini moladak. ²³Og Tuhan ku nog poktolagadon bu poksumbahon ku, pituwa in kogobi og malaikat in sog molani u, ²⁴bu talu' nog malaikat kitu', 'Di' a mondok Pol, sumboy madap a sog sultan nog Rum, bu dinuhul dinika nog Tuhan og kotubu' nog lam nog dunut nu moglayag.' ²⁵Dadi pogot niyu og pongatoyan niyu, po'

^z**27:17** Atawa: *linabu' nilon og mga saw.*

mingandol u sog Tuhan nog mounut og mitalu' kitu' dinakon. ²⁶ Sugaid og kappal ta niyu kini, mosanglad sog solobuk pulu'."

²⁷ Na minatong og ikosopulu' bu pat gobi, bu mianud ami sog dagat Adriya. Sog dali'-dali' na tonga' gobi, mingongaon og mga mogoginang sog kappal nog molani ami na sog doksaan. ²⁸ Dadi sinukud nilon og dalom nog dagat bu kiosunan nilon nog duwa' pulu' dopa. Dangan mikogobok podali' og kappal, sinukud nilon na sop, bu kiosunan nilon nog sopulu' bu lima dopa dona og dalom in. ²⁹ Sabap sog gondok nog mosanglad ami sog kobatuhan, linabu' nilon og pat buk saw sog binayaan nog kappal, bangka pongoni-ngoni nog moglogondow na. ³⁰ Na miksipi bosiya molaguy og mga mogoginang sog kappal bu mipoponog nilon na og buti sog munda' nog balu'-balu' og saw. ³¹ Tibuwa tinaluan ni Pol og kapitan bug mga sundalu nin, "Bila' mawa' og mga tow koyon, di' amu na motabang." ³² Dadi tinoktas nog mga sundalu og mga tali nog buti, bangka nilon potiyangoy moanud.

³³ Dangan mogdoli ondow na, inonggat ilon ni Pol kuman, talu' in, "Ongon na sopulu' bu pat ondow da' amu pokokan pasal sog kosusahan niyu. ³⁴ Dadi ningkomun kan amu na bagun moksipagas og lawas niyu bu motabang. Di' amu mondok po' bisan sobalu nog buk niyu, di' da moglaat." ³⁵ Pogdoksu' in koyon taluon, minalap yanin nog pan, bangka yanin poksukur sog Tuhan sog gadapan nog lam nilon. Tubus pinitak in bangka yanin kan. ³⁶ Pokpuwas nitu' linumasig og pongatoyan nilon kotanan, bangka ilon kan. ³⁷ Duwa' gatus bu pitupulu' bu nom og dakol nami sog kappal. ³⁸ Dangan mikokan ilon na mahatul, pibogan pa nilon og kappal, pinglabu' nilon sog dagat og bunga tirigu.

Misangyad og kappal sog solobuk pulu'

³⁹Dangan sisolom na, mikotongow ami nog bonuwa, sugaid di' kosunan nog mimonsalan bug kodumahan in bug olo bonuwahoy niyon. Tibuwa ongon og mitongow nilon nog look nog dagat nog mopontad, dadi mipikil nilon suloyan podongguon og kappal ditu'. ⁴⁰Tinoktas nilon og tali nog mga saw, bangka nilon potiyangoy sog dagat, bu inubad nilon og mga tali nog inikot sog mga bonsalan. Doksu' pitas nilon og layag sog munda' bangka ilon pokposungu' sog doksaan. ⁴¹Sugaid misangyad sog mobabow og kappal, milangot og munda' in, bu og binayaan in, miladak kobalan nog kopagas nog nabok.

⁴²Na mipikil nog mga sundalu nog patoyon nilon og mga pinirisu bagun ilon di' lumanguy sog kilid pontadan bangka polaguy. ⁴³Tibuwa og kolegan nog kapitan nog mga sundalu, tabangan in si Pol, dadi pigondian in og mga sundalu. Sinugu' in mokpu og mga mokosun kitu' lumanguy bangka angoy sog doksaan. ⁴⁴Og duma sinugu' in mongalap nog papan atawa mga tipak nog kappal imungon nog kabba'-kabbaan. Dadi og lam nami mitabang bu mikosampoy sog doksaan nog da' koolo.

Sog pulu' nog Malta

28 ¹Na dangan mikosampoy ami na nog mosannang, kiosunan nami og ngalan nog pulu' koyon, Malta. ²Pihatulan ami tokodoy nog mga tow sog bonuwa koyon. Miktagun ilon nog gapuy pogdondangan po' og dupi' bu motigdown.

³Mingalap si Pol nog kayu bangka nin tagunoy sog gapuy, bu sunoy pa, limuwas og mamak mobisa kobalan nog kinit bangka likos bu ugdit sog komot in. ⁴Dangan mitongow nog mga tow sog pulu' koyon og mamak nog linumikos sog komot in, miktalu' ilon sog sosolokotow dinilon, "Da'dun og duwa'-duwa' in, og tow kini polomatoy. Bisan mikopolaguy yanin tidu sog dagat, og sukud in da matoy ningkomun." ⁵Sugaid pinisik hadja ni Pol og mamak sog gapuy bu da' da yanin koolo. ⁶Migdodama ilon nog momaga' yanin atawa sunoy mobuksak na yanin bangka patoy. Sugaid dangan kiobonan ilon mogbagad bu mogumati' nog da' da yanin pongmula, mipinda og pikilan nilon, bu tinalu' nilon nog tuhan yanin.

⁷Sog molani nog bonuwa koyon, ongon og lupa' nog suku' nog kownutan sog pulu' koyon, og ngalan in Publiyus. Tinolima' in ami, bu pibaisan in ami sog bon nog tolu ondow. ⁸Kitangan sop nog mipanas og gomma' ni Publiyus bu migudu-udu. Na timibow si Pol diyanin bangka pongoni-ngoni bu dinopon in og komot in dun bu kiulian. ⁹Pokpuwas nog mibiyang-biyang koyon, og mga len tow sog pulu' koyon nog taga saki, minangoy da sop diyanin bu kiulian ilon. ¹⁰Dadi tanda' nog pogaddat nilon dinami, modakol og pimogoy nilon, bu sog da' ami pa pokotulak, inatodan nilon pa ami nog mga kulang-kabus nami.

Og poktulak sog Rum

¹¹Pogdopot tolu bulan, simakoy ami sog kappal nog tidu sog Aleksandriya nog mikpobiyang nog pongbagyu sog pulu' koyon. Og kappal koyon, taga bayu'-bayu' nog tuhan nilon nog kambal^a sog munda' in. ¹²Gimonat ami sog Malta posungu'

^a**28:11** Og mga ngalan nilon si Kastor bu si Polluks.

sog Sirakus^b. Pogdonggu' nami, linumihan ami ditu' tolu ondow. ¹³Tubus, tidu ditu', miglayag ami bu minatong ami sog bonuwa Regiyum^c. Pogbiyan nog sondow, minoyup og galu' habagat, bu sog ikoduwa' ondow, minatong ami sog bonuwa Puteyoli. ¹⁴Mikobalak ami ditu' nog mga pigilugan sog kotomba', bu inonggat nilon ami lumihan ditu' nilon sog bon nog pitu ondow. Tubus migdayun ami na sog siyudad nog Rum.

¹⁵Pogdongog nog mga pigilugan diyon nog mikposungu' ami na, minangoy ilon lumumpak dinami toktob sog Tabuan nog Appiyus^d bu og duma toktob da sog Tolu Pogulabungan. Dangan mitongow ilon ni Pol, miksukur yanin sog Tuhan bu mikkobais og pongatoyan in. ¹⁶Pogdatong nami sog Rum, kinumboy si Pol mogonong sala nin dunut solobuk sundalu nog mogjaga diyanin.

Og pognasihat ni Pol sog Rum

¹⁷Pogdoksu' nog tolu ondow, pitawag ni Pol og mga kownutan nog mga Yahudi, bu dangan milimud na ilon, tinaluan in ilon, "Mga pigilugan, da'dun og ininang u nog molaat sog mga pakasi ta Yahudi bu sog mga gaddat nog mga pingapu' ta. Tibuwa misaggow u sog Yerusalem, bangsa u pokangoy sog dyaloman nog mga bangsa Rum. ¹⁸Poksumariya dinakon nog mga moghuhukum nilon, og kolegan nilon, poluwason nilon na akon, po' da'dun da og sabapan nog mopatut u patoyon dun. ¹⁹Sugaid sinumagga' og mga Yahudi. Dadi kitogolan ku mogdang sog sultan nog Rum bisan da'dun og sumbungan ku sog mga salu bangsa ta. ²⁰Dadi sabap

^b**28:12** Sirakus og solobuk bonuwa sog pulu' nog Sisili, og sakup nog Italya ningkomun.

^c**28:13** Og Regiyum sakup nog Italya.

^d**28:15** Og layu' in tidu sog Rum mga 70 kilumetro.

niyon pilumpuk u amu bu abit-abiton ku amu, po' kiikotan ku nog kadina kini pasal sog kotomba' u sog Al Masih, og dinodamahan nog bangsa ta Israel.”

²¹Talu' nilon ni Pol, “Da'dun og mitabuk nami nog sulat tidu sog Yahudya pasal dinika. Da'dun da sop sog mga pigilugan ta nog minangoy dini og migoyt nog molaat nog talu' pasal dinika. ²²Sugaid meleg ami monginongog bug olo og sog pikilan nu, po' kiosunan nami nog ayn-ayn bonuwahoy modakol og miktalu' nog molaat pasal sog tumpukan koyon nog inampuan nu.”

²³Dadi miksoa' ilon nog gondow nog poktongow nilon puli'. Modakol ilon minangoy diyanin sog pigdukonan in. Pisabut in dinilon og parkala' koyon tidu sog sisolom mangoy sog gobi. Pisampoy in dinilon og pasal sog Pogbaya' nog Tuhan, bu pigmuhut-muhutan in ilon potombaon nog pasal ni Isa tidu sog sara' ni Musa bu tidu sog mga konabihan. ²⁴Na og duma mioyt sog talu' in, og duma sop da' tomba'. ²⁵Dadi soliyon nilon mogdodaawa, ginumonat ilon. Tibuwa sog da' pa ilon uli' miktalu' si Pol, “Motud doda' og tinalu' nog Ru nog Tuhan sog mga pingapu' niyu kitu' biyanan ni Nabi Isayas^e, talu' in,

²⁶‘Angoy a sog mga tow kini, bu talu' nu, “Mokponginongog amu, sugaid di' amu mokosabut, bu tinumontong amu, sugaid di' amu da mokotongow. ²⁷Sabap og pongatoyan nog mga tow kini, tinumogas, bu tinimpong nilon og tolinga nilon bu pinodong nilon og mata nilon. Po' bug onda', mokotongow bosiya og mata nilon, mokodongog og tolinga nilon, bu mokosabut og pongatoyan nilon, doksu' mokpuli' ilon dinakon bagun ampunon ku ilon.” ‘ ‘ ”

²⁸Talu' pa ni Pol, “Na sumboy niyu kosunan og suksugan pasal sog pogawon kini nog Tuhan, pisampoy na sog mga len bangsa, bu modakol og monginongog dun.”

^e**28:25** Bastahon niyu Isaya 6:9-10.

²⁹ Pokpuwas in koyon taluon, mingawa' na og mga Yahudi bu migdaawa tokodoy ilon.

³⁰ Na migonong yanin ditu' sog bon nog duwa' tahun nog yanin da og miggastu nog ginawa nin, bu tinolima' in og lam nog minangoy diyanin. ³¹ Mignasihah yanin nog motowakkal pasal sog Pomarinta nog Tuhan bu mimituwa yanin nog pasal sog Panghu' Isa Al Masih sog kodakolan bu da'dun og sinumagga' diyanin.